

เสนาศึกษา

ศึกษาไม่กลัวโต

เล่มที่ ๘๓ ตอนที่ ๖ พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๖ ISSN 0857-5002

ออกแบบและจัดพิมพ์ - ศ.ดร.นงนุช วัฒนศิริกุล

เสนาศึกษา

เสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในงานรำลึกวันเสด็จฯ ทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม
ครบรอบ ๑๐๘ ปี (๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒) ณ หอประชุมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
เมื่อวันอังคารที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในการแข่งขัน
เดิน-วิ่ง “เขาชะงอกชูเปอร์ฮาล์ฟมาราธอน ๖๐” ครั้งที่ ๒๓ โดยมี พลเอกเฉลิมชัย สิทธิสาท ผู้บัญชาการทหารบก
พลโทสิทธิพล ชินสำราญ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พร้อมข้าราชการ นักเรียนนายร้อย ผู้เข้าแข่งขันฯ
และประชาชน เข้าร่วมพิธีเปิด ณ ลานหน้ากองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

เสนาศึกษา
๒๕๖๑

Happy New Year

ส่งความสุข

○ พองชาวไทยยังไม่หายคลายโรคเศร้า
ด้วยรัชกาลที่เก้าเสวยสวรรค
ปีหกศูนย์ไทยศกาททบจาบัลย์
แปลงศกคัลย์เป็นความหวังกำลังใจ

○ ปีหกหนึ่งซึ่งมาใหม่จงไร้ทุกข์
ขอท่านมีความสุขสุดไส
สิ่งไม่ตีในปีเก่าปิดเป่าไป
ขอปวงไทยจงสุขปีใหม่เทอญ

“...ถ้าประชาชน
ไม่ละทิ้งข้าพเจ้าแล้ว
ข้าพเจ้าจะละทิ้ง
ประชาชนอย่างไรได้...”

ความบางตอนจากพระราชนิพนธ์
เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวิตเซอร์แลนด์

ปวงประชาเป็นสุขสานต์ ๑๕ พระราชนิพนธ์อันแยบยล บันดาลความสุขทั่วแผ่นดิน

สารบัญ

ความคิดเห็นของผู้เขียนในหนังสือฉบับนี้ ไม่มีส่วนผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๗ ตอนที่ ๖ เดือนพฤศจิกายน - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐

★ ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ	๑๓
★ พระราชพิธีอัญเชิญเสด็จสถิตทิพย์พิมาณพรหมเทพ.....	๒๑
★ นักเรียนนายร้อยอ่านตรงนี้	๔๑
★ เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ	๔๔
★ ศิษย์ต้องมีครู	๔๘
★ รางวัลชีวิต จากภารกิจถวายงานผ่านภาษา.....	๕๔
★ มงกุฎีปูนไทยในสงครามโลกครั้งที่ ๒	๖๐
★ ข้อพึงระมัดระวังของข้าราชการทุกประเภทต่อศาลอาญาคดีทุจริตฯ.....	๖๖
★ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศเซาท์ซูดาน.....	๖๙
★ ภาษาอังกฤษ	๗๖
★ หมายเหตุแห่งสยาม : ราชวงศ์จักรี.....	๗๙
★ อาหารบำรุงตับ.....	๘๓
★ เรื่องข้างกับเมืองนครนายก ตอนที่ ๒	๘๗
★ ไฟรักไฟสงคราม	๙๓
★ มีของดีมาฝาก	๙๘
★ ความเข้าใจเรื่องบุญ - บาป	๑๐๒
★ ใคร อะไร ที่ไหน	๑๐๙

การสนับสนุน

**งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช**

สารอวยพรปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๑

เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ในนามของคณะกรรมการนิเทศสาร
เสนาศึกษา ขอส่งความระลึกถึงและความปรารถนาดีมายังสมาชิกนิเทศสารเสนาศึกษาทุกท่านและครอบครัว
ด้วยความผูกพันยิ่ง

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นสถาบันที่มีเกียรติประวัติอันยาวนาน และได้ดำเนินการอันเป็น
ประโยชน์ต่อกองทัพบกและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง สถาบันแห่งนี้ได้พัฒนาและเจริญก้าวหน้ามาโดย
ลำดับ อันเป็นผลสืบเนื่องจากพระมหากรุณาธิคุณและสายพระเนตรที่ยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่มีพระราชดำริให้ย้ายโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน

ในรอบปีที่ผ่านมาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พลเอกหญิง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในฐานะทูลกระหม่อม
อาจารย์ของนักเรียนนายร้อย และพระราชทานเงินเดือนกว่า ๒๖ ล้านบาท ตลอดระยะเวลาทรงงาน ๓๕ ปี
ให้แก่กองทุน มูลนิธิโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทรงพระเมตตาสั่งสอนให้นักเรียนนายร้อย “ทหาร
นอกจากจะเป็นผู้มีเกียรติ มีวินัย มีความกล้าหาญแล้ว ยังเป็นผู้รักวิชาการ รักการค้นคว้าหาความรู้ ที่สำคัญ
ที่สุด คือ ความโอบอ้อมอารี เข้าใจเพื่อนร่วมงาน สอดส่องดูแลความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา” นับเป็น
พระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

นอกจากนี้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังได้รับรางวัลผลงานทางวิชาการ และผลงานการแข่งขัน
ทางทหารทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย เช่น การชนะเลิศการแข่งขันทักษะทางทหาร Sandhurst
Competition กล่าวได้ว่า สถาบันแห่งนี้มุ่งมั่นอย่างยิ่งในการหล่อหลอมให้นักเรียนนายร้อยมีความรักสามัคคี
และมีความรู้ ทั้งในด้านวิชาการทั้งในด้านการทหาร มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พร้อมอุทิศ
เพื่อความสงบสุขและอธิปไตยของชาติ จึงถือเป็นเกียรติ และความภาคภูมิใจที่ได้เป็นศิษย์ โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
พระบารมีอันศักดิ์สิทธิ์แห่งดวงพระวิญญูญาณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบารมี
ปกเกล้าฯ ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โปรด
ดลบันดาล ให้สมาชิกทุกท่านประสบแต่ความสุข เจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย
ทั้งหลาย เจริญด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ ตลอดไป

พลโท

(สิทธิพล ชินสำราญ)

ผู้อำนวยการนิเทศสารเสนาศึกษา

บรรณาธิการแถลง

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๘๓ ตอนที่ ๑ เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๐

สวัสดีครับ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านเสนาศึกษาทุกท่าน

เล่มนี้เป็นเล่มสุดท้ายของปี ๖๐ และเป็นฉบับพิเศษที่จะมีหน้าสีมากกว่าปกติ เช่นเดียวกับเล่มที่ผ่านมาซึ่งต้องการบันทึกเรื่องราวในงานถวายพระเพลิงพระบรมศพในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่สวยงามไว้เป็นประวัติศาสตร์ ขอย้ำอีกครั้งนะครับว่าสมาชิกควรเก็บรวบรวม เสนาศึกษาเล่มที่ ๘๓ ทั้ง ๖ ตอน บวกกับเล่มที่ ๘๒ ตอนที่ ๖ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ต่อไปในอนาคตได้เมื่อต้องการ

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักที่เราจะต้องใช้ในการดำรงตน ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะหรือตำแหน่งใด อยู่ในเรื่องนักเรียนนายร้อยอ่านตรงนี่อยากให้อ่าน ๒ จบ ครบแล้วนำไปใช้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของตนเองและหมู่คณะ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ ต.ค.๖๐ ให้ส่งกองกำลังทหารช่างก่อสร้างทางระดับ เข้าร่วม**ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ**ในประเทศเซาเรชูดาน ซึ่ง พ.ท.บุรินทร์ ธีระวัฒน์วิศิษฎ์ ได้เล่าให้ฟังว่าประเทศนี้อยู่ตรงไหน เกิดอะไรขึ้น และทหารช่าง ทบ.ไทยเข้าไปมีบทบาทอย่างไร และคงต้องอ่านติดตามตอนต่อไปด้วย สงครามมหาเอเชียบูรพาคร่าชีวิตเชลยศึกพันมิตร ระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายไทย - พม่า อย่างน่าสังเวช ชีวิตที่สังเวทไปบนเส้นทางสายมรณะสายนี้ ควรค่าต่อการจดจำและยกย่องสรรเสริญ หากใครได้ไปเยือนกาญจนบุรี ก็อย่าลืมไปแวะเยี่ยมชม **อนุสาวรีย์และสุสานทหารพันมิตร** นอกจากนี้ยังมีอีกที่ อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน และ ต.บางปู อ.เมือง จ.สมุทรปราการ **“สุจริตคือเกราะบังศาสตร์พ้อง”** ไม่ต้องขึ้นโรงเรียนศาล ระหว่างรับราชการและเมื่อเกษียณราชการแล้ว มิเช่นนั้นท่านจะเป็นคนเหมือนตกรอกทั้งเป็น เพราะฉะนั้นข้าราชการทุกท่านทุกหมู่เหล่า จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ตั้ง ณ กาลปัจจุบันแม้ว่าเวลาแห่งการยกเลิก กรมพระศขบาล จะล่วงเลยมาว่าหนึ่งศตวรรษแล้วก็ตาม หากลูกหลานคนเลี้ยงช้าง **กรมโขลงซ้ายแห่งทุ่งหลวงเมืองนครนายก** ก็ยังคงสืบสานตำนานและรักษามรดกตกทอดของบรรพบุรุษ อันเป็นเครื่องแสดงที่มาแห่งตนต่อเนื่องตลอดมา **ไฟรักไฟสงคราม** มาถึงตอนที่ผู้หมวดตรงเจิม พระเอกของเรื่องสารภาพรักกับศศิประภา คีนหนึ่งได้ร่มล้นทมหน้าสโมสรทหารในค่าย...ขณะที่สงครามกำลังจะเกิด เรื่องนี้สนุกมากครับ พล.อ.บัญชา ขวาลศิลป์ ใช้เวลานานกว่าจะเขียนเรื่องนี้จบ อยากเชิญชวนให้ผู้สนใจที่อยากอ่านจบไว ๆ ไปซื้อหามาอ่านได้ตามแผงหนังสือชั้นนำที่มีอยู่หลายแห่งนะครับ **ถ้าไม่มีปัญญาแล้วไม่สามารถละบาปใด ๆ ได้เลย** การมีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมเท่านั้นที่จะเป็นไปเพื่อความเข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริง ทำให้รู้ว่าอะไรเป็นคุณอะไรเป็นโทษ อะไรเป็นประโยชน์อะไรเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ แล้วมีความละอาย มีความเกรงกลัว ที่จะกระทำในสิ่งที่ เป็นโทษ กระทำแต่สิ่งที่ดีงาม เป็นประโยชน์ ชัดเกล้าสิ่งที่ไม่ดีภายในจิตใจของตนเองต่อไป

ที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นส่วนหนึ่งของบทความภายในเล่มนี้ ซึ่งล้วนมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของพวกเขาทั้งสิ้น และขอภัยที่มีได้กล่าวถึงบทความในส่วนอื่นด้วยนะครับ ขอขอบคุณผู้บังคับหน่วยของสมาชิก และสมาชิกที่ได้ช่วยกันเสียสละเงินคนละ ๒๕๐ บาท ต่อปี เพื่อจรรโลงเสนาศึกษา ให้อยู่คู่ รร.จปร. ตลอดไป และในปี ๖๑ สมาชิก ส่งเงินและรายชื่อมาให้ครั้งหนึ่งแล้ว ที่เหลือรีบส่งมาด้วยนะ ขอขอบคุณครับ

สวัสดีครับ

พล.ต. รัชพล ไม้รอด

พล.ต. รัชพล ไม้รอด

บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา

พระราชกิจ ทูลกระหม่อมมอญ

๑

๒

๓

๔

๕

๖

๑ - ๖ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเป็นประธานในการแข่งขัน เดิน-วิ่ง "เขาชะงอกซูเปอร์ฮาล์ฟมาราธอน ๖๐" ครั้งที่ ๒๓ โดยมี พล.อ.เฉลิมชัย สิทธิสาท ผบ.ทบ. พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. พร้อมข้าราชการ นนร. ผู้เข้าแข่งขันฯ และประชาชน ใฝ่ฯ รับเสด็จฯ ณ ลานหน้า บก.รร.จปร. เมื่อ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๗

๘

๙

๑๐

๗ - ๑๐ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเป็นประธานในงาน "วันนิทรรศการวิชาการ รร.จปร. ๒๕๖๐" โดยมี พล.ท. สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. และผู้แทนสถาบันที่ร่วมจัดนิทรรศการวิชาการ ใฝ่ฯ รับเสด็จฯ ณ อาคารโรงเรียนนักเรียนนายร้อย รร.จปร. เมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

พระราชกิจ ทูลกระหม่อมมอญจารย์

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๑ - ๑๕ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเป็นประธาน ในงานรำลึกวันเสด็จฯ ทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ครบรอบ ๑๐๘ ปี (๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๒) ณ หอประชุม รร.จปร. เมื่อ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

๑๖ - ๒๐ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเกี่ยวข้าว ประจำปี ๒๕๖๐ โดยรถเกี่ยววนวดข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตร รร.จปร. เมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ความสัมพันธ
กิจกรรมทั่วไป

๑ - ๔ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานการจัดกิจกรรมถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมี นายทหารชั้นผู้ใหญ่ ข้าราชการ นนร. ร่วมพิธี ณ พุทธศาสนสถาน รร.จปร. เมื่อ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

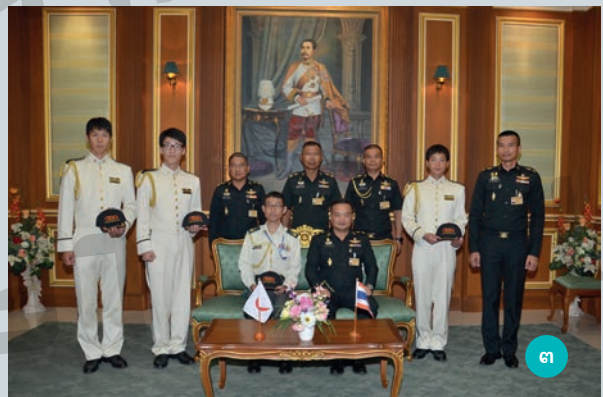
๕ - ๗ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลการศึกษา เครื่องหมายเชิดชูเกียรติทางการกีฬา และประกาศนียบัตรนักเรียนบังคับบัญชาให้แก่ นนร.ชั้นปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ หอประชุมส่วนการศึกษา รร.จปร. เมื่อ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับ ผบ.รร. นายร้อยฟิลิปปินส์ พร้อมคณะ นนร. รร.นายร้อยฟิลิปปินส์ ในโอกาสเดินทางมาดูงานและศึกษาดูงาน รร.จปร. ณ ห้องรัตนโกสินทร์ บก.รร.จปร. เมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับคณะนายทหาร กท.สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (ยม.) ในโอกาสเดินทางมาร่วมสัมมนาในหัวข้อ “ภาวะผู้นำและการศึกษาพลเรือน” (Leadership and Civic Education) ณ ห้องศรีอยุธยา บก.รร.จปร. เมื่อ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๓ พล.ต.วินัฐ อินทรสุวรรณ รอง ผบ.รร.จปร. เป็นผู้แทน ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับคณะ นนร. รร.นายร้อยญี่ปุ่น ในโอกาสเดินทางมาศึกษาดูงานและดูงานตามโครงการแลกเปลี่ยน นนร. ต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐ ณ ห้องรัตนโกสินทร์ บก.รร.จปร. เมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๔ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับคณะ นนร. รร.นายร้อยเมียนมาร์ ในโอกาสเดินทางมาเยือน รร.จปร. เพื่อดูงานและศึกษาดูงานตามโครงการแลกเปลี่ยน นนร. ต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐ ณ ห้องรัตนโกสินทร์ บก.รร.จปร. เมื่อ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๕ พล.ต.วินัฐ อินทรสุวรรณ รอง ผบ.รร.จปร. เป็นผู้แทน ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับคณะนายทหารหน่วยระดับยุทธวิธีของกองทัพเวียดนาม ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง ๑๗-๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องรัตนโกสินทร์ บก.รร.จปร. เมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐

กิจกรรม นักเรียนนายร้อย

พลโทสิทธิพล ชินสำราญ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในพิธีอำลา
ผู้บังคับบัญชา คณาจารย์ และพิธีโยนกระเป๋าของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐
ณ ลานศาลาวงกลม หน้าหอประชุมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

กิจกรรม นักเรียนนายร้อย

พลเอกเฉลิมชัย สิทธิสาท ผู้บัญชาการทหารบก เป็นประธานในพิธีประดับเครื่องหมายยศ ให้แก่นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๕ (ตท.๕๔ จปร.๖๕) ที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ หอประชุมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ปฏิทินกิจกรรม รร.จปร. ที่สำคัญ

ระหว่างเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐

๑. วันอาทิตย์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเป็นประธานการแข่งขันเดิน - วิ่ง เขาชะโงกชูเปอร์ฮาล์ฟมาราธอน ๖๐ ครั้งที่ ๒๓ โดยมี ผู้บัญชาการทหารบก เฝ้าฯ รับเสด็จ ณ ลานหน้ากองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๒. วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
การสาธิตดนตรี – นาฏศิลป์ไทย ประกอบวิชาไทยศึกษา (HI 2001) ณ หอประชุมส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๓. วันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเป็นประธานเปิดงานวันนิทรรศการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๒๕๖๐ ณ โรงเรียนแก่นักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๔. วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเกี่ยวข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๕. ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
คณะนายทหารจากกลาโหม สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเดินทางมาสัมมนาดำเนินการด้านภาวะผู้นำและการศึกษาพลเรือนตามแผนงาน

ความร่วมมือมือทวิภาคีระหว่าง กลาโหม กับ กลาโหมเยอรมนี และเยี่ยมชม โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๖. วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เป็นประธานในการสัมมนาทางวิชาการเฉลิมพระเกียรติ พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสเจริญพระชนมายุ ครบ ๖๒ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๖๐ ณ กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๗. วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน – ๓ ธันวาคม ๒๕๖๐
คณะนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยญี่ปุ่น เดินทางมาศึกษากิจการและดูงาน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๘. วันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พิธีเปิดการฝึกทหารใหม่ผลัด ๒/๖๐ ณ กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๙. วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงนำข้าราชการ และนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๔ เดินทางทัศนศึกษา ณ สถานเอกอัครราชทูตสหพันธ์รัฐสเซีย, โบสถ์นักบุญนิโคลาส และวังสระปทุม

๑๐. วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
ข้าราชการและนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๒ เดินทาง
ไปทัศนศึกษาโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา
และพระบรมมหาราชวัง

๑๑. วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
ข้าราชการ และนักเรียนนายร้อย เดินทางไปทัศน
ศึกษาพระเมรุมาศ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

๑๒. วันที่ ๒ - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๐
คณะนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยเมียนมาร์
เดินทางมาศึกษากิจการและดูงาน โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า

๑๓. วันจันทร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จัดกิจกรรม
ถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิม
พระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ๕ ธันวาคม
๒๕๖๐ ณ พุทธศาสนสถาน โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า

๑๔. วันจันทร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐
คณะนายทหารหน่วยระดับยุทธวิธีของกองทัพ
เวียดนาม เดินทางมาศึกษากิจการและดูงาน
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๑๕. วันอังคารที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐
พลเอกยศนันท์ ห่วงเจริญ รองผู้บัญชาการทหาร
สูงสุด บรรยายพิเศษให้แก่ นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่
๕ รุ่นที่ ๖๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ ห้อง
๒๐๖ กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

“...ถ้าประชาชน
ไม่ละทิ้งข้าพเจ้าแล้ว
ข้าพเจ้าจะละทิ้ง
ประชาชนอย่างไรได้...”

ความบางตอนจากบทพระราชนิพนธ์
เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวีเดน

เสนาศึกษา

ปวงประชาเป็นสุขคานต์ พระราชนิพนธ์อันแยบยล บันดาลความสุขทั่วแผ่นดิน

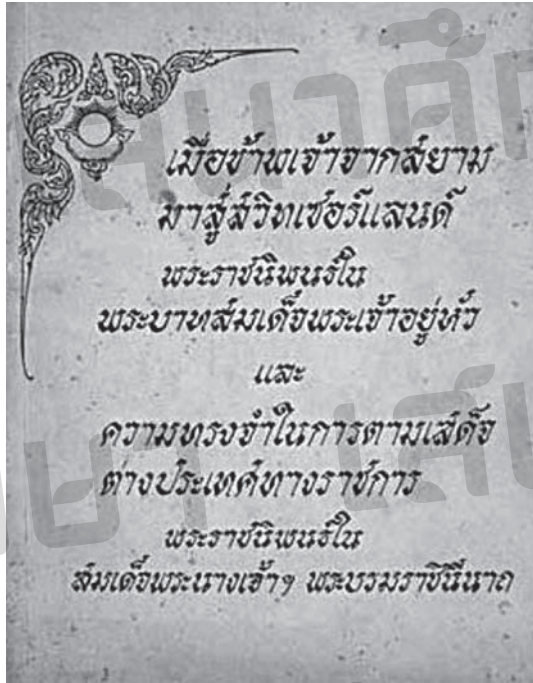
อาจารย์สาริศา เขี้ยววง

นอกเหนือจากพระราชกรณียกิจนานัปการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงทุ่มเทพระวรกายอย่างมิทรงเห็นแก่ความเหนื่อยยากแล้ว พระองค์ยังมีความสนพระราชหฤทัยในศาสตร์และศิลป์หลากหลายแขนงทั้งดนตรี ศิลปะ รวมไปถึงภาษาและวรรณคดีซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถที่ล้นพ้นบันดาลความเปรมปิติและความอิมเมใจให้แก่พสกนิกรชาวไทยและชาวโลก ได้ยากหาที่ใดเสมอเหมือน

บทพระราชนิพนธ์ที่ร้อยเรียงจากพระปรีชาสามารถ ผสานด้วยปรัชญาอันแยบยลปรากฏหลากหลายรูปแบบ ทั้งเรียงความ นิทาน ตลอดจนพระราชนิพนธ์แปลที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ภาษาได้อย่างดีเลิศจนสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างงดงามทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

“เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวีเดน” เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์เป็นเรื่องแรกหลังจากที่เสด็จขึ้นครองราชย์ พระราชนิพนธ์เรื่องนี้เป็นบันทึกที่ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นในช่วงเวลาที่เสด็จฯ กลับไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศสวีเดนอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารรายเดือน “วงวรรณคดี” ฉบับเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๐

“วงวรรณคดี” ได้ขอร้องให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ถนัดมาลงในหนังสือมานานมาแล้ว อันที่จริงข้าพเจ้าก็ไม่ใช่นักประพันธ์ เมื่ออยู่โรงเรียนเรียงความและแต่งเรื่องก็ทำไม่ได้ดีนัก อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้า ก็ปรารถนาที่จะสนองความต้องการของ “วงวรรณคดี” อยู่บ้าง และเนื่องด้วยไม่สามารถที่จะเขียนเรื่องที่ข้าพเจ้ารู้บ้างเช่นดนตรี ศิลปะ

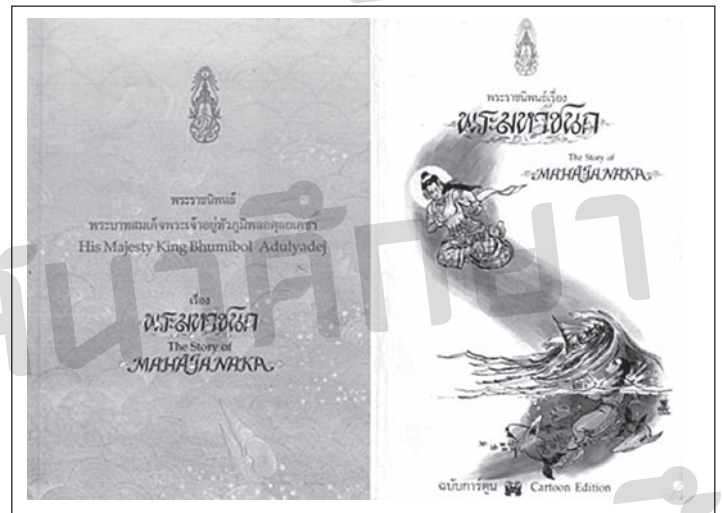
วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือ กฎหมาย ฯลฯ ได้ เพราะไม่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ดีพอ ฉะนั้นจึงตกลงใจส่งบันทึกประจำวันที่ยื่นไว้ก่อนและระหว่างวันเดินทางจากสยามมาสู่สวิสเซอร์แลนด์มาให้และในโอกาสนี้จึงขอขอบใจเป็นการส่วนตัวต่อทุก ๆ คนที่มาถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชของข้าพเจ้า ณ พระมหาปราสาท ตลอดจนความปรารถนาดีที่มีต่อตัวข้าพเจ้าเองกับขอขอบใจเหล่าทหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกรด้วย ความจงรักภักดีต่อเราด้วย”

“...รถแล่นฝ่าฝูงคนไปได้อย่างช้าที่สุดถึงวัดเบญจมบพิตร รถแล่นเร็วขึ้นได้บ้างตามทางที่ผ่าน มา ได้ยินเสียงใครคนหนึ่งขึ้นมادتัง ๆ ว่า อย่าทิ้งประชาชน อยากจะร้องบอกบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะละทิ้งอย่างไรรได้ แต่รถวิ่งเร็วและเลยไปไกลเสียแล้ว...”

ข้อความที่ปรากฏในบทพระราชนิพนธ์นั้นไม่เพียงแต่เป็นคำปรารภหรือบันทึกประจำวันเท่านั้น แต่เป็นเสมือนน้ำทิพย์ชโลมใจให้แก่เหล่าพสกนิกร

ชาวไทยที่รอคอยพระมหากษัตริย์ผู้เปี่ยมด้วยพระปรีชาสามารถและพระเมตตาที่จะยังประโยชน์และความสุขมาสู่ผืนแผ่นดินไทย นอกจากนี้ยังเห็นถึงความใส่พระราชหฤทัยของพระองค์ที่มีต่อประชาชนของพระองค์แม้เพียงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มีทรงละเว้น

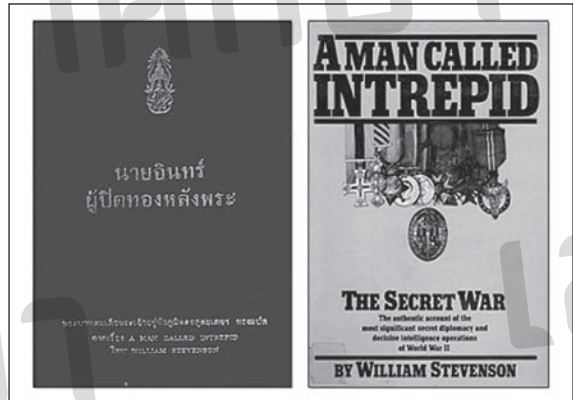
บทพระราชนิพนธ์ประเภทนิทานที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ไว้นั้นเปรียบเสมือนของขวัญอันเลอค่าที่พระราชทานให้แก่ประชาชน เนื่องจากเป็นทั้งความรู้ ข้อคิด และคติธรรมเช่น บทพระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนก เป็นชาดกชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะมาประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะและตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเรื่องของการบำเพ็ญความเพียรเป็นบารมี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงค้นคว้าและดัดแปลงจากเรื่องพระมหาชนกชาดกในพระไตรปิฎกเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาสันสกฤต นอกจากนี้แล้วยังทรงทำแผนที่ผีพระหัตถ์ แสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองและข้อมูลอุตุนิยมวิทยาเกี่ยวกับทิศทางลม ทรวงคาคะเนโดยอาศัยข้อมูลทางโหราศาสตร์กำหนดวันเดินทางทะเลตลอดจนจุดอับปางของเรือ แสดงถึงพระปรีชาสามารถในด้านอักษรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และโหราศาสตร์

บทพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหากษัตริย์จึงเป็นเสมือนกุศโลบายที่ทำให้ประชาชนชาวไทยและชาวโลกได้เห็นถึงความเพียรพยายาม ความมุ่งมั่นอุตสาหะ ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสุดกำลังความสามารถ จนบรรลุผลแห่งความเพียรพยายามนั้น และผลของความเพียรนั้นมักจะบันดาลความสุข สำเร็จให้แก่ผู้มีความเพียรเสมอ

บทพระราชนิพนธ์เรื่อง ทองแดง เป็นพระราชนิพนธ์ที่ทรงคุณค่าอีกเรื่องหนึ่งเพราะนอกจากจะเป็นเรื่องราวที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านทุกเพศทุกวัยแล้ว ยังสอดแทรกคุณธรรมสำคัญอย่างความกตัญญูเอาไว้ด้วย คุณทองแดงเป็นสุนัขทรงเลี้ยงที่ทรงเก็บมาจากสุนัขจรจัด พระองค์ทรงดูแล เลี้ยงดูให้คุณทองแดงมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าสุนัขจรจัดทั่วไป ถึงแม้ว่าจะเป็นสุนัข แต่คุณทองแดงกลับมีคุณธรรมสำคัญคือความกตัญญูรู้คุณ พระองค์จึงทรงพระราชนิพนธ์เรื่องทองแดงขึ้นมาเพื่อเผยแพร่คุณธรรมข้อนี้ผ่านคุณทองแดงเพื่อให้เยาวชนได้อ่านและซึมซับความกตัญญูตั้งแต่วัยเด็ก เพราะความกตัญญูเป็นเสมือนอารมณ์อันงดงามให้แก่

เยาวชนเพื่อที่จะเติบโตเป็นกำลังของชาติที่ดีในภายภาคหน้า

นอกจากนี้ยังทรงพระปรีชาสามารถในด้านการแปลเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ทรงแปลหนังสือเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระซึ่งเป็นเรื่องอิงประวัติศาสตร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ แปลจากเรื่อง A Man Called Intrepid ของเซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน (William Stevenson) เป็นเรื่องราวของกลุ่มคนที่ทำงานลับในสงครามช่วงปี ค.ศ. ๑๙๓๙-๑๙๔๕ ทำให้ฮิตเลอร์แพ้สงคราม ประพันธ์โดยใช้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงแปลออกเป็นทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มีกลอน ๖ กลอน ๘ และกาพย์ยานี ๑๑ ส่วน "ติโต" นั้นเป็นบทพระราชนิพนธ์แปลจากหนังสือ Tito ของ Phyllis Auty เป็นชีวประวัติของ Josif Broz ผู้ที่รวบรวมยูโกสลาเวียให้เป็นปึกแผ่นและรอดพ้นจากภัยสงคราม

สามารถก้าวข้ามอุปสรรคไปได้ แม้หนทางข้างหน้า จะยากลำบากเพียงใด แต่ถ้ายังมีผู้ ก็จะผ่านพ้นไปได้ ด้วยดี ทำให้หลายคนใช้เพลงนี้บรรเทาจิตใจเวลา พบความยากลำบาก หรือความท้อแท้ในชีวิต

นอกจากนี้แล้วพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชยังได้พระราชทาน ส.ค.ส. เพื่อ ส่งความสุข สวัสดิ์ให้แก่พสกนิกรชาวไทยทุก ๆ ปี ซึ่งในแต่ละปีนั้นจะมีข้อความที่สอดแทรกไปด้วย คติธรรม คำสอนที่ช่วยเตือนสติคนไทยให้ปฏิบัติ ตัวเหมาะสมและมีสติมากขึ้น ส.ค.ส. พระราชทาน

จึงเป็นเสมือนพรปีใหม่ที่คนไทยรอคอยและน้อมนำมาเป็นหลักธรรมประจำใจในการใช้ชีวิต

บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ไม่เพียงแต่เป็นวรรณกรรมที่เก็บไว้ในชั้นหนังสือ หรือเก็บไว้เป็นที่ระลึกเท่านั้น หากแต่เป็นเสมือนขุมทรัพย์แห่งความรู้ เป็นแสงสว่างแห่งคุณธรรม และเป็นพรอันประเสริฐที่ยากจะหาพรใดเปรียบได้ หากคนไทยทุกคนได้นำความรู้ คุณธรรม และคติธรรมที่สอดแทรก อยู่ในวรรณกรรมนี้ไปใช้แล้ว ย่อมเกิดประโยชน์และความผาสุกแก่ผู้นั้นยิ่งกว่าการมีทรัพย์สมบัติใด

ทรงลิขิตขีดเขียนร้อยเรียงพจน
บทพระราชนิพนธ์ดั่งพร

ให้ปรากฏวรรณกรรมคำสั่งสอน
ดับทุกข์ร้อนบันดาลสุขทั่วแผ่นดิน

พระราชพิธีอัญเชิญ
เสด็จสถิตที่พิมายพิมานพรหมเทพ

พ.อ.หญิง วันดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

เบื้องหน้าพระบรมโกศ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
ประชาชนเข้าถวายสักการะอย่างต่อเนื่องตลอด ๓๓๗ วัน รวม ๑๒,๗๓๙,๕๓๑ คน

๓๓๗ วันกราบพระบรมศพ น้อมสำนึกพระมหากรุณาธิคุณ
ในหลวงรัชกาลที่ ๙

หลังจากการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลปัญญาสมวาร (๕๐ วัน) ถวายพระบรม
ศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระราชนุญาตให้ ราชสกุล องคมนตรี
คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม องค์การอิสระ
รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ร่วมเป็นเจ้าภาพในการ
บำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรมพระบรมศพ เพื่อ
น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและถวายเป็น
พระราชกุศล โดยแบ่งออกเป็นวันละ ๔ รอบ เวลา

๑๐.๐๐ น., ๑๔.๓๐ น., ๑๗.๐๐ น. และเวลา ๑๙.๐๐ น. รอบละ ๑๑ คนละ คนละละ ๕๐ คน

ตลอดระยะเวลาที่ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้ร่วมเป็นเจ้าของภาพตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ รวม ๒๙๗ วัน มีราชสกุลในบรมราชวงศ์จักรี ๘๓ ราชสกุล องคมนตรี คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม องค์การอิสระ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ร่วมเป็นเจ้าของภาพรวมทั้งสิ้น ๑๑,๗๔๕ คนละ

นอกจากนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชนุญาตให้ คณะสงฆ์จีนนิกาย คณะสงฆ์อนัมนิกาย นายเจริญ และคุณหญิงวรรณนา สิริวัฒนภักดีพร้อมครอบครัว สิริวัฒนภักดี สมาคมนักธุรกิจสัมพันธ์แห่งประเทศไทย และมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง เป็นเจ้าภาพ

ประชาชนจำนวนมากรอเข้ากราบพระบรมศพ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในช่วง ๗ วันสุดท้าย จนสิ้นบริเวณ ท้องสนามหลวงออกไปถึงถนนราชดำเนิน สำนักพระราชวัง ต้องขยายเวลาถึงตี ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ก.ย.

บำเพ็ญกุศลพิธีกึ่งเด็กถวายพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ยิ่งใกล้วันสุดท้ายที่สำนักพระราชวังเปิดให้ประชาชนสักการะพระบรมศพ พลศกนิกรต่างหลั่งไหลมากกราบสักการะพระบรมศพอย่างล้นหลามจนแถวยาวไปถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย บางวันแถวยาวไปถึงภูเขาทอง ทำให้สำนักพระราชวังต้องเลื่อนปิดเข้ากราบสักการะพระบรมศพ จาก ๒๑.๐๐ น. เป็นประมาณ ๐๒.๐๐ - ๐๓.๐๐ น. เกือบทุกวัน

บรรยากาศช่วงเวลา ๐๓.๓๐ น. ของวันที่ ๑ ต.ค. ประชาชนจำนวนมากยังหลั่งไหลเข้ากราบถวายสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ภายในพระบรมมหาราชวังที่เปิดให้เข้าสักการะตลอด ๒๔ ชม.

ประชาชน เจ้าหน้าที่ และจิตอาสา ซึ่งเป็นกลุ่มสุดท้ายที่เข้ากราบสักการะพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เดินออกมาทางประตูวิมานเทเวศร์ พระบรมมหาราชวัง ในเวลาประมาณ ๐๒.๐๐ น. วันที่ ๖ ตุลาคม

ด้วยความอาลัยรัก ความศรัทธา และความจงรักภักดี ที่ปวงชนชาวไทยมีต่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ ความทรงจำถึงสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงซาบซึ้งในน้ำใจ และทรงห่วงใยว่าประชาชนจะมีโอกาสกราบสักการะพระบรมศพได้ไม่ทั่วถึง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนกำหนดวันสุดท้ายของการกราบถวายสักการะพระบรมศพ จากเดิมวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ออกไป เป็นถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกาของคืนวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

จากพระมหากรุณาธิคุณที่โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนกำหนดวันสุดท้ายของการกราบถวายบังคมพระบรมศพ ยังความปลาบปลื้มมาสู่พสกนิกรชาวไทยยิ่ง ราษฎรต่างซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

ตลอด ๓๓๗ วัน ที่สำนักพระราชวังเปิดให้เข้ากราบสักการะพระบรมศพ ตั้งแต่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีประชาชนเข้ากราบเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าหมื่นคนทุกวัน โดยวันที่มีประชาชนเข้ากราบสูงสุดถึง ๑๑๐,๘๘๙ คน คือวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ รองลงมาคือ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๙๖,๑๕๐ คน และอันดับ ที่ ๓ คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๙๐,๓๐๐ คน

ไม่เว้นชาวต่างชาติที่เดินทางข้ามทวีปมากราบพระบรมศพ เพราะศรัทธาพระองค์ในฐานะ “คิง ออฟ คิงส์” นายอเล็กซานเดอร์ แฟรงค์ อายุ ๔๘ ปี อาจารย์คณะวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งสวีตเซอร์แลนด์ ประเทศสวีตเซอร์แลนด์ เล่าว่า พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่ใจดีมากที่สุดคนดูแลตัวเอง แต่ที่นี้คนไทยดูแลกัน และยังมีพระองค์ทรงดูแลคนไทยอีกที่ จึงรู้สึกตื่นตื้นใจมากที่สุดที่ได้มาถวายสักการะพระองค์

“ผมรักและเฝ้าติดตามในหลวง รัชกาลที่ ๙ มาไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี พระองค์ทรงมีพระอัจฉริยภาพมากในด้านอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เรื่องไฟฟ้า วิทยุ ทั้งยังเป็นพระมหากษัตริย์ที่ดูแลพสกนิกรอย่างดีมาก

อเล็กซานเดอร์ แฟรงค์

คนไทยก็ใจดี เหล่านี้ทำให้ผมหลงรักประเทศไทย รักวัฒนธรรมไทย และรักในสถาบันพระมหากษัตริย์”

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชอนุสรณ์คำนึงถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และทรงห่วงใยประชาชนหลังจากที่สำนักพระราชวังปิดการถวายบังคม พระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชานุญาตให้สำนักพระราชวังจัดทำซุ้มประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บริเวณริมกำแพงพระบรมมหาราชวัง ระหว่างประตูวิเศษไชยศรีและประตูมณีนพรัตน์สำหรับให้ประชาชนได้ถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ สำนักพระราชวัง จึงเปิดให้ประชาชนนำดอกไม้และพวงมาลัยมาถวายสักการะได้ตั้งแต่วันที่ ๐๘.๐๐ น. ของวันที่ ๑๑ ตุลาคมเป็นต้นไป ตลอด ๒๔ ชั่วโมง แต่จะปิดในช่วงวันที่ ๑๕, ๒๑ และ ๒๒ ตุลาคม ที่มีการซ้อมริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ แต่เมื่อเสร็จสิ้นการซ้อมจะเปิดให้ประชาชนนำดอกไม้พวงมาลัยมาถวายสักการะได้อีก

ประชาชนวางพวงมาลัยและดอกไม้ถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เนื่องในวันครบรอบ ๑ ปีแห่งการสวรรคต เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม

ประชาชนจำนวนมากเข้าแถวรอสักการะพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บริเวณกำแพงพระบรมมหาราชวัง ถนนหน้าพระลาน เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม

ประชาชนจำนวนมากเดินทางเข้าถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บรมราชบพิตร รัชกาลที่ ๙ บริเวณริมกำแพงพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม โดยสำนักพระราชวังจะปิดชั่วคราวเพื่อเตรียมสถานที่สำหรับงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ตั้งแต่เวลา ๒๔.๐๐ น. ของวันที่ ๒๓ ตุลาคม

พสกนิกรจำนวนมากพากันต่อเป็นแถวยาวท่ามกลางฝนที่ยังคงตกพรำๆ สลับแดดออก แต่ทุกคนต่างมาด้วยจิตใจมุ่งมั่นที่จะนำพวงมาลัยดอกไม้สด มาถวายสักการะหน้าซุ้มพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่บริเวณถนนหน้าพระลานหน้าพระบรมมหาราชวัง

วันครบรอบ ๑ ปี แห่งการสวรรคต

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ พระราชพิธีทรง
บำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ใน
พระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม

ประชาชนชาวลำปางร่วมกันกราบพ่อครั้งสุดท้ายแสดงความจงรักภักดีและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
ครบรอบ ๑ ปีวันสวรรคต ในหลวงรัชกาลที่ ๙ บริเวณชวณคร หน้าแยกหอนาฬิกา เทศบาลนครลำปาง
เมื่อช่วงค่ำวันที่ ๑๓ ตุลาคม

ประชาชนยืนสงบนิ่งเป็นเวลา ๑๕.๕๒ น. เพื่อร่วมจิตภวนา
ถวายเป็นพระราชกุศลในหลวง ร.๙
เนื่องในวันสวรรคตครบ ๑ ปี ที่โรงพยาบาลศิริราช
เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม

ประชาชนเข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ๑๙๙ รูป
เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในวันสวรรคตครบ ๑ ปี ที่โรงพยาบาลศิริราช

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระ
ปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เป็นวันที่สอง เมื่อวันที่ ๑๔ ต.ค. ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งดุสิตมหา
ปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

คาถาถวายพระราชกุศล พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษาแพร่หมายกำหนดการ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง ในวันที่ ๑๓ และ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ พร้อมคาถาถวายเป็นพระราชกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ซึ่งสมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร แต่งและแปล ประชาชนสามารถนำไปสวดเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ดังนี้

ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชะมหาหรรษัสสะ ปัตติทานคาถา

ยถาปี ประระมินโท ไส ภูมิพะโล มหิสสะโร

สวโรโย สะมุสสาโห ที่ชะทัสสี วิจักขะโณ

อะธิราชา มะหารัญญา โลกะภาเค มะหิตตะเล

ทัยยานัง เทวะภูโต โข ณะระมาโน ปสังสิโต

สักกะโต ชะนะตาเยวะ สัมมานิโตภิปุชิตโต

ทัยยะวาสีนะมัตถายะ หิตายะ จะ สุขายะ จะ

สัตตะติวัสสะกาเล วะ รัชชัง ธัมเมนะ การะยิ

เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ อะธิวัตตันติ ภูปติง

ชัตติเย พราหมะเณ เวสเส สุทเท จันฑาละปุกกุเส

น กิญจิ ปริวัชเชติ สัพพะเมวาภิมัทเทติ

ตัสสะมา หิ ปณชิตโต โปโส สัมปัสสัง อตถุมัตตะโน

สัมปเทยเยวะ ภियโยโส อัปะมะเทนะ ชีวิตัง อัปะมัตโต อุโก อตเถ อะธิดันหาติ เจตะโส

ทิกุเสฐ ธัมเม จะ โย อตถโถ โย จัตถโถ สัมปรายิกิ สะวากขาตัสสะ ปาฐัสสะ อตถัง อัญญาเย

สาธุกัง ปฏิปัชเชถะ เมธาวิ อะโมฆัง ชีวิตัง ยะถา

ยันทานิ เม กตัง ปุญญัง เตนาเนนุททิสเณ จะ

ยา กาจิ กุสลา มะยาสา สุขะเนนะ สีชณะตัง สะทา

ปะระมินทมะหรรราชา ภาคี โหตุ วะ ปัตติยา

เขมัมปะทัญจะ ปโปปตุ ตัสสาสา สีชณะตัง สุภาติ ฯ

คำแปล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน มีพระวิริยอุตสาหะ มีพระวิสัยทัศน์ยาวไกล มีปัญญาฉลาดหลักแหลมในการปกครองประเทศ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ยิ่งใหญ่กว่าพระมหากษัตริย์ใด ๆ ในโลก ทรงได้รับการสรรเสริญสักการะ นับถือบูชา ยกย่องว่าเป็นเทวดาที่ยังมีชีวิตอยู่ของปวงพสกนิกรชาวไทย

ทรงครองสิริราชสมบัติเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ล้นกาลเวลา ๗๐ ปี แม้ฉันใด แต่ความซราและความตายย่อมพรากองค์พระภูมิินทร์ ฉันนั้น

ความตายหาได้ละเว้นใคร ๆ ไม่ ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นกษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ ศูทร คนจัณฑาล

ความตายย่อมทำลายทุกสิ่งถ้วนทั่ว เพราะฉะนั้นแล

ผู้เป็นบัณฑิตเมื่อพิจารณาเห็นประโยชน์ส่วนตน ก็พึงดำเนินชีวิตของตนให้ยิ่งด้วยความไม่ประมาท

บุคคลผู้ไม่ประมาทย่อมจะได้รับประโยชน์ทั้งสองส่วน คือประโยชน์ปัจจุบันและประโยชน์ในภายภาคหน้า

ผู้มีปัญญารู้อรุณสาระแห่งพระบาลีตามที่สมเด็จพระบรมศาสดาทรงไว้ดีแล้ว น้อมปฏิบัติ โดยประการที่ชีวิตจะเป็นชีวิตที่มีสาระไม่เป็นชีวิตเปล่าประโยชน์ (ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท)

บุญอันใดที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ณ กาลบัดนี้ ด้วยเหตุแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว และด้วยการถวายพระราชกุศลอันนี้ ด้วยความปรารถนาอันใดอันหนึ่งที่เป็นกุศลของข้าพเจ้า ขอบุญและความหวังนั้นจงสำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ

ขอพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร จงทรงเป็นผู้มีส่วนแห่งปัตติทานของข้าพเจ้าทั้งหลาย

ขอพระองค์จงถึงซึ่งบพอันเกษม คือ พระนิพพาน ขอความปรารถนาอันดีงามของพระองค์ ทั้งปวงนั้นจงสำเร็จโดยพลันเทอญฯ

พระราชกุศลออกพระเมรุ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม

ประชาชนจับจองพื้นที่บริเวณใกล้กับโรงแรมรัตนโกสินทร์บนถนนราชดำเนินเพื่อเฝ้ารอชมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และชมริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ทอดพระเนตรขบวนอัญเชิญพระบรมโกศ โดยพระยานมาศสามลำคานออกทางประตูศรีสุนทร เพื่อไปประดิษฐานบนบุษบกพระมหาพิชัยราชรถ ซึ่งจอดรออยู่ที่บริเวณหน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

พระราชพิธีอัญเชิญพระบรมโกศโดยริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศไปยังพระเมรุมาศ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ไปยังพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมศพ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร ทรงทอดผ้าไตร ก่อนอัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระเมรุมาศท้องสนามหลวง

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จฯ ยাত্রารัชชบวนพระบรมราชอิสริยยศ
อัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมด้วย พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ เสด็จฯ ยাত্রารัชชบวนพระบรม
ราชอิสริยยศในการอัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม

เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานสนม
พลเรือนเปลื้องพระโกศทองใหญ่ ในการพระราชพิธี
ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อัญเชิญลงจากพระที่นั่ง
ดุสิตมหาปราสาท ไปประดิษฐานบนเกยลา
ประกอบพระโกศทองใหญ่แล้วเลื่อนพระบรมโกศ
เข้าประดิษฐานบนพระยานมาศสามลำคาน

จากนั้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ยাত্রา
รัชชบวนพระบรมราชอิสริยยศ ร้วที่ ๑ พร้อมด้วย
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระบรมวงศานุวงศ์ อัญเชิญพระบรมโกศไปเทียบ
ยังพระมหาพิชัยราชรถ หน้าวัดพระเชตุพนวิมล

มังคลาราม แล้วอัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระ
เมรุมาศ ท้องสนามหลวงเวียนรอบพระเมรุมาศครบ
๓ รอบ ก่อนอัญเชิญพระบรมโกศขึ้นประดิษฐานบน
พระจิตกาธาน ในช่วงบ่ายมีฝนตกลงมาในบริเวณ
มณฑลพิธีและบริเวณโดยรอบสนามหลวง

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ในรัชชบวน
พระบรมราชอิสริยยศในการอัญเชิญพระบรมโกศ
จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราช
วังไปยังพระเมรุมาศท้องสนามหลวง จากนั้นในช่วง
เย็นเสด็จขึ้นพระเมรุมาศ ทรงจุดไฟชนวนธูปเทียน
ดอกไม้จันทน์วางที่พระจิตกาธาน ถวายพระเพลิง
พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดช เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จฯ ยাত্রารำวัชบวนพระบรมราชอิสริยยศราชรถปืนใหญ่ทรงพระบรมโกศเวียนรอบพระเมรุมาศโดยอุตรารำวัฏ ๓ รอบ ก่อนอัญเชิญพระบรมโกศขึ้นประดิษฐานบนพระจิตกาธานในพระเมรุมาศ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตร ก่อนเสด็จขึ้นพระเมรุมาศถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในพระที่นั่งทรงธรรม พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง เมื่อ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๗.๑๗ น.

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชปฏิสันถารกับสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก และสมเด็จพระราชินีเจทซุน เพมา วังชุก แห่งภูฏาน ภายหลังที่เสด็จขึ้นถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว ณ พระที่นั่งทรงธรรม พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชปฏิสันถารกับเซอร์ปีเตอร์ คอสโกรฟ ผู้สำเร็จราชการแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย และเลดีลีซัน คอสโกรฟ ภริยา ภายหลังที่เสด็จขึ้นถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว ณ พระที่นั่งทรงธรรม พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง

ประชาชนทั่วทุกสารทิศเดินทางเข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยส่วนหนึ่งได้มาเฝ้ารอตั้งแต่คืนวันที่ ๒๕ ตุลาคม ขณะที่อีกส่วนหนึ่งเดินทางมาช่วงเช้ามีดี วันที่ ๒๖ ตุลาคม จนแน่น

บริเวณโดยรอบท้องสนามหลวง อาทิ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนราชดำเนินใน ถนนราชดำเนินกลาง ถนนราชดำเนินนอก ถนนมหาธาตุ ถนนท้ายวัง เป็นต้น

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงวางช่อไม้จันทน์ถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช บรมพระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง เวลา ๒๒.๐๐ น.

ประชาชนเนืองแน่นร่วมถวายดอกไม้จันทน์ ณ พระเมรุมาศจำลอง ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ถวายดอกไม้จันทน์ท่ามกลางฝน ณ พระเมรุมาศจำลอง บริเวณกองสลากเก่า

ขณะที่พระเมรุมาศจำลองบริเวณโดยรอบ ทั้ง ๕ จุด ได้แก่ พระลานพระราชวังดุสิต ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กองสลากเก่า ลานพระบรมรูปรัชกาลที่ ๑ และสวนนาคราภิรมย์ ประชาชนต่างต่อแถวถวายดอกไม้จันทน์เนืองแน่น บรรยากาศเป็นไปด้วยความโศกเศร้า ประชาชนส่วนใหญ่หลังน้ำตาอาลัยในหลวงรัชกาลที่ ๙ แม้ในช่วงเย็นจะมีฝนตกลงมาอย่างหนัก แต่ประชาชนมิได้ย่อท้อ

วัดไทยลุมพินี เนปาล

วัดไทยพุทธคยา อินเดีย

กว่า ๑,๒๐๐ คน ในเกาหลีใต้

สมเด็จพระสังฆราชกัมพูชาเสด็จ
ทรงเป็นประธานฝ่ายสงฆ์

๒,๐๐๐ คน ในมาเลเซีย

กว่า ๗,๕๐๐ คน ในสิงคโปร์

กว่า ๑,๐๐๐ คน ในนครชิคาโก
สหรัฐอเมริกา

นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

ฝนตกก็ไม่ถอย วัดพุทธที่ป ลอนดอน

กว่า ๑,๒๐๐ คน ในฝรั่งเศส

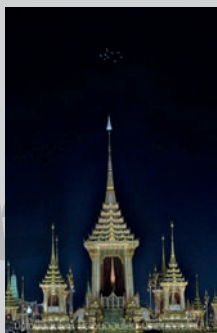
นครแฟรงก์เฟิร์ต เยอรมนี

กว่า ๔,๐๐๐ คน ในสวีเดน

ไทยทั่วโลกร่วมถวายดอกไม้จันทน์

คนไทยทั่วโลกร่วมพิธีถวายดอกไม้จันทน์แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และวัดไทยในต่างแดน

นกระยางขาวฝูงหนึ่งบินอยู่เหนือบริเวณพระเมรุมาศ เมื่อเวลาประมาณ ๒๑.๐๐ น. ของคืนวันที่ ๒๖ ตุลาคม ท่ามกลางสายตาของพสกนิกรที่ห้องสนามหลวง นายสมจิตร ใจชื่นช่างภาพศูนย์ภาพมติชน เป็นผู้ถ่ายภาพ

พระเมรุมาศภายหลังพระราชพิธีถวายพระเพลิง (จริง)
หลังเวลา ๒๒.๐๐ น. ของคืนวันที่ ๒๖ ตุลาคม

พระราชพิธีเก็บพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จฯ ไปในการพระราชพิธีเก็บพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง และเสด็จฯ ยাত্রาภิวัตรบนพระบรมราชอิสริยยศอัญเชิญพระโกศพระบรมอัฐิและพระศพพระบรมราชสรีรางคาร ไปยังพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

พระโกศพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช แบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ พระโกศพระบรมอัฐิที่ประดิษฐาน ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นพระโกศทองคำลงยาประดับรัตนชาติทรงพระบรมอัฐิเก้าเหลี่ยม รัตนชาติที่ใช้ประดับพระโกศ เป็นเพชรเจ็ดยะไนสีขาวรวม ๕,๓๖๘ เม็ด ยาสีตกแต่ง ๓ สี ได้แก่ สีเหลือง ซึ่งเป็นสีวันพระราชสมภพ สีแดง สีแห่งความเข้มแข็ง การหลอมรวมดวงใจของคนในชาติ และสีเขียว สีความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ของประเทศ

ขณะที่อีก ๓ รูปแบบ เป็นพระโกศพระบรมอัฐิสำหรับทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระโกศพระบรมอัฐิสำหรับทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และพระโกศพระบรมอัฐิ สำหรับทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และพระบรมวงศานุวงศ์ ฝ้าฯ รับเสด็จ

พระราชพิธีอัญเชิญพระบรมอัฐิขึ้นประดิษฐาน ณ พระวิมานพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และพระบรมวงศานุวงศ์ ในการพระราชพิธีอัญเชิญพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นประดิษฐาน ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และอัญเชิญพระบรมราชสรีรางคารไปบรรจุไว้ในพุทธบัลลังก์พระประธานพระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และวัดบวรนิเวศวิหาร โดยมีพันโทหญิง พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า สิริวัณณวรีนารีรัตน์ ทรงม้านำขบวนท่ามกลางพสกนิกรฝ้าฯ รับเสด็จเนื่องแน่น

พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระบรมอัฐิ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์ ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๗.๓๓ น.

**พระราชพิธีอัญเชิญพระบรมราชสรีรางคาร
ไปบรรจุที่พระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหา
สีมาราม และวัดบวรนิเวศวิหาร**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน
พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี ทรงอัญเชิญพระศพพระบรมราชสรีราง
คารจากพระศรีรัตนเจดีย์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ไปบรรจุใต้ฐานพุทธบัลลังก์พระพุทธรูปองค์
ประธานในพระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
และพระพุทธรูปชินสีห์ พระประธานในพระอุโบสถ
วัดบวรนิเวศวิหาร พันโทหญิง พระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าสิริวิภาวดีศรีนารีรัตน์ ทรงนำริ้วขบวน
พระบรมราชอิสริยยศ ไปยังพระอารามหลวงทั้ง ๒
วัด วันที่ ๒๙ ตุลาคม เวลา ๑๗.๒๘ น.

เล่มหน้าพบกับ “ปกิณกะ งานพระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ ๙”

นักเรียนนายร้อย อ่านตรงนี้

พล.อ.มนู สายัณห์นิโครช

นักเรียนนายร้อยทุกคน ศึกษาเล่าเรียน เพื่อออกไปรับใช้ประเทศชาติ งานราชการมีความ เหนื่อยยาก มีปัญหาอุปสรรคมากมาย หรือกล่าวได้ว่า งานราชการไม่ใช่กระบวนการทางคณิตศาสตร์ เพราะเป็นการทำงานให้เกิดผลสำเร็จแก่ผู้คนหรือ พลเมืองของประเทศ ผู้คนทั้งหลายนั้นก็ล้วนแต่ สังขารไม่เที่ยงทั้งนั้น สังขารไม่เที่ยงที่พระพุทธเจ้า สอนไว้หมายความว่า ความคิดของคนมันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ยิ่งหากผู้คนที่มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ ก็จะมีความคิดสับเปลี่ยนหาช่องทางเพื่อ ตัวเองและพวกพ้องอยู่ตลอดเวลา การกระทำหรือ กฎเกณฑ์ที่ขัดผลประโยชน์ของเขา เขาจะเกลียดชัง ให้ร้ายด้วยการกระทำต่าง ๆ ทุกรูปแบบ ปัจจุบันนี้ มีตัวอย่างเช่นนี้ให้เห็นทุกวัน คนผิดแต่ก็ว่าตัวถูก ไม่รู้ผิดชอบ

ดังนั้น การรับราชการของนักเรียนในอนาคต อันไกลนี้ จะต้องมียึดปฏิบัติที่นอกเหนือไปจาก ที่ทางราชการและบ้านเมืองกำหนด นักเรียนต้องมี หลักที่ยึดมั่น ถือมั่นอย่างเหนียวแน่น แม้ว่าคำ พระจะไม่ให้เรายึดมั่น ถือมั่น แต่ในการรับใช้ชาติ บ้านเมืองเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการยึด การ กำหนดหลักการ สำหรับตนเองเอาไว้

คงจะเคยได้ยินคำว่า คุณธรรมและจริยธรรม เป็นหลักที่เราจะต้องใช้ในการดำรงตนไม่ว่าจะอยู่ใน สถานะหรือตำแหน่งใด

คุณธรรม มีความหมายว่า “สภาพคุณงาม ความดี” ดังนั้นคนที่มีคุณธรรมประจำใจ ก็คือคนที่ มีสภาพของคุณความดี เป็นที่ปรากฏให้เห็นได้แก่ ผู้คนทั่วไป จากการประพฤติปฏิบัติของคนผู้นั้น จะ แสดงสภาพคุณธรรมให้ปรากฏได้โดยมีต้องเอ่ย ปากอวดอ้างอะไรทั้งสิ้น

จริยธรรม มีความหมายว่า “ธรรมะที่เป็น หัวข้อ ประพฤติ ปฏิบัติ” ดังนั้น จริยธรรม คือ หลัก เกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ปฏิบัติตน คงจะเคยได้ยิน คำว่า มีการกำหนดหลักจริยธรรมสำหรับนักการ เมือง มีหัวข้อรายละเอียดมากมาย สำหรับใช้ ประกอบการทำงานของนักการเมือง

ผู้คนในโลกนี้ล้วนแต่เกลียดชังความชั่ว รังเกียจคนประพฤติชั่ว และในฐานะความเป็น ข้าราชการ ซึ่งมีฐานะทางสังคมสูงกว่าพลเมืองทั่วไป คำว่าฐานะสูงกวานี้ปฏิเสธไม่ได้ว่า มันเป็นการแบ่ง ชนชั้น แต่ความจริงมันไม่ได้แบ่งอะไร มันเป็นความ คิดของผู้คน ข้าราชการ ประชาชน ก็ล้วนเป็น พลเมืองของประเทศเหมือนกัน แต่มีการดำรงชีวิต

มีงาน มีหน้าที่ ที่แตกต่างกัน

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ข้าราชการหลายฝ่าย มีผู้กระทำความผิดต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง จะมากกว่าหรือน้อยกว่าในอดีตนั้น กำหนดได้ยาก แต่ในปัจจุบันมีการกระจายข่าวสารไปสู่สังคมที่รวดเร็วกว่า ข่าวการกระทำความไม่ชอบในหน้าที่จึงมีให้ผู้คนได้รับรู้กันแทบทุกวัน

ทหารของชาติก็มีหน้าที่แตกต่างไปจากข้าราชการประเภทอื่น และในหมู่ทหารด้วยกันเอง ก็แบ่งเป็น เหล่า สายวิทยการต่าง ๆ กันไป เช่น ทหารปืนใหญ่ ก็มีหน้าที่แตกต่างไปจากทหารสื่อสาร เป็นต้น ในหน้าที่ต่าง ๆ นั้น เรา หรือ ตัวเรา จะต้องกำหนดหน้าที่ หรือ หัวข้อ หรือ จริยธรรมประจำตัวของเราเองด้วย

ผู้เขียนมีหัวข้อประจำตัว อยู่ ๑๐ ข้อ ใช้มาตั้งแต่ลาสิกขาจากการบวชเป็นพระภิกษุ ก่อนไปราชการสงครามที่เวียดนาม พ่อแม่ให้บวชก่อนไปรบ เพราะเกรงว่าจะตายเสียในสงคราม จะทำให้ไม่ได้เกาะชายผ้าเหลืองของลูก เป็นมรดกบุญตามความเชื่อของคนไทยส่วนใหญ่

หัวข้อที่ได้ยึดมั่น ถือมั่นมาตั้งแต่อายุ ๒๐ ปีเศษ (บวชตอนอายุ ๒๔ ปี) กำหนดเองจากหลักธรรมของพระพุทธศาสนา คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง ตำนานตนเองหากได้ละเลยฝ่าฝืนกฎที่ตนเองตั้งไว้ ซึ่งมี ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑. สติ	๒. สัมปชัญญะ
๓. หิริ	๔. โอตตัปปะ
๕. ขันติ	๖. โสรัจจะ
๗. บุพการี	๘. กตัญญูกตเวทิต์
๙. ชื่อสัตย์	๑๐. สุจริต

อธิบายความพอเป็นสังเขปได้ดังนี้ สตินั้น เป็นสิ่งแรกที่คนเราจะต้องมี ถ้าไม่มีก็จะมีเหตุอันเศร้าหมองเกิดขึ้นได้ ที่ใช้คำพระเช่นนี้เพราะว่าเป็นหัวข้อแรกในหนังสือคู่มือพระบวชใหม่ หรือ “นวโกวาท” สถิจำเป็นเพียงใด ทุกคนทราบดี แต่ให้

ความสนใจน้อย ละเลย ไม่กำหนด ไม่ควบคุม ลอง ทบทวนดูเช่น ในตอนที่หัดขับรถยนต์ใหม่ ๆ แทบทุกคนจะมีสติ ระมัดระวังมาก ตลอดเวลาที่ล้อรถหมุน ลองทบทวนดูว่าเคยทำมาอย่างไรบ้าง ส่วน สัมปชัญญะ เป็นคู่มือคู่มือของสติ จะต้องอยู่ด้วยกัน ใช้ประกอบกัน สัมปชัญญะ คือ การพิจารณา ไคร่ครวญ ประกอบกับสติที่รู้ตัว ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา นั้น คนที่กำลังเดินไต่ลวด ก็จะต้องมีสติ และ ไคร่ครวญเสมอว่า จะก้าวเท้าออกไป อีก ๑ ก้าว จะวางเท้าอย่างไร จะต้องถ่วงน้ำหนักตัวอย่างไร ซึ่ง เหมือนกับการฝึกวิปัสสนา และเดินจงกรมนั่นเอง ยกหนอ อย่างหนอ คืออุบายในการฝึกสติ สัมปชัญญะต่อไปเมื่อจะทำงานหน้าที่ ต้องมี หิริ คือ ละอายใจ ที่จะไม่ทำผิด ต้องมี โอตตัปปะ คือ กลัวการถูกลงโทษจากรัฐ จากผู้รู้เห็นการทำชั่วของเรา คนที่มีหิริ โอตตัปปะ จะเป็นคนที่ ยึดอก ตัวยึดใจจะหนักแน่นมั่นคง

หัวข้อสำคัญที่จะรองรับ หลักการทั้ง ๔ ข้อแรก que แสดงไปแล้ว คือ สติ สัมปชัญญะ หิริ โอตตัปปะ นั้น จะต้องมึ่สิ่งรองรับ คือ ขันติ คือการมีความอดทน และ โสรัจจะ คือความเสี่งี่ยม หรือความอ่อนน้อมถ่อมตน ความอดทน และถ่อมตนนี้ ในทางการ คือการปกปิด และการแสดงลวง ก่อนการเข้าดี และระหว่างการเตรียมการทั้งปวง เราจะต้องมีการ ปกปิด ไม่ให้ข้าศึกล่วงรู้ และต้องแสดงลวงให้ข้าศึกหลงคิด หลงผิดไปจากการปฏิบัติที่เราจะลงมือ เคยดูหนังจีนมาหลายเรื่อง ได้เห็นว่า ทั้งฝ่ายพระเอกและฝ่ายผู้ร้าย ล้วนปกปิดและแสดงลวงได้แนบเนียน เราเป็นคนดูยังคิดตามไม่ทัน เรื่องนี้สำหรับกรรบริบราชการสำคัญมาก งานบางงานที่เราต้องทำ เราไม่ชอบ เราเห็นต่าง แต่เราต้องทำ และทำให้สำเร็จด้วยทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย จะลำบากใจมาก ดังนั้น ขันติ และโสรัจจะ นี้จะช่วยให้การปฏิบัติผ่านไปด้วยความเรียบร้อย และไม่มีใครจับได้ว่า เรานั้นจำใจฝืนใจทำ

ต่อมาอีก ๒ ข้อประกอบกันคือ บุพการี และ กตัญญูตเวที นั้น บุพการี แปลว่า “เป็นผู้ให้” พ่อแม่เป็นบุพการีคือ ท่านเป็นผู้ให้แก่เรานั้นเอง ดังนั้น การเป็นข้าราชการ จึงต้องเป็นผู้ให้ จะให้อย่างไรก็ต้องให้ตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีอยู่ ระวังอย่านอกหน้าที่ นอกความรับผิดชอบ มันเสียมากกว่าผลดีที่คาด บทเรียนมีมากมาย ที่ทำงานเหนื่อยยาก มาเสียหายก็ตรงที่ “เกินไป” นี้เอง และที่สำคัญต่อมาคือ ความกตัญญู คือ รู้บุญคุณ และ กตเวที คือ การตอบแทนบุญคุณ เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่อยู่มาก เขามีบุญคุณกับเรามากมาย มาวันหนึ่งเขามาขอให้ทำเรื่องหนึ่ง ไม่ดิงาม ดังนั้นเรายอมทดแทนบุญคุณให้ไม่ได้ จงจำไว้ อย่ากตเวที ในเรื่องไม่ดี เรื่องที่ผิด ต้องมีเพียง กตัญญูอย่างเดียว แต่ทุกวันนี้ก็ให้เห็นข้าราชการมีอันเป็นไปเพราะ กตเวที ในทางที่มีขอบ ต้องเข้าคุกเพราะตอบแทนบุญคุณของนาย กรณีดังกล่าวนี้ผู้เขียนเก่งมาก ขอชมตัวเองในชีวิตก็ได้พบปัญหานี้มาสองสามเรื่อง แต่การที่มีหลักในการปฏิบัติตนอยู่จึงกล้าปฏิเสธ หากไม่กล้าปฏิเสธก็ไม่รับปาก จำเอาไว้

อีกสองข้อสุดท้ายคือ ชื่อสัตย์ และ สุจริต มันเป็นหางเสือของชีวิตรับราชการจริง ๆ เวลาไปรับราชการที่หน่วยงานใด มีผู้คนมาถามว่า มีแนวทางในการรับราชการอย่างไร ก็ตอบได้ทันทีว่า สุจริต (หัวข้อที่ ๑๐ สุดท้าย) สุจริต ทุกเรื่องครับ

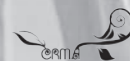
เมื่อนักเรียนออกมารับราชการได้ประมาณ ๘-๑๐ ปี จะต้องเข้าศึกษาหลักสูตรนายทหารฝ่ายเสนาธิการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หัวข้อในการทำงานในการเขียนหนังสือมีย่อ ๆ ได้ ๔ ข้อ คือ ปัญหา ข้อเท็จจริง ข้อพิจารณา และสุดท้ายคือ ข้อสรุป งานทุกเรื่องจะอยู่ในหัวข้อทั้ง ๔ นี้ คาดเดาว่าในการศึกษาของนักเรียนนายร้อยคงจะได้ศึกษาในลำดับงาน ๔ ข้อนี้บ้างแล้ว

แต่อยากเพิ่มเติมให้ อีก ๗ ข้อ ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระพุทธเจ้าสอนไว้เช่นกัน คือ “ธรรมชาติของสัตว์บุรุษ หรือ สัตว์ปुरुสธรรม ๗” ได้แก่

ธัมมัญญตา = ความรู้จักเหตุ
 อตักัญญตา = ความรู้จักผล
 อตตัญญตา = ความรู้จักตน
 มัตตัญญตา = ความรู้จักประมาณ
 กาลัญญตา = ความรู้จักเวลา
 ปริสัญญตา = ความรู้จักประชุมชน
 ปุคคลปโรปัญญตา = ความรู้จักเลือกคบคน

ทั้ง ๗ ข้อนี้ ตรงกับงานในหน้าที่ของฝ่ายเสนาธิการ อธิบายย่อ ๆ ได้ว่า เมื่อจะทำอะไร ก็ต้องรู้จักก่อนให้ชัดเจนว่า อะไรคือเหตุ อะไรคือปัญหา และผลที่เกิดจากเหตุ จากปัญหานั้นมันเป็นอย่างไร จะแก้อย่างไร จะต้องทำอย่างไร ต่อมาก็ต้องรู้ว่าตัวเราคือใคร เราเป็น ทหารราบ เป็น ผบ.ร้อย (ไม่ใช่ ผบ.พล) เรามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไรเท่าใด เมื่อรู้ตัวแล้ว ก็จะประมาณงาน ประมาณการที่จะลงมือได้ถูกต้อง และต้องอยู่ภายในกรอบเวลาด้วย จะทำอย่างไร ให้ตรงเวลา ให้ทันเวลา ส่วนสองข้อสุดท้าย คือ ต้องรู้ประชุมชน คือ ที่นี้ที่ไหน ผู้คนเป็นอย่างไร เขา, พลเมืองจะร่วมมือ หรือต่อต้านอย่างไร งานจะได้ราบรื่น สุดท้ายคือ การรู้จักใช้คน มีจำนวนเงินกล่าวว่า ใช้คนอย่างไรจะแวง หากจะแวงอย่าใช้ แต่ผู้เขียนคิดเองว่า ต้องระแวง และต้องระวัง ซึ่งจะลดปัญหานี้ได้ด้วย การ “กำกับดูแล” เช่นงานบางอย่างต้องใช้ ร.ท.เก่งกาจ มั่นใจได้ว่าเก่งกาจทำได้แน่นอน เสียแต่ว่าเขาคิดเล่นการพนันและเมาสุรา ดังนั้นระหว่างกรมอบภารกิจให้ ต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ให้คลาดสายตา เสร็จแล้ว จะทำอะไรก็เชิญ เรื่องอย่างนี้มีให้เห็น

ระยะหลัง ๆ การรับราชการ ผู้เขียนมองย้อนกลับไปเห็นอุปสรรค ปัญหา และผลสำเร็จมากมาย จึงอยากถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่ได้รับทราบ เรื่องในอดีต ใครจะยืนยันได้ว่ามันจะไม่เกิดขึ้นอีก หากความรู้และจดจำไว้ มันไม่เสียหาย

เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ คือ “ความมั่นคงแห่งชาติ-National Security”

ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง

พลเอก สายหยุด เกิดผล

ผู้มีอำนาจรัฐ (รัฐบาล) กับ สังคม จำเป็นจะต้องเข้าใจตรงกัน อย่างลึกซึ้ง เชื่อมกันว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ – National Security” นั้นหมายความว่าอย่างไร จึงได้จัดให้มีการสัมมนา เรื่อง “ความสามัคคีแห่งชาติดับคลองกระ” ขึ้น ตามบทความที่เสนอโดยพลเอก สายหยุด เกิดผล

สัมมาทิฐิ กับ ความมั่นคงแห่งชาติ

หลังจากผมเขียนเรื่อง สัมมาทิฐิ กับ โครงการ “คลองกระ” ก็พอดีได้ฟังผู้มีอำนาจรัฐพากันพูดว่า “ไม่เอา ๆ” ถ้าชุดคลองแบ่งประเทศ แล้วปัญหาความมั่นคงใครจะแก้ มองดูแต่ข้อดี ไม่ดูข้อเสีย !

พอผมได้ฟังเช่นนี้ ก็เลยทำให้รู้ว่า อ้อ ! คง เพราะมีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจความหมายของ คำว่า “National Security – ความมั่นคงแห่งชาติ” นี้เองสาเหตุ ที่จริงเรื่องนี้เป็นปัญหาที่ผมเผชิญมา และได้แก้มาแล้ว เพราะผมนี้ก็ได้ถึงสมัยที่ผมต้องรับผิดชอบในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย เมื่อ ๕๐ ปีที่ผ่านมาแล้ว ผมเข้าใจว่าผมเป็นคนแรกที่ต้องไปอธิบายทำความเข้าใจ เรื่องความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” นั้นคืออะไร ทั้งสถาบันการศึกษา และสังคมทั่วไปที่เผชิญมา และผมก็เห็นว่ามีความสำคัญต่อการแก้ปัญหา เพราะปัญหาคอมมิวนิสต์เป็นปัญหา “ความมั่นคงแห่งชาติ” อาจถึงขั้นชาติล่มสลายได้ อย่างที่ประเทศอื่น ๆ ประสบมาที่เรียกว่า “ลัทธิโดมิโน”

ประเทศไทยเป็นโดมิโนตัวสุดท้าย สังคมนานาชาติ และสังคมไทยก็พลอยเชื่ออย่างนั้นตาม เพราะอิทธิพลของการโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์ที่มีอิทธิพลนั่นเอง

ความจริง คำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” ที่แปลมาจากภาษาอังกฤษอเมริกัน จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นำมาและจัดตั้งหน่วยที่เรียกว่า “สภาความมั่นคงแห่งชาติ – National Security Council” ไม่ใช่ “ความปลอดภัยแห่งชาติ” เพราะคำว่า Security จะแปลว่า “ความปลอดภัย” มาก่อน แต่เพื่อให้มีความหมายลึกซึ้ง

ตรงกับภาษาอังกฤษ จึงได้ใช้คำว่า “ความมั่นคง” ซึ่งดูจะเป็นความหมายที่มีน้ำหนักพอ ๆ กัน แต่ถ้าจะอธิบายคำนี้ให้เข้าใจ คนไทยที่เคยชินอยู่กับคำว่า “ความปลอดภัย” ก็จะเหมาเอาว่าเหมือนกัน เพราะจากคำ “Security” คำเดียวกัน ดังนั้นผมจึงจำเป็นต้องไปอธิบายให้เข้าใจ อธิบายด้วย เขียนเป็นบทความด้วย ทั้งสถาบันสูงสุดของประเทศ จนถึงสถาบันการศึกษาทั่วไป ผมยังไม่ได้ค้นคว้า ยัง

มีต้นฉบับหลงเหลืออยู่หรือไม่ แต่คนในยุคนั้นพอจะเข้าใจ แต่มายุคนี้ผู้มีอำนาจบริหารทุกระดับเป็นคนรุ่นใหม่ไม่ทราบว่าจะเข้าใจอย่างไร ทางสถาบันต่าง ๆ สอนกันว่าอย่างไร ? แต่ผมสงสัยอยู่เพราะบางครั้งพูดว่า ความมั่นคง แบ่งเป็นความมั่นคงภายใน ความมั่นคงภายนอก คงไม่ใช่แน่ “ความมั่นคงแห่งชาติ” ต้องมี “ความมั่นคงเดียว” ชาติไม่มีนอก ไม่มีใน รวมกันเป็นชาติเดียว

ดังนั้น จึงต้องเริ่มต้นว่า ความหมายของความมั่นคงแห่งชาตินี้ เป็นความหมาย “ในรูปธรรม” หรือ “นามธรรม” ตรงนี้สำคัญ ผมขอเน้นว่าความมั่นคงแห่งชาตินั้นเป็น “นามธรรม” ครับ ไม่ใช่ “รูปธรรม” จับต้องไม่ได้ อยู่ที่ความรู้สึกของคนในชาติ ความรู้สึกนี้ก็คงจะต้องยอมรับว่าส่วนมากนั้นมาจาก “รูปธรรม” นั่นเอง ที่สมัยนี้เรียกว่า “ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง” ก็ตรงกับภาษาอังกฤษว่า ความมั่นคงจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยความปลอดภัย (Security) และการพัฒนา (Development) รวมกัน มีสัดส่วนเหมาะสม มีผลปฏิบัติ ทำให้คนมีความรู้สึกมั่นคง ชาติก็มั่นคง ที่สำคัญทั้งความปลอดภัย (Security) และการพัฒนา (Development) จะต้องร่วมมือกัน ไม่ขัดแย้งกัน แบ่งทรัพยากรในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ทิศนะของทหารที่รับผิดชอบงานทางด้านความปลอดภัย (Security) กับพลเรือน ทางด้านการพัฒนา (Development) ก็จะต้องมีที่ชนะที่ตรงกัน ที่เรียกว่า ใช้ “ข่าวกรองแห่งชาติ” ที่มาจากองค์กรสำคัญ อีกร่องค์กรหนึ่งที่เรานำมาจากอเมริกาเป็นของใหม่คือ “สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ” เริ่มต้นเรียกว่า “กรมประมวล” หน่วยเหล่านี้ผมมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะเจ้ากรมยุทธการทหารบก ทำงานให้กับ ผบ.ทบ. และนายก จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ท่านใช้ผม อีกหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญ ทางด้านพลเรือน งานพัฒนา มีสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบ แต่เมื่อพูดถึง “National Security – ความ

มั่นคงแห่งชาติ” แล้ว ก็จะมารวมกันอยู่ที่ “สภาความมั่นคงแห่งชาติ – National Security Council” ในยุคแรกผมเชื่อว่า ทางรัฐบาลซึ่งอาจได้รับคำแนะนำจากที่ปรึกษาพิเศษของสถานทูตสหรัฐฯ ด้วยเพราะเขาให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านทหารและพลเรือนเป็นจำนวนมาก ตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ป้องกันไกลบ้าน “Forward Defense Strategy” จากประสบการณ์ของผม ต่อมาผมรู้ว่าหน่วยงานพิเศษของสหรัฐฯนี้ เขามุ่งไปที่คน ต้องได้คนดี งานสำคัญดังกล่าวจึงจะบรรลุผลสำเร็จได้ แล้วเขารู้จักคนในระดับสูงของทั้งทหารและพลเรือนดี อาจดีกว่าเราคนไทยด้วยซ้ำ ดังนั้น หน่วยงานทั้งสองจึงมีคนดีรับผิดชอบ เรียกว่า เลขาธิการสภาความมั่นคง กับเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นใครนั้น ผมไม่อยากจะเอ่ยชื่อท่าน ทุกคนคงทราบดี เรื่อง กินตามน้ำ ที่เรียกว่า Corruption ผมจึงไม่ได้ยิน ทั้ง ๆ ที่ผมต้องอาศัยทั้ง ๒ หน่วยนี้ ให้ความร่วมมือกับ กอ.ปค./ กอ.รมน. ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ปัญหา ผกค./ พคท. ที่ผมเล่าไว้ในหนังสือ พคท. หายไปไหน ? เป็นหน่วยงานร่วมกันของพลเรือนและทหารเป็นผู้รับผิดชอบ หน่วยอื่นต้องให้ความร่วมมือ เป็นการแบ่งความรับผิดชอบแน่นอนนี่เอง จึงทำให้เราทำงานประสานกัน ร่วมมือกัน ไม่มีการขัดแย้งกัน อย่างที่เป็นอยู่ขณะนี้ บางครั้งไม่ทราบว่า ใครรับผิดชอบด้วยกัน ! ทั้งที่ พ.ร.บ. รักษาความมั่นคงภายใน ซึ่งน่าจะเรียกว่าความปลอดภัยภายใน ได้กำหนดไว้แน่นอน ว่าเป็นหน้าที่ของ กอ.รมน. จึงทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ตามที่มีข่าวในสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ – National Security” ที่ถูกต้องนั้น ต้องเข้าใจและเชื่อว่าความหมายนี้เป็น “นามธรรม” ถ้าไม่เข้าใจ กลับเห็นว่าเป็น “รูปธรรม” แล้ว จะทำให้เข้าใจความหมายนี้ผิดไป

ทำไมผมจึงว่าเช่นนั้น ถ้าจะอธิบายให้เข้าใจง่าย ๆ ประเทศต่าง ๆ มีพื้นที่ ประชากร ทรัพยากร

ต่างกัน แต่ทุกประเทศก็สามารถทำให้ประเทศของตนมีความมั่นคงในชาติได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นใจของผู้บริหารและประชาชน ถ้าคนส่วนใหญ่มั่นใจว่าประเทศของตนมีความมั่นคง ประเทศก็จะมั่นคง แต่ทั้งนี้ก็ต้องตรวจสอบมาจาก “รูปธรรม” ของประเทศนั้น ๆ ว่า มีกำลังทหารป้องกันประเทศเท่าไร อาวุธยุทธโद्यาทภัณฑ์ทันสมัย ทหารมีประสิทธิภาพในการใช้อาวุธเหล่านั้นเพียงใด มียุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่สอดคล้อง สามารถชนะศัตรูได้อย่างไร มีเศรษฐกิจมั่นคงเพียงใด การแข่งขันประมาธระหว่างการพัฒนากับการรักษาความปลอดภัย ได้สัดส่วน ด้วยเหตุผล ตามสถานการณ์ถูกต้องเพียงใด ถ้าพิจารณาตามที่กล่าวนี้ก็จะเห็นว่าประเทศเล็ก เช่น สิงคโปร์ สวิตเซอร์แลนด์ ก็มีความมั่นคงมากกว่าชาติใหญ่ ๆ เช่น ญี่ปุ่น และเยอรมัน ในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพราะในที่สุดประเทศเยอรมนีก็ถูกฝ่ายพันธมิตรต่อสู้เอาชนะในที่สุด ญี่ปุ่นก็เช่นเดียวกัน ประเทศไทยเราเองก็เช่นเดียวกัน แต่ประเทศไทยใช้ยุทธศาสตร์ยืดหยุ่น และมีการประสานร่วมมือกันระหว่างกำลังทหาร กับกำลังปัญญาทางด้านการทูต และทางด้านสังคมที่เป็นชาติเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จึงได้รับความเสียหายน้อยกว่า หรือรักษาความมั่นคงแห่งชาติไว้ได้

ดังนั้น ก็จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแห่งชาติเป็นนามธรรม เพราะไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่ามีทหารมาก อาวุธยุทธโद्यาทภัณฑ์ทันสมัยแต่อย่างเดียว จะต้องมองภาพเป็นองค์รวม ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมด้วย จึงจะเป็นภาพที่ถูกต้อง

ความมั่นคงแห่งชาติ ไม่ได้แบ่งเป็นความมั่นคงแห่งชาติภายใน แห่งชาติภายนอก แต่รวมกันทั้งภายในและภายนอก ถ้ามองเป็นภาพรวมในลักษณะว่าเป็นนามธรรมแล้ว ก็จะแยกกันไม่ออก นอกจากผู้นั้นจะมองความมั่นคงแห่งชาติ ในลักษณะ “รูปธรรม” ที่เป็นความคิดที่ผิด

อีกประการหนึ่งในเรื่อง “ความมั่นคงแห่งชาติ” นี้ ประชาชนทั่วไปจะต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยกับการพัฒนา เพราะทั้งสองปัจจัยนี้ มีความสัมพันธ์กันที่จะทำให้เกิดความมั่นคง ดังนั้นภาษาอังกฤษเขาจึงเขียนไว้ว่า Is Development Security คำตอบที่ถูกคือ Yes ขออธิบายให้ฟังสั้น ๆ ว่า ถ้าทางเข้าบ้านของท่านมีด มีหน้่า ต้นไม้ขึ้นรก ท่านรู้สึกไม่ปลอดภัยในเวลากลางคืนใช่ไหม ? ท่านจะแก้ไขได้ทางหนึ่งที่ยั่งยืนก็คือ หาเงินมาทำถนนให้เรียบร้อยมีเสาไฟส่องข้างทาง ตัดหญ้า ต้นไม้ ให้โปร่ง แล้วท่านจะรู้สึกปลอดภัยขึ้นใช่ไหม แทนที่จะต้องจ่ายยาม ขอตำรวจ ทหาร มาอารักขา ก็จะไม่มั่นใจเท่าการพัฒนา และก็ไม่มียั่งยืน ดังนั้น ท่านก็จะเห็นว่าการพัฒนานั้นจะช่วยให้ปลอดภัยขึ้น

แต่ในโครงการ การต่อสู้การก่อการร้าย ถ้าเราจะไปสร้างถนนในที่ที่มีผู้ก่อการร้ายคอยขัดขวางทำลายอยู่ เราจะต้องอาศัยกำลังทหาร ตำรวจ อาสาสมัครให้ช่วยคุ้มครองก่อน หรือไปทำให้พอปลอดภัย จึงจะไปพัฒนาได้ จึงจะมองเห็นชัดว่า ทั้งสองอย่างนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร แต่ถ้าถามว่า

Is Security Development คำตอบที่ถูกคือ No เพราะกำลัง ทหาร ตำรวจ ไปปราบปรามนั้นได้เพียงชั่วคราว เมื่อกลับไปแล้ว เหตุการณ์ก็กลับเป็นอย่างเดิม หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างอื่นตามมาด้วย จึงตอบว่า No

ในสมัยที่ผมมีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหา ผค./พคท. ในตำแหน่ง ผบ.ศอปป. คือ ผู้บังคับศูนย์อำนวยการและประสานงานของ กอ.ปค./กอ.รมน. รับผิดชอบงานประจำวันที่ได้รับอนุมัติ ให้สำเร็จตามที่ได้รับอนุมัติ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวคิด หลักนิยม และแผนปฏิบัติการใหม่ตามที่เสนอแล้ว ผมจึงต้องไปอธิบายทำความเข้าใจใน ๒ เรื่องที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จที่มี คือ ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” และปัจจัยความสำเร็จที่มี ๒ ปัจจัย คือ ความปลอดภัย (Security) และการพัฒนา (Development) นี้ มีความหมายและมีความสัมพันธ์ ต้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างไร ให้

ถูกต้องตรงกันทุกระดับ เมื่อเข้าใจแล้วก็ต้องทำ
อย่างที่เรียกว่า เชื่อในสิ่งที่ทำ ทำในสิ่งที่เชื่อ ภาษา
อังกฤษว่า Believe what you do, do what you
believe in. จึงจะเป็นการทำที่นำไปสู่ความสำเร็จ
ได้ ไม่ใช่ว่า “สักแต่จะทำ”

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ เป็นเรื่องยุทธศาสตร์ ที่จะ
ทำให้ “ความมั่นคงแห่งชาติ” มั่นคงนั้น เมื่อท่าน
เข้าใจว่าต้องอาศัยปัจจัยทั้ง ๒ อย่างดังกล่าวแล้ว
แต่ท่านก็ต้องมียุทธวิธีที่จะแก้ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ
อาจเกิดขึ้นได้นั้นไว้ล่วงหน้า ถ้ายุทธศาสตร์ของท่าน
ถูก ที่เรียกว่า “Winning Strategy” แล้ว ท่านจะคิด
ยุทธวิธี คือ กลอุบายในการทำนั้นได้สำเร็จอย่าง
แน่นอน

ผมหวังว่าท่านผู้อ่านจะเข้าใจความหมาย
ของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” นั้นหมายความว่า
อย่างไร? ท่านจะรู้ได้อย่างไร? ท่านจะสร้างขึ้นมา
ได้อย่างไร? ที่สำคัญคือ เป็น “นามธรรม” ไม่ใช่
“รูปธรรม”

เมื่อเข้าใจเช่นนี้แล้ว จึงจะเรียกว่า “สัมมา
ทิฐิ” ตามปรัชญาของพระพุทธเจ้าอันเป็นหนึ่งใน
“มรรคมีองค์แปด” ที่จะทำให้การปฏิบัติกรใด ๆ
ประสบผลสำเร็จ แม้แต่ “พระนิพพาน” นั้นหมาย
ความว่า “ต้องรู้ปัญหา” จึงจะรู้ว่า “วิธีที่จะแก้
ปัญหา” ที่เรียกว่านโยบาย หรือยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง
จึงจะมั่นใจว่า การปฏิบัติกรที่เป็นอยู่ในขณะนั้น
และที่ปฏิบัติมาแล้วนั้นถูกต้อง นำไปสู่ความสำเร็จ
ถ้าดูปัญหาประเทศไทยในปัจจุบันประชาชนและผู้

มีอำนาจรัฐ มีความรู้สึกว่า “มั่นคง”ชาติมั่นคง
ประชาชนมั่นคง – National Security” หรือไม่ ?

จากที่ผมกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผมต้องเขียน
เรื่องนี้ขึ้น ก็เพราะผมตกใจที่ผู้มีอำนาจรัฐ กล่าวเช่น
นั้น แล้วประชาชนจะเข้าใจเช่นไร ? ทำไมการแก้
ปัญหาหลังจากประเทศมั่นคง ประชาชนมั่นคง ใน
ระดับหนึ่ง มาจนถึง ๒๐ ปี (๒๕๒๘-๒๕๔๘) แล้ว
มาเกิดเหตุขึ้นอีก นานมาแล้วถึง ๑๓-๑๔ ปี ยังไม่
แน่ใจว่าที่ทำอยู่นี้เกิดจาก “สัมมาทิฐิ” รู้ปัญหาถูก
ต้องหรือไม่ ?

ดังนั้น ผมจึงกล่าวว่า “สัมมาทิฐิ” กับ
“ความมั่นคงแห่งชาติ” คือสังคมกับผู้นำจะต้อง
เข้าใจ ว่าความมั่นคงแห่งชาติ หมายความว่าอะไร
และ “สัมมาทิฐิ” จึงจะมั่นใจว่า รู้ปัญหา ส่วนการ
แก้ปัญหาก็สามารถมั่นใจได้ว่า เป็นการแก้ไขตาม
แนวทางที่ถูกต้อง

หากท่านอยากทราบว่า การแก้ปัญหาอยู่ใน
ปัจจุบันนี้ ถูกต้องหรือไม่ สามารถจะแก้ไขให้ถูกต้อง
ได้อย่างไร กรุณาอ่านหนังสือ “คำประกาศเจตจำนง
การแก้ปัญหาภาคใต้ และปัญหาการเมืองต้องแก้
ด้วยการเมือง : The Manifesto: the Solution to
the South and Political Problem must be
Solved by Politic” ที่ผมเขียนและอธิบายไว้ โดย
ละเอียด

ปฏิบัติ (เพื่อ) การศึกษา

“ตอน ศิษย์ต้องมีครู”

พ.ท.ฐนัส มานวงศ์

กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

บทความเรื่อง ปฏิบัติ (เพื่อ) การศึกษา ที่นำเสนอไปแล้วสองตอนนั้น ล้วนเป็นการกระตุ้นเร้าให้บุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง และหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเององค์กร ตลอดจนสังคมประเทศชาติ อนึ่งเราทุกคนต่างทราบดีว่า ประเทศไทยยังมีได้เป็นประเทศที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งจะสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้นำมาบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างครบครันและดีเลิศ แต่นั่นหาใช่อุปสรรคสำคัญที่มาหยุดยั้งการพัฒนาได้ หากเราทุกคนยังคงยึดมั่นในการดำรงตน เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์และคุณค่าในตนเอง โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาในทุก ๆ ตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งต้องร่วมกันทำงานและมุ่งเน้นคำว่า “การปฏิบัติ” ด้วยตนเองให้มากกว่าการรอคอย “การปฏิรูป” ของผู้อื่น

การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันอันนำไปสู่โลกใบใหม่ในอนาคตเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการศึกษาว่า ด้วย “การศึกษาตลอดชีวิต” อันมีนัยยะทั้งในเชิงเป้าหมาย และเชิงวิธีดำเนินการ ซึ่งต่างเป็นความท้าทายต่อมนุษย์ทุกภาคส่วน ดังนั้น ไม่เพียงเฉพาะ

บุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น ที่ต้องตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่แนวคิดดังกล่าวต้องเป็นสิ่งทีทุกคนพึงฝึกหัดจนเป็นนิสัย และเริ่มปฏิบัติให้ตนเองเป็นได้ทั้งผู้ถ่ายทอดและผู้เรียนรู้ที่ดี เพื่อช่วยขับเคลื่อนบุคคลและสังคมรอบข้างของตน ให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และสรรค์สร้างสังคมให้กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการมุ่งสู่สังคมอุดมปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า การจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาต้องมีความสอดคล้อง และต้องเป็นแกนหลักหรือตัวแบบในการทำให้การศึกษาของมนุษย์มีความหมาย ควบคู่ไปกับการสร้างคุณค่าของผลการศึกษาที่ต่างได้เรียนรู้มา จากการนำไปประยุกต์ต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล

อย่างไรก็ดี แนวทางการจัดการศึกษาทางทหารซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบนั้น ต้องกำหนดเป้าหมายสำคัญต่อการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองของกำลังพล ให้ทหารทุกนายนั้นเกิดทักษะในการพัฒนาตนเองและผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การดำรงตนตามระเบียบวินัย ความเสียสละ และการรัก

ในสิ่งที่ถูกต้องมากกว่าสิ่งที่ถูกใจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเบื้องต้นอันจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพที่ยั่งยืน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาของกองทัพ นับเป็นก้าวอย่างที่สำคัญที่เราทุกคนต้องมีความเข้าใจและลงมือปฏิบัติโดยทันที เพื่อให้เกิดภาพในใจที่ชัดเจนสำหรับผู้อ่านที่ติดตามบทความในตอนที่ผ่านมา ผู้เขียนขออนุญาตนำเสนอประมวลการถอดบทเรียนที่เกิดขึ้นจริง ในการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชา “วิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม” อันเป็นรายวิชาที่จัดอยู่ในหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งเปิดโอกาสให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยทุกสาขาสมาารถลงทะเบียนเรียนตามความสนใจของตนเอง ทั้งนี้จากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามากกว่าสี่ปีจนถึงปีปัจจุบัน นักเรียนนายร้อยในแต่ละรุ่นและแต่ละกองวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน ล้วนแต่มีรูปแบบและธรรมชาติในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ด้วยความแตกต่างที่สำคัญนี้ จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการกำหนดแนวทางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและรูปแบบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการยึดหลักตามแนวคิดในการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของรายวิชาเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อให้แต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนได้สร้างกระบวนการเรียนรู้แก่นักเรียนนายร้อยในแต่ละรุ่นและแต่ละนายด้วยตัวของเขาเอง ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พินิจพิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีทั้งความเหมือนและความต่าง โดยที่ขอบเขตของการเรียนรู้ของพวกเขาต้องไม่ถูกจำกัดอยู่เพียงการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนที่เกิดขึ้น จึงสามารถสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ในแง่มุมอื่น ๆ ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นผลให้การเรียนรู้เหล่านั้นเกิดประโยชน์และคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ควบคู่ไปกับการสร้างทักษะความคิดเพื่อการปฏิบัติภารกิจในอนาคตของพวกเขาได้

อนึ่ง “วิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม” เป็นรายวิชาศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนเงื่อนไขและปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงแนวโน้มและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงในสังคมภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบศึกษาจากกรณีตัวอย่างตามสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ทางสังคม ที่มีความเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เมื่อนำหลักการที่ผู้เขียนบทความได้โดยนำเสนอต่อการจัดการเรียนการสอนทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การจัดการเรียนการสอนที่มีการประเมินผลตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยเปรียบเทียบกับการประเมินผลตามเป้าหมายของรายวิชา ๒) การกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายในข้อแรก ๓) การใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียน ที่มุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ๔) การจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการเรียนรู้อันตรงกับการใช้ชีวิต หรือประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน สามารถบอกเล่าเรื่องราวกระบวนการในการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

การประเมินผลตามเป้าหมาย เป็นหน้าที่สำคัญที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเกิดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในเชิงเนื้อหาและทักษะประสบการณ์ที่กำหนดไว้ หากวิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้จากคำอธิบายของรายวิชา พบว่า เนื้อหาและทักษะสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องมีหรือถูกเสริมสร้างขึ้นหนึ่งประการ ก็คือ “การมีความเข้าใจและยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม” นอกจากนี้ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ส่วนหนึ่งต้องมาจากการวางเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ซึ่งอาจจะนอกเหนือไปจากเนื้อหาสาระหรือทักษะประสบการณ์ของรายวิชาที่กำหนดขึ้นตาม

หลักสูตร แต่หากเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีความต้องการในการเรียนรู้ และไม่ขัดต่อแก่นแก่นสำคัญของรายวิชา ครูผู้สอนก็ควรใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ให้ น้อมนำเข้ามาสู่การเรียนรู้ควบคู่ไปกับสาระของวิชา นั้น ๆ ได้ไม่มากนักน้อย นอกจากนี้การชี้แจงและสรุป เกณฑ์กำหนดในการวัดและประเมินผล ควรมีการ ชี้แจงหรือหาข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดกระบวนการ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนต่อสิ่งที่เขาจะเรียน อันเป็น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผนในการ จัดการตนเองได้ เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวนั้น ผู้ เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและต้องรับผิดชอบต่อสิ่ง ที่ตนเองได้ร่วมกันวางไว้

ในฐานะอาจารย์ผู้สอนนักเรียนนายร้อย ผม จะหาข้อตกลงร่วมกันเสมอสำหรับการวัดและ ประเมินผลในแต่ละระดับ โดยมีการชี้แจงที่แทรก แนวคิดในการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละประเด็นการ เรียนรู้ ตลอดจนข้อบังคับข้อกำหนดของโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้าว่าด้วยหลักเกณฑ์การวัด และประเมินผล ให้นักเรียนได้ทราบและทำความเข้าใจ ในเบื้องต้นเป็นลำดับแรก ก่อนที่จะมีการเปิด เวทีให้นักเรียนร่วมกันกำหนดข้อตกลงในการวัดและ ประเมินผลพวกเขาเองอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้กิจกรรม หรือข้อคำถามที่กระตุ้นหรือชี้ชวนให้นักเรียนนาย ร้อยเกิดกระบวนการสอบทานความคิดของตนเอง ว่า “พวกเขามีความต้องการที่จะเรียนรู้ในเรื่องอะไร มีความสนใจในการพัฒนาตนเองในด้านใด และ ต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่ตนเองมีอยู่ในประเด็นใด บ้าง” ซึ่งจากการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดัง กล่าวควบคู่ไปกับกิจกรรมที่ส่งสะท้อนให้นักเรียน นายร้อยได้มองย้อนถึงตัวตนของตนเองนั้น ทำให้อาจารย์ เพื่อนร่วมชั้นเรียน รวมถึงตัวของนักเรียน นายร้อยแต่ละบุคคล เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่ง กันและกันเป็นเบื้องต้น โดยข้อมูลดังกล่าวย่อมนำ มาสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีการ ปรับไว้จากแผนเดิมให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

มากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลสำคัญที่มักค้นพบในการจัดการ เรียนการสอนดังกล่าว อาทิ ความต้องการที่จะ พัฒนาตนเองในเรื่องการนำเสนอหรือการสื่อสาร ที่น่าสนใจ ความพยายามที่จะมีทักษะความคิดที่ เป็นระบบ ความกระหายใคร่รู้ถึงแง่มุมต่าง ๆ ที่เป็น เกียรติความรู้ทางประวัติศาสตร์ หรือ ความต้องการ ที่จะเปิดมุมมองโลกทัศน์ของตนเองให้กว้างมาก ยิ่งขึ้น เป็นต้น ซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ผู้ สอนสังเกตเห็นถึงความสนใจและความต้องการใน เบื้องลึกของผู้เรียน โดยผู้สอนสามารถนำข้อมูลดัง กล่าวมาออกแบบเป็นกิจกรรมที่นักเรียนนายร้อยจะ ให้ความสนใจได้มากกว่าการเรียนรู้แบบการบรรยาย

การกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียน การสอน สืบเนื่องจากข้อมูลในขั้นแรกที่นักเรียน นายร้อยมีความสนใจหรือต้องการที่จะเรียนรู้ ควบคู่ ไปกับเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชาที่มุ่งเน้นให้เกิด ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลง ในระยะเวลาการ จัดการเรียนการสอน ๓ ชั่วโมง จึงต้องมีการวางแผน ในการบริหารจัดการเวลา โดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจคือ การได้เรียนรู้ในสิ่ง ที่ตนเองไม่เคยได้ลงมือปฏิบัติมาก่อน อาทิ การปั้น ดินน้ำมันและแกะสลักลวดลายกระหนกลงในชิ้นงาน พร้อมทั้งเปิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน การวาดภาพที่บอกเล่าเรื่องราวการเปลี่ยนแปลง รอบตัวผ่านมิติของเวลาโดยให้สื่อออกมาจากภาพ วาดเป็นสำคัญ การวิเคราะห์ภาพถ่ายหรือภาพวาด ทางประวัติศาสตร์กับเรื่องราวในชีวิตของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดให้อยู่ภายในระยะ เวลา ๑ คาบเรียนตอนต้น และในคาบเรียนที่สอง ผู้ สอนจึงชี้ชวนให้มีการมองย้อนกลับไป เพื่อแสดง ทรรศนะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยใช้คำถามนำการเรียนรู้ในเชิงเปรียบเทียบ ก่อน ระหว่าง-หลัง ในการเรียนรู้จากการปฏิบัติลงมือทำ

เพื่อให้แก่นักเรียนนายร้อยได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ความสำเร็จของการเรียนรู้ไม่ได้มุ่งเน้นที่ความสมบูรณ์หรือความงดงามของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น หากเป็นการชี้ชวนให้ผู้เรียนได้ตระหนักรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในจิตใจ ในความคิด และสรุปให้เกิดเป็นเนื้อหาความรู้ที่เชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงจากความรู้สึกและความคิดของตนเองเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน ความสนุกและความท้าทายในแต่ละกิจกรรมย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและพยายามก้าวข้ามกำแพงแห่งการเรียนรู้ของตนเองไปได้ ทั้งนี้ สิ่งที่นักเรียนนายร้อยได้เรียนรู้ควบคู่กันก็คือ การบริหารจัดการตนเองและการทำงานภายใต้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนย่อมทำได้ไม่เท่ากัน แต่บทสรุปจากภาพที่เห็นจะทำให้ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนเห็นคุณค่าของเวลา อันเป็นมิติที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน

การใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียน สื่อการสอนที่เปรียบเสมือนอาวุธที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องใช้ทำลายกำแพงการเรียนรู้ร่วมกัน ถือเป็นโจทย์ใหญ่ที่ครูผู้สอนต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ว่าแต่ละกิจกรรมนั้นสามารถนำไปสู่การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ได้อย่างไร การทบทวนบทเรียนก่อนเข้าเรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างสรรค์กิจกรรมในคาบเรียนที่ทำทนายโดยต้องอาศัยองค์ความรู้เดิมหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ นอกห้องเรียน เข้ามาช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของงานหรือภารกิจที่จัดขึ้นในการเรียนการสอนนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนได้สะท้อนถึงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง รวมทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้แบบถ่ายโยงความรู้ เชื่อมต่อความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และสามารถนำไปประยุกต์ต่อสถานการณ์อื่น ๆ ในอนาคตได้ กิจกรรมชวนคิดที่ผู้สอนนำมาเป็นสื่อการสอน มักเป็นหนังสือ วีดิทัศน์ คลิปโฆษณา หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ บนโลก

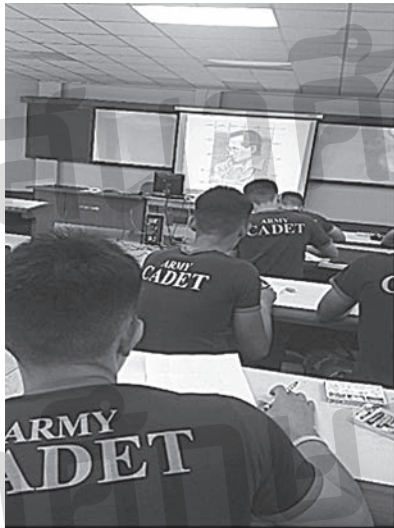
ออนไลน์ ซึ่งเป็นกระแสที่ผู้เรียนมีโอกาสดูพบเห็นหรือสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จะเป็นสื่อกลางที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในลักษณะของการฝึกทักษะทางความคิด โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนช่วยแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างผู้เรียนที่ทบทวนผลการเรียนรู้เดิมหรือการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ มาก่อนกับผู้เรียนที่ไม่ได้มีการเตรียมพร้อมใด ๆ ย่อมเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนนายร้อยทุกนายในชั้นเรียนได้สะท้อนย้อนกลับต่อการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี ความสำเร็จของการไม่เตรียมพร้อมหรือเตรียมตัวมาก่อนนั้นส่งผลต่อการเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตัวของผู้เรียนเองอย่างไร ทั้งนี้ ผู้สอนควรชี้ชวนให้เห็นความแตกต่างในการเปรียบเทียบอย่างสร้างสรรค์ มากกว่าการมุ่งประเด็นการแพ้ชนะหรือการบั่นทอนกำลังใจในการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนต่างต้องเชื่อมั่นซึ่งกันและกันว่าจะเกิดการพัฒนาร่วมกันไปได้ทั้งชั้นเรียน การทำให้เกิดความรู้สึกดังกล่าว ย่อมเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อันจะทำให้กระบวนการเรียนรู้สัมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า การลดช่องว่างนั้นเป็นการลดทอนอาวุโสหรือมารยาทความเคารพที่ผู้เรียนพึงมีต่อผู้สอน และผู้สอนต้องมีการวางตำแหน่งของตนให้เหมาะสม เพื่อให้แก่นักเรียนนายร้อยได้เห็นแบบอย่างที่ถูกต้อง จากการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมของคนไทย ซึ่งก็เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมในเนื้อหาของรายวิชาประการหนึ่งด้วย

การเรียนรู้ในเชิงมุมกลับประการหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องมีความจับใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ ความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่อยู่ในระดับแถวหน้าและผู้เรียนที่ค่อนข้างช้า หากเปรียบเทียบได้ก็คือการอยู่แถวหลังท้ายห้อง การออกแบบในการจัดการเรียนการสอนโดยครู จึงต้องมีการบริหารจัดการกำลังใจของผู้เรียนทุกคนอย่าง

ชาญฉลาด เพื่อไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนในห้องนี้เป็นสิ่งที่ยากและลำบากเกินไปที่จะเรียนรู้สำหรับคนกลุ่มหนึ่ง และการเรียนในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ยากเกินไปจนไม่เกิดความท้าทายต่อการเรียนรู้ การตั้งคำถามหรือประเด็นในการชี้ชวนให้ผู้เรียนได้ถูกคิด จึงควรมีคำเฉลยหรือทางออกของคำตอบให้แก่ผู้เรียนเสมอ โดยเฉพาะการเรียนการสอนในศาสตร์วิชาทางสังคมศาสตร์ที่คำตอบต่าง ๆ มักไม่ได้เป็นคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว แต่ทุกคำตอบที่ได้มานั้นล้วนแล้วต้องมีหลักการที่สมเหตุสมผลด้วยเช่นกัน

การจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการเรียนรู้อันตรงกับการใช้ชีวิต นอกจากวิธีการในการสรรหาเครื่องมือมาช่วยเป็นสื่อการสอนเพื่อให้เกิด

ความน่าสนใจแล้วนั้น การใช้เรื่องราวของผู้เรียน โดยเฉพาะการผูกโยงเป้าหมายในชีวิต ได้แก่ การทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต ย่อมเป็นสิ่งที่กระบวนการเรียนการสอนต้องคำนึงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน ดังนั้น การถอดบทเรียนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นบุคคล สถานที่ หรือการพาผู้เรียนออกไปเผชิญกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่แตกต่าง จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยงที่เคยได้ทำแล้วกับสถานการณ์จำลองในห้องเรียนที่ผู้สอนจัดไว้ให้ กับการเปรียบเทียบสภาพสังคมและวัฒนธรรมในความเป็นจริง ๆ เมื่อผู้เรียนได้สัมผัสการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ประกอบกับการชี้ชวนวางประเด็นให้ขบคิดระหว่าง

ประสบการณ์ใหม่ที่พบเจอกับการเรียนรู้ตามเนื้อหาหลักการณ์วิชา สิ่งเหล่านั้นมีความเชื่อมโยงกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้จากการใช้ผลการเรียนรู้ในห้องเรียนไปสู่โลกแห่งความเป็นจริงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แน่แน่นอนว่าครูผู้สอนย่อมต้องจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนหรือที่ที่มีความยากง่ายต่อการเชื่อมโยงมาสู่บทเรียนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสมแก่ผู้เรียน ดังนั้น ไม่ว่าจะผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงสาระสำคัญของวิชากับประสบการณ์ตรงได้มากน้อยเพียงใด ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันได้ทั้งสิ้น กรอบแนวคิดในการพาผู้เรียนไปพบเจอประสบการณ์ตรงจึงไม่ใช่มีเพียงการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเท่านั้น หากผู้สอนเข้าใจถึงหลักการของวิธีการเรียนการสอน ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจต่อบทเรียนและมุ่งสู่การจดจำนำไปใช้ประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคตได้ เพียงแต่ครูผู้สอนต้องรู้จักหลักการและชี้ชวนให้ผู้เรียนคิดให้มาก มิฉะนั้นการพาผู้เรียนออกไปนอกห้องเรียนด้วยมายาคติของคำว่า “ศึกษาดูงาน” อาจเป็นเพียงกิจกรรมใช้งบประมาณที่ปราศจากการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ก็เป็นได้

บทสรุปของเรื่องราว “ปฏิบัติ (เพื่อ) การศึกษา” ในตอนสุดท้ายที่ว่า “ศิษย์ต้องมีครู” เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงการทำงานของครูผู้สอนที่หวังผลสัมฤทธิ์จากการพัฒนาตนเองของลูกศิษย์โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในระบบการศึกษา แม้ในหลาย ๆ ครั้งจากการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรง

แต่ครูผู้สอนก็ยังคงเป็นผู้คัดเลือกและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ อันเป็นพระคุณสูงยิ่งที่ผู้เป็นลูกศิษย์ควรระลึกถึงและหมั่นกตัญญู แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นานาในโลกออนไลน์ในปัจจุบันและอนาคต เป็นเพียงแหล่งการเรียนรู้ที่นำเสนอข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ แต่ไม่ได้ทำให้การเรียนรู้นั้นมีคุณค่าหรือมีความหมายเท่ากับการจัดการเรียนการสอนโดยครูที่กระทำต่อผู้เป็นศิษย์ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่สามารถบ่งบอกหรือชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงตัวตนตามขั้นตอนของระดับในการพัฒนาตนเองที่แตกต่างได้ แต่ครูผู้สอนสามารถเล็งเห็นและสามารถให้จิตวิญญาณแห่งการเป็นครูเข้าไปเปลี่ยนให้ผู้เรียนสามารถยกระดับความเป็นมนุษย์ของตนเองได้ ดังนั้น ไม่ว่าจะเทคโนโลยีในอนาคตจะก้าวล้ำสักเพียงใด การเรียนรู้ของมนุษย์ก็ไม่อาจละทิ้งไปจากการสั่งสอนของ “ครูผู้สอน” ได้ トラบใดที่มนุษย์ยังต้องมีหัวใจคิดกับหัวใจ トラบนั้นผู้เรียนในฐานะลูกศิษย์ย่อมต้องมีผู้สอนในฐานะครูอยู่เสมอ

รางวัลชีวิต

จากภารกิจถวายงานผ่านภาษา

นนร.พิพัฒน์ อุ่นแสน

ชั้นปีที่ ๓ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นับย้อนไปเมื่อครั้งเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ผมได้มีโอกาสเข้าร่วมฟังการประกวดสุนทรพจน์ นตท. ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งในแต่ละปีก็จะมีรุ่นพี่ของแต่ละเหล่าทัพที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ซึ่งด้วยพระราชทานในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ในการประกวดสุนทรพจน์ และแนะนำเทคนิคในการเป็นนักพูดที่ดี จนกระทั่งผมได้เข้าร่วมการประกวด สุนทรพจน์ นตท. และได้รับรางวัลชนะเลิศในปีที่ ๒ ผมได้ตั้งปณิธานว่า *“สักวันผมจะต้องมายืนพูดบนเวที แห่งนี้ ในฐานะวิทยากรบรรยายพิเศษที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษา ให้ได้”*

ความฝันใกล้เป็นจริง

เมื่อผมจบจากรั้วจักรดาวขึ้นเหล่ามาอยู่ในรั้ว แดงกำแพงเหลือง ผมประทับใจพี่เป้ ร.ต.สรณัฐ พุทธสอน จปร.๖๔ เป็นพี่คนเดียวที่สร้างประวัติศาสตร์ ในเวทีประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระ เกียรติฯ ทั้ง ๆ ที่พี่เป้ไม่เคยขึ้นเวทีประกวดที่ไหนมา ก่อน แต่สามารถคว้ารางวัลชนะเลิศการประกวด สุนทรพจน์ซึ่งด้วยพระราชทาน ๒ ถ้วยในปีเดียวกัน คือ รางวัลชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษา เฉลิมพระเกียรติฯ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง) ครั้งที่ ๑๕ ประจำปี ๒๕๕๗ ซึ่งด้วยพระราชทานพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และ รางวัลชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษา

งาน “จุฬาฯ อาสาช่วยภาษา” ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความมหัสจรรย์ครั้งนั้นเป็นที่โจษขานกันทั่ววงการ ประกวดสุนทรพจน์ เพราะเวทีแห่งนี้ผู้ประกวดส่วนใหญ่เป็นผู้ประกวดหน้าเดิม ตราบไดยังไม่ได้รางวัล

นสร. พิพัฒน์ อุ่นแสน ชั้นปีที่ ๓ สาขา วท.๑ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ
การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งที่ ๑๘ ประจำปี ๒๕๖๐ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง)

ชนะเลิศก็ยังมีสิทธิ์ขึ้นเวทีประกวด ผมเพิ่งมาทราบ
ภายหลังว่า พี่เป้ท่อมเผือกซ้อมอย่างเต็มกำลัง ไม่ว่าจะ
จะอยู่มุมไหนพี่เป้ท่อมเผือกซ้อมอยู่เสมอ แม้กระทั่ง
ช่วงหยุดเทอมพี่เป้ไปพักผ่อนที่ยอดดอยก็ยังนำบท
สุนทรพจน์ขึ้นดอยไปด้วย พอผมขึ้นปี ๒ ก็มีพี่ปี
นสร.เทพพิทักษ์ ต้นภูมี จปร.๖๕ ได้รับรางวัลชนะเลิศ
การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระ
เกียรติฯ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง) ครั้งที่ ๑๗ ประจำ
ปี ๒๕๕๙ ผมมีรุ่นพี่เป็นแบบอย่างที่ดีก็ยิ่งเป็น
พลังเสริมสร้างแรงบันดาลใจมากขึ้นไปอีก ปีนี้ผม
โชคดีได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ภาควิชาภาษา
ไทย กองวิชาอักษรศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ให้เป็นผู้เข้าประกวด
สุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งที่ ๑๘
ประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่งถ้ายพระราชนิพนธ์สมเด็จพระ
สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถ
บพิตร

สิ่งแรกที่ผมต้องทำหลังจากที่ได้ทราบว่าเป็น
ผู้เข้าประกวด คือ การเขียนบทรอบเตรียมตัว ซึ่งปีนี้
ในรอบคัดเลือกภาคกลาง หัวข้อ "ลดโลกร้อน ใช้
ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า" ภายใต้หัวข้อหลัก "ตาม
รอยพระยุคลบาท ช่วยชาติได้อย่างไร" เริ่มแรกผม
ยังไม่ค่อยรู้จักโครงการพระราชดำริ พอเตรียมตัวที่
จะต้องขึ้นเวที จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลพบว่า
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนาอย่าง
แท้จริง ดังจะเห็นได้จากโครงการพระราชดำริกว่า
๔,๐๐๐ โครงการ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาคน สังคม
และประเทศชาติเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังได้ศึกษา
ถึงพระอัจฉริยภาพที่หลากหลายด้านของพระองค์
ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง ดนตรี กีฬา ภาษา
และหลักการทรงงานที่สามารถนำมาเป็นแบบ
อย่างในการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้เมื่อผมได้ศึกษา
อย่างถ่องแท้แล้ว ทำให้ผมตระหนักได้ว่า คนหนึ่ง
คนซึ่งก็เป็นเพียงคนธรรมดาคนหนึ่ง แต่ทำไม

ผู้เข้าร่วมการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งที่ ๑๘ ประจำปี ๒๕๖๐ ระดับประเทศ

อาจารย์ได้ลองตั้งหัวข้อแล้วให้ผมพูด ผมพูดอะไร ไม่ออกเลยครับ ทั้ง ๆ ที่เวลาในการกล่าวสุนทรพจน์ รอบนี้เพียง ๓ นาที บวกลบ ๔๕ วินาที เพราะในหัวข้อของผมไม่มีข้อมูลที่ตรงกับหัวข้อเลย ดังนั้นผมจึงต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ เป็นลำดับว่า สิ่งใดควรพูดก่อนหลัง รวบรวม พระบรมราชโองการ พระราชดำรัส พระราชกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพ หลักการทรงงาน ที่สำคัญคือ โครงการพระราชดำริ ที่ต้องนำมาพูดเกี่ยวข้องให้ สอดคล้องกับหัวข้อ คณะอาจารย์ผู้ฝึกซ้อมได้กำหนด หัวข้อให้หลากหลายและครอบคลุมเพื่อให้ผมฝึกพูด ติโงทย์ และเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ จนสามารถเรียงร้อย ออกมาเป็นสุนทรพจน์ตามกฎกติกาที่กำหนด

การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง)

การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง) จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารเรียนรวมและอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยในรอบเตรียมตัวผมจับสลากกล่าวสุนทรพจน์ได้ลำดับที่ ๑๐ จากทั้งหมด ๓๔ คน ๒๘ สถาบัน ถ้ามว่า ตื่นเต้นแค่ไหนกับการขึ้นเวทีประกวดระดับภูมิภาคครั้งแรก ตอบได้เลยว่า ไม่สามารถบรรยายออกมาเป็นคำพูดได้เลยครับ อาการแสดงออกมาได้อย่างเห็นชัด ทั้งปากสั้น มือ

และขาลั่น ใจเต้นแรง แต่ผมก็นึกถึงคำพูดของ อาจารย์เสมอว่า อย่าตื่นตื่น ซ้อมมาอย่างไรก็พูด ไปอย่างนั้น มองคณะกรรมการเป็นอากาศที่ไร้ตัวตน และมองผู้ฟังเป็นเพียงเก้าอี้เปล่า ประหนึ่งว่าเราพูดคนเดียวจะได้ลดความประหม่า วินาทีที่ก้าวขึ้นเวที ผมนึกอย่างเดียวว่า ผลจะออกมาเป็นอย่างไรไม่สำคัญ แต่ผมจะขอพูดถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ ให้ดีที่สุด ให้สมกับพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่มีต่อชาวไทยทั้งประเทศ ในขณะที่ผมแสดงสุนทรพจน์อยู่นั้น คณะกรรมการทุกท่านใจจดใจจ่อกับการพูดของผมมาก รวบรวมว่าผมเป็นนักแสดงหน้าใหม่ที่ทุกคนต่างให้ความสนใจ และมีหลายท่านที่หยิบโทรศัพท์ขึ้นมาถ่ายรูปผม จนกระทั่งผมพูดจบเสียงปรบมือก็ดังก้องห้องประชุม ทำให้ผมรู้สึกใจชื้นขึ้นมาทันที

หลังจากที่ผู้เข้าประกวดแสดงสุนทรพจน์จนครบทุกคนแล้ว คณะกรรมการก็ได้ประกาศรายชื่อผู้ที่ได้เข้ารอบเพื่อประกวดในรอบจับพลันปรากฏว่า ผมมีชื่อผ่านเข้ารอบและได้มีการจับสลากลำดับพูดใหม่ ผมจับสลากขึ้นมาได้หมายเลข ๑ เสียงปรบมือดังก้องกว่าครั้งที่ผมพูดจบเสียอีก ผมหันหน้ามายิ้มกับอาจารย์และเพื่อน ๆ ทุกคนต่างชูสองนิ้วให้ผมพร้อมกันปรบมือและคำพูดว่า สู้ ๆ ผมเดินเข้าไปในห้องเก็บตัวผู้เข้าประกวดด้วยใจที่กังวลเล็กน้อย แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่ามาถึงรอบนี้แล้ว ไม่มีอะไรต้องกลัวทั้งนั้น สู้!! วินาทีที่ผมเปิดซองหิวข้อประกวดขึ้นมาอ่าน ผมยิ้มกับตัวเองทันทีเพราะหิวข้อประกวดรอบจับพลันคือ “ไม่ย่อท้อและอดทน ส่งผลสู่ความสำเร็จ” ซึ่งเป็นหิวข้อที่ผมเคยฝึกซ้อมมาก่อนแล้ว ดังนั้นเมื่อทราบหิวข้อผมจึงรีบจัดเตรียมข้อมูลที่จะขึ้นพูดจากเอกสารที่จัดเป็นหมวดหมู่ พร้อมสำหรับที่จะหยิบขึ้นมาใช้ได้ทันที เวลา ๓ นาทีสำหรับการเตรียมตัวผ่านไปอย่างรวดเร็ว แล้วผมก็ก้าวขึ้นเวทีด้วยหน้าตายิ้มแย้มภายใต้ความประหม่าอยู่นิดหน่อยแต่ต้องเก็บอาการเอาไว้ เมื่อผมเริ่มพูด ความเงียบในห้องประชุมก็เกิดขึ้นอีกครั้ง

ทุกคนตั้งใจฟังในสิ่งที่ผมกำลังจะพูด คงเป็นเพราะผมพูดเป็นคนแรกนั่นเอง จนกระทั่งผมกล่าวสุนทรพจน์จนครบเวลาที่กำหนด ผมได้รับเสียงปรบมือจากทุกคนอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ผมรู้สึกเบิกบานใจกว่าครั้งที่ก่อน เพราะผมได้ทำอย่างเต็มที่ที่สุดแล้ว

ช่วงเวลาแห่งความลุ้นระทึก!! ของผู้เข้าประกวดทุกคนที่รอคอยก็คือ การประกาศผลผู้ที่ได้เข้าไปประกวดในรอบชิงชนะเลิศระดับประเทศ โดยอ.วันเพ็ญ เข็นตระกูล ประธานคณะกรรมการตัดสินด้วยลีลาที่เป็นเอกลักษณ์ของท่าน ยิ่งทำให้การประกาศผลน่าตื่นเต้นขึ้นไปอีก ท่านประกาศได้มาตั้งแต่รางวัลชมเชย จนเหลือ ๒ รางวัลสุดท้าย คือผมกับผู้เข้าประกวดจากเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ผลปรากฏว่า *ผมได้รับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ รอบคัดเลือก (ภาคกลาง) ครั้งที่ ๑๘ ประจำปี ๒๕๖๐* ซึ่งได้รับประกาศนียบัตรและทุนการศึกษา ๔,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งได้เข้าไปแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศระดับประเทศ นับเป็นความสำเร็จก้าวแรกของเวทีแรกในเส้นทางการประกวดสุนทรพจน์ของผม

🎯 การเตรียมตัวรอบชิงชนะเลิศระดับประเทศ

รางวัลรองชนะเลิศครั้งนี้เป็นใบเบิกทางให้ผมก้าวต่อไปในเวทีประกวดระดับประเทศ ผมต้องเริ่มนับ ๑ ใหม่ในรอบเตรียมตัว ซึ่งหิวข้อรอบเตรียมตัวในรอบชิงชนะเลิศ (ระดับประเทศ) คือ “โลกและไทยเป็นสุขทุกถิ่น ด้วยศาสตร์และศิลป์แห่งนวัตกรรมราชา” โดยมีเวลากล่าวสุนทรพจน์ ๖ นาที บวกלב ๔๕ วินาที ซึ่งครั้งนี้ผมต้องค้นคว้ามากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ได้บทที่สมบูรณ์ที่สุดและสมพระเกียรติสูงสุด ส่วนการเตรียมตัวในรอบจับพลันผมก็ทำการบ้านหนักขึ้น อ่านข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ทันยุค ทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน จากนั้นผมก็ฝึกซ้อมตนเองทั้งบทรอบเตรียมตัวและรอบจับพลัน เพื่อให้

บรรยากาศการเตรียมตัวการประกวดสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งที่ ๑๘ ประจำปี ๒๕๖๐

เกิดความเคยชินและสามารถพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

📌 การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ รอบชิงชนะเลิศ (ระดับประเทศ)

ก่อนวันประกวด ๑ วัน สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าประกวด จากผู้เข้าประกวดที่เข้ารอบทั้งหมด ๒๔ คน ๒๒ สถาบัน เพื่อให้รู้จักคุ้นเคยกันได้ผ่อนคลายและไม่เครียดจนเกินไป นอกจากนี้ยังได้นำผู้เข้าประกวดไปชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อุทยาน ๑๐๐ ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ รอบชิงชนะเลิศ (ระดับประเทศ) จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในรอบเตรียมตัวผม

จับสลากกล่าวสุนทรพจน์ได้ลำดับที่ ๑๑ และรอบจับพลันได้ลำดับที่ ๗ ในวันนี้ผู้เข้าประกวดทุกคนไม่ได้มองกันเป็นคู่แข่ง แต่ทุกคนต่างมองกันในฐานะผู้ที่มีความใฝ่ฝันเหมือนกัน คือ การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อสรรเสริญพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักของปวงชนชาวไทยนั่นเอง ในรอบนี้ผมรู้สึกตื่นเต้นกว่า รอบภูมิภาค อาจเป็นเพราะผมเพิ่งเดินทางกลับมาจากการดูงาน

ที่ภาคอีสาน หอประชุมก็มีขนาดใหญ่ประกอบด้วยผู้เข้าฟังจำนวนมาก แต่ผมก็ยังคงยิ้มสู้และทำได้ดีที่สุด ผลการประกวดสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติฯ ในครั้งนี้ก็คือ รางวัลชีวิตอันสูงค่ายิ่งทำให้ผมได้เรียนรู้พระราชประวัติ พระราชจริยวัตร โครงการพระราชดำริ หลักการทรงงาน พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมถึงพระมหากษัตริย์คุณที่ปกแผ่แก่อานาประเทศทั่วโลก ตลอดจนมิตรภาพระหว่างเพื่อนต่างสถาบัน ประสบการณ์ดี ๆ ที่ไม่ได้มีในห้องเรียน เห็นสิ่งอื่นใดคือ การได้ถวายงานผ่านภาษา เสมือนการได้รับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท ด้วยการน้อมนำสิ่งที่พระองค์ทรงคิดค้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งสานต่อพระราชปณิธานให้เป็นมรดกแห่งแผ่นดินสืบต่อไป

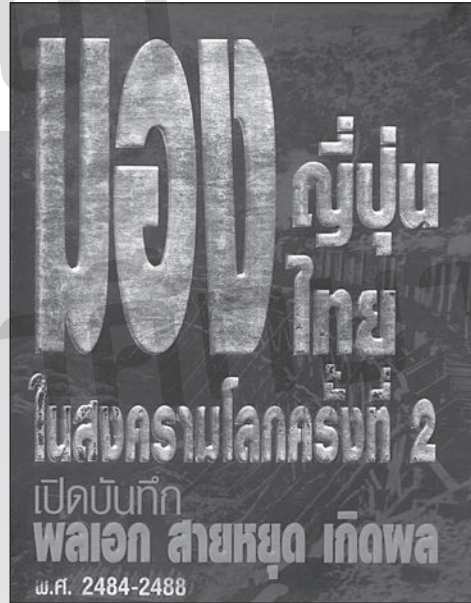
ญี่ปุ่นคิดสร้าง วงค์ไฟบุลย์ในภูมิภาคเอเชีย

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

บทที่ ๒๑ อนุสาวรีย์และสุสานทหาร
พันธมิตร

สงครามมหาเอเชียบูรพาคร่าชีวิตเชลยศึกพันธมิตรระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายไทย-พม่าอย่างน่าสังเวช ชีวิตที่สังเวชไปบนเส้นทางสายมรณะสายนี้ ควรค่ายิ่งต่อการจดจำและยกย่องสรรเสริญ

เอกสารทางฝ่ายญี่ปุ่นบันทึกไว้ว่า ผู้บัญชาการอิชิตะ อิเดกูมะ ซึ่งมารับหน้าที่ก่อนที่ทางรถไฟสายไทย-พม่าจะเสร็จ ได้เข้าตรวจตราสถานที่ก่อสร้าง และเห็นสุสานที่มีป้ายปักอยู่บนหลุมศพของเชลยศึกและกรรมกร อีกทั้งสภาพที่น่าสังเวชของโรงพยาบาลเชลยศึกที่นิกเก เขาจึงเห็นว่าจำเป็นต้องทำพิธีส่งดวงวิญญาณของผู้เสียชีวิตไปสู่สุคติ หลังจากพิจารณาถี่ถ้วนแล้ว อิชิตะจึงสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นในฝั่งไทยที่ริมฝั่งแม่น้ำบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแม่กลองในเดือนธันวาคม ๒๔๘๖ สร้างเจดีย์ขึ้นในพม่าที่ทันบิวชายัต ในเดือนมกราคม ๒๔๘๗ และทำพิธีรำลึกถึงผู้เสียชีวิต

ณ อนุสาวรีย์ที่ยังเหลืออยู่บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในจังหวัดกาญจนบุรี ปัจจุบันมีคำจารึกว่า “ขอสร้างหลักคานี้เพื่อกรรมกรของประเทศฝ่ายใต้และเชลยศึกที่ล้มป่วยและเสียชีวิตระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายไทย-พม่าและขอส่งดวงวิญญาณเหล่านั้นไปสู่สุคติ เดือนกุมภาพันธ์ ปีโชวะที่ พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.ศ. ๑๙๔๔) กองสร้างทางรถไฟทหารญี่ปุ่น” และที่ผนังทั้ง ๔ ด้านรอบอนุสาวรีย์มีศิลาจารึกด้วยภาษาไทย จีน เวียดนาม มลายู ทมิฬ และภาษาอังกฤษ มีบางส่วนที่หลุดไปเนื่องจากถูกกระสุนจากการโจมตีทางอากาศของทหารสัมพันธมิตรในสมัยนั้น เนื้อความภาษาต่าง ๆ ที่จารึกไว้มีดังนี้

ไทยอนุสรณ์ : “งานใดซึ่งก่อเกิดผลเป็นส่วนรวม ผู้ที่ทำงานนั้นย่อมได้รับความยกย่องสรรเสริญ กรรมกรเหล่านี้ร่างกายและชีวิตของเขา

สะพานข้ามแม่น้ำแควในปัจจุบันที่นำย้อนสู่อดีต
แห่งทางรถไฟสายไทย-พม่า

สุสานทหารสัมพันธมิตร จังหวัดกาญจนบุรี

ดับไปแล้วก็จริง แต่ความดีที่เขาได้ช่วยกันสร้างไว้
หารู้จักดับสูญไม่”

ภาษาจีน : “อนิจจา ท่านทั้งหลายเป็นแสง
แห่งเอเชียตะวันออก รับภาระหนักมาต่างแดน
ก่อสร้างทางรถไฟ ร่วมทุกข์ ป่วยไข้ ตายอย่างอนาถ

ขอสัญญาว่าจะดูแลลูกกำพร้าที่เหลืออยู่และไม่
โกหกต่อท่าน แม้ท่านจะทำงานในระยะเวลาอันสั้น
และเสียชีวิต แต่ผลงานจะอยู่ชั่ววันรันดร์”

ภาษาเวียดนาม : “ขอรำลึกถึงดวงวิญญาณ
ของกรรมกรชาวเวียดนามที่เสียชีวิตระหว่างการ
สร้างทางรถไฟสายไทย-พม่า”

ภาษามลายู : “ขอแสดงความเคารพวิญญาณ
ของผู้คนมุสลิมที่ทำงาน ณ ที่นี้ พระอัลล่าห์จะทรง
ตอบสนองความเหนื่อยยากนั้น”

ภาษาทมิฬ : “ขอให้ดวงวิญญาณของ... (ไม่
สามารถอ่านได้ เพราะรอยกระสุน) ที่สละชีวิตเพื่อ
หน้าที่ของตน ขอจงสงบชั่ววันรันดร์”

ภาษาอังกฤษ : “ขอแสดงความไว้อาลัยผู้เสียชีวิต
ที่เป็นเชลยศึกสงคราม ๑๙๔๔”

ถ้อยคำที่สลักด้วยภาษาจีนเป็นบทกวีจีนที่มี
สัมผัส สันนิษฐานว่าผู้แต่งมีความรู้ ส่วนภาษา
อังกฤษเป็นถ้อยคำที่เรียบง่ายที่สุด

อนุสาวรีย์นี้กลุ่มเชลยศึกที่ถูกเลือกมาเป็นผู้
ออกแบบสร้างขึ้นตามคำสั่งของทหารญี่ปุ่น จาก
อนุสาวรีย์ปลัดหนึ่งก็ทำให้รู้ได้ว่ามีพลเมืองและชน
หลายเชื้อชาติเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการ
สร้างทางรถไฟสายไทย-พม่า

หลังสงครามมหาเอเชียบูรพา อัฐิของเชลยศึกสัมพันธมิตรที่กระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ บริเวณทางรถไฟสายไทย-พม่า ถูกรวบรวมมาที่สุสานทหารสัมพันธมิตรในจังหวัดกาญจนบุรี และเขาชนไก่ที่เชิงสะพานเหล็ก

สุสานทหารสัมพันธมิตรทางฝั่งไทยนั้น ฝ่ายไทยมอบที่ดินให้ และมีการกำหนดให้รักษาไว้ตลอดไป ตามหนังสือสัญญาสันติภาพที่ประทับตราโดยรัฐบาลไทยกับรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลอาณานิคมอินเดียซึ่งทำขึ้นที่สิงคโปร์เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๙ ที่สุสานทหารสัมพันธมิตรจังหวัดกาญจนบุรีแห่งนี้ มีป้ายบนหลุมศพของเชลยศึกซึ่งเป็นชาวอังกฤษ ๓,๕๖๓ คน ชาวฮอลันดา ๑,๘๙๖ คน ชาวออสเตรเลีย ๑,๓๖๒ คน ชาวมลายู ๑๑๐ คน ชาวอินเดีย ๑๒ คน ชาวนิวซีแลนด์ ๒ คน ชาวแคนาดา ๑ คน ชาวพม่าและที่ไม่ทราบสัญชาติ ๓๖ คน รวมทั้งสิ้น ๖,๙๘๒ คน เรียงรายอย่างเป็นระเบียบ มีค่าไว้อาศัยต่อการเสียชีวิตและค่าสวดดีสลักอยู่บนป้าย ส่วนสุสานทหารสัมพันธมิตรที่เมืองทันบิวชายัตประเทศพม่า เป็นที่ฝังศพของเชลยศึกชาวอังกฤษ ๑,๗๒๘ คน ชาวออสเตรเลีย ๑,๑๖๓ คน และชาวฮอลันดา ๖๒๑ คน รวมทั้งสิ้น ๓,๕๑๒ คน

นายทากาชิ นากาเซ เป็นผู้หนึ่งที่ทำให้ความสนใจติดตามการเสียชีวิตของทหารญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพราะตอนที่เกิดสงครามเขามีอายุประมาณ

สุสานทหารเตือนให้คิดถึงเชลยศึก พาให้ใจหดหู
เศร้า และสงสาร

๒๓-๒๔ ปี มียศเป็นเพียงนายทหารต่ำกว่าสัญญาบัตร ทำหน้าที่ล่ามประจำอยู่ที่กองบัญชาการทหารญี่ปุ่นสิงคโปร์ ก่อนจะย้ายมาประจำหน่วยกาญจนบุรี กรุงเทพฯ มาเลเซีย และบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ตามลำดับ

นายทากาชิ นากาเซ กลับมาประเทศไทยอีกครั้งเมื่อปี ๒๕๔๔ เพื่อไปเยี่ยมอนุสรณ์สงครามที่เขามอบเงินเพื่อสร้างพิพิธภัณฑสถานทหารญี่ปุ่นที่วัดม่วงต้อ อำเภอบางบาล จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอนุสาวรีย์รูปเจดีย์ที่บ้านห้วยโป่ง ทั้งยังมีแผนว่าจะไปค้นหาที่ฝังศพทหารญี่ปุ่น ซึ่งเขาทราบว่ายังมีอยู่ที่อำเภอสงขลาบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อจะจัดสร้างอนุสาวรีย์สงครามไว้เป็นที่ระลึกแก่ทหารญี่ปุ่นเหล่านั้น

บทที่ ๒๒ ทากาชิ นากาเซ กับ อนุสรณ์ทหารญี่ปุ่นที่เสียชีวิต ชีวิตในประเทศไทย

นายทากาชิ นากาเซ อดีตล่ามในสงครามของกองทัพญี่ปุ่น มีความซาบซึ้งในน้ำใจไมตรีของคนไทยและระลึกถึงเพื่อนทหารที่เสียชีวิตอยู่เสมอมา ด้วยเจตนารมณ์นี้ เขาจึงมาสร้างอนุสรณ์สงครามขึ้นในประเทศไทย

ช่วงกลางปี ๒๕๔๔ เมื่อข้าพเจ้าได้ข่าวว่านายทากาชิ นากาเซ เดินทางมาเยี่ยมเมืองไทย ข้าพเจ้ายินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะอยากพบบุคคลท่านนี้มานานแล้ว ดังนั้น ในวันที่ ๖ มิถุนายน ข้าพเจ้าจึงเชิญนายทากาชิ นากาเซ นางโยชิโกะ ภรรยา และนายยูโกะ ซาโตะ ชาวญี่ปุ่นอีกคนหนึ่ง ซึ่งทำงานอยู่ที่ไต้หวัน มารับประทานอาหารเย็นร่วมกันที่โรงแรมอิมพาล่า ซึ่งข้าพเจ้ามีสำนักงานอยู่ที่นี้ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้พูดคุย ซักถาม และแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทหารไทยและญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒

ข้าพเจ้าทราบข่าวการเดินทางมาประเทศไทยของบุคคลทั้งสามจากพันตำรวจโท เชิดชาย ชมธวัช รองผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่สนใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทหารไทยและญี่ปุ่นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเป็นผู้รวบรวมหลักฐานทหารญี่ปุ่นที่ถอยมาจากพม่าเข้าประเทศไทยทางด้านอำเภอขุนยวม โดยได้รับการสนับสนุนจาก นายทากาชิ นากาเซ เป็นอย่างดี

นายทากาชิ นากาเซ เป็นผู้หนึ่งที่สนใจในเรื่องการติดตามทหารญี่ปุ่นที่เสียชีวิตในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งในช่วงสงครามปี ๒๕๔๖ เขาคงอายุประมาณ ๒๓-๒๔ ปี และในการสนทนาวันนั้น เขาได้เล่าถึงประสบการณ์ของตัวเองให้ข้าพเจ้าฟังว่า
ในสมัยสงครามนั้นเขามียศเป็นเพียงนาย

ทหารต่ำกว่าสัญญาบัตร ทำหน้าที่เป็นล่ามประจำอยู่ที่กองบัญชาการทหารญี่ปุ่นที่สิงคโปร์ในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๔๔ ต่อมาในเดือนกันยายน ๒๕๔๖ เขามาทำหน้าที่ล่ามประจำหน่วยทหารที่กาญจนบุรี เคยมาอยู่ที่กรุงเทพฯ ระยะเวลาหนึ่งก็ไปอยู่กับหน่วยทหารญี่ปุ่นที่มาเลเซียเป็นเวลา ๑๐ เดือน หลังจากนั้นกลับมาเป็นล่ามในไทยอีกครั้ง โดยประจำหน่วยสารวัตรทหารญี่ปุ่นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๔๘ ก่อนที่สงครามจะยุติลงในเดือนกันยายน ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ปีนั้นเขาได้รับคำสั่งให้ลาตระเวนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีติดกับพม่า (เข้าใจว่าคงไปสืบข่าวเรื่องหน่วยใต้ดินเสรีไทยบริเวณนั้น) ในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ถูกส่งมาที่กองบัญชาการทหารญี่ปุ่นซึ่งตั้งอยู่บริเวณใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (ในสมัยนั้นเป็นที่ว่างอยู่ในความครอบครองของกรมการสัตว์ญี่ปุ่นใช้เป็นที่ตั้งกองบัญชาการรบ มีอุโมงค์และที่ตั้งปืนป้องกัน เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม กองบัญชาการนี้ก็กลายเป็นกองบัญชาการอาชญากรรมสงคราม (War Criminal H.Q.)

นายทากาชิ นากาเซ บอกว่าเขาถูกขังอยู่ที่นั่นประมาณ ๑๐ เดือน จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๗ ก็ถูกย้ายกลับประเทศญี่ปุ่นโดยเรือลิเบอร์ตีของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา สิ่งที่เขาประทับใจและเล่าให้ฟังด้วยน้ำตาคลอ คือตอนที่เขาอยู่ในค่ายชื่อ “New Life Camp” เพื่อรองเรือที่คลองเตย ชาวบ้านที่นั่นเอื้อเฟื้อให้ข้าวห่อและผลไม้แก่เขาและทหารญี่ปุ่นคนอื่น ๆ ซึ่งเขายังประทับใจในน้ำใจคนไทยจนถึงทุกวันนี้

โอกาสนี้ข้าพเจ้าเล่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้าพเจ้ากับทหารญี่ปุ่น ในตอนที่ญี่ปุ่นเข้าประเทศไทยเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ ให้เขาฟังว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับหมวดในกองทัพทหารราบที่ ๒๙ ค่ายพิษณุโลกไปรักษาตามแนวชายแดนด้านอำเภอแม่สอด ได้พบกับทหารญี่ปุ่นซึ่งเข้าใจว่าคงจะเป็น

กองพลทหารม้า หรือทหารราบที่ ๑๕ และต่อมา ตอนปลายสงคราม ข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับกองร้อยใน กองพันทหารราบที่ ๒๙ มารักษาพระนครอยู่บริเวณ วัดลาดพร้าว จากนั้นได้รับคำสั่งให้ไปปลดอาวุธ ทหารญี่ปุ่นที่ค่ายลำพญา จังหวัดนครปฐม และต่อ มาก็ได้รับคำสั่งให้ไปรักษาค่ายเชลยญี่ปุ่น และคลัง อาวุธสงครามญี่ปุ่น ที่สนามบินตาคี จังหวัด นครสวรรค์

เมื่อข้าพเจ้ากับนายนากาเซพบปะพูดคุยถึง เหตุการณ์ช่วงนั้นในระหว่างสงคราม ทำให้ข้าพเจ้า รู้สึกว่าเราต่างเคยอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะเขียนเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างไทยและญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตาม ความเป็นจริงในทรรศนะของทหารไทยคนหนึ่ง จึง อยากจะทราบความจริงในทรรศนะของเขาซึ่งเป็น ทหารญี่ปุ่น และอยากทราบเหตุผลที่เขาสนใจกลับ มาประเทศไทยในครั้งนี้

นายทากาชิ นากาเซ บอกกับข้าพเจ้าว่า การ ที่เขามาประเทศไทยครั้งนี้ก็เพื่อไปเยี่ยมอนุสรณ์ สงครามที่เขามอบเงินให้ พันตำรวจโทเชิดชาย เพื่อ สร้างพิพิธภัณฑสถานทหารญี่ปุ่นที่วัดม่วยต่อ อำเภอ ชุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอนุสาวรีย์รูปเจดีย์ ที่บ้านห้วยโป่ง และต่อไปเขามีแผนที่จะไปค้นหาที่ ผังศพทหารญี่ปุ่น ซึ่งเขาทราบว่ายังมีอยู่ที่อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อจะจัดสร้างอนุสาวรีย์ สงครามไว้เป็นที่ระลึกแก่ทหารญี่ปุ่นเหล่านั้น

เมื่อเขาทราบว่าข้าพเจ้าสนใจที่จะช่วยเหลือ เขาในการค้นหาศพทหารญี่ปุ่นที่ยังเหลืออยู่ เขาจึง รู้สึกเป็นเกียรติ ซึ่งเมื่อเขากลับญี่ปุ่นไปแล้วในเวลา ต่อมาก็ได้ส่งโทรสารมาขอใบข้าพเจ้าและบอกชื่อ หญิงสาวกะเหรี่ยงที่แต่งงานกับทหารญี่ปุ่นคนหนึ่ง ทราบว่าชื่อ Skai Banyaruangeu ในชั้นต้นชื่อที่เขา เขียนเป็นภาษาอังกฤษนั้นไม่ชัดเจน แต่เมื่อตอนที่

ข้าพเจ้าไปตรวจสอบการเลือกตั้งใหม่ที่ อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงทราบว่าผู้หญิงกะเหรี่ยงคนนี้มีชื่อว่า สุไซ สุไซเล่าให้ฟังว่า หลังจากพวกทหารญี่ปุ่นทราบข่าว ความพ่ายแพ้สงคราม สามีชาวญี่ปุ่นของเธอได้ทำ ฮาราคิริที่ถ้าภูเขาพร้อมกับทหารญี่ปุ่นที่มาจากพม่า อีกหลายสิบคน และที่ถ้ำลิเจียนั้น นายทากาชิ นา กาเซ บอกว่ารับรองว่าไม่มีสมบัติอย่างทีลือกัน แต่ เป็นที่ที่ทหารญี่ปุ่นไปทำฮาราคิริ ซึ่งคงจะมีดาบ ซามูไร และสิ่งของที่ติดตัวทหารญี่ปุ่นเหล่านั้นอยู่บ้าง

สำหรับนายยูโกะ ซาโซ นั้น ติดตามนาย ทากาชิ นากาเซ มาเมืองไทยเพราะเขาเป็นนักแสดง ที่เป็นตัวนายทากาชิ นากาเซ สมัยยังหนุ่มใน ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องราวที่นายนากาเซเขียนชื่อ ว่า "TO END ALL WARS" สร้างโดยฮอลลีวู้ด ส่วน หนึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของนายทากาชิ นา กาเซและทหารญี่ปุ่น และในบทตอนเข้าสู่วัยชราเขา ยังให้เกียรติร่วมแสดงด้วยตัวเอง ข้าพเจ้าแจ้งเรื่อง ราวการให้ความร่วมมือกับนายทากาชิ นากาเซ เพื่อ ค้นหาสุสานทหารญี่ปุ่นแห่งใหม่ ต่อคณะกรรมการ อำนวยการสมาคมข้าราชการบำนาญทหาร และได้ รับอนุมัติให้ดำเนินการในนามของสมาคมฯ ในการ ประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่สโมสรนาย ทหารอากาศบางซื่อ เพราะตรงกับวัตถุประสงค์ของ สมาคมฯ ที่พยายามจะสร้างอนุสรณ์เครื่องหมาย ประวัติศาสตร์ไว้ให้มากที่สุด เพื่อเป็นหลักฐาน สำหรับผู้ค้นคว้าในภายหลัง อนุสรณ์หนึ่งที่ทาง สมาคมฯ สร้างไว้แล้วอยู่ที่บริเวณหน้าสะพานสุขตา ที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งนับเป็นส่วน หนึ่งของประวัติศาสตร์ที่ควรค่าแก่การเยี่ยมชม

รูปปั้นนายทากาชิ นากาเซ อดีตล่ำมในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ของกองทัพญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานสงคราม วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

พิพิธภัณฑสถานสงคราม “JEATH WAR MUSEUM” เป็นพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ ที่จัดตั้งขึ้นโดยเจ้าอาวาสและพระวัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้สร้างจำลองแบบเรือนพักของเชลย เป็นโรงยาวยกแคร่แบบโรงทหารในสนามยามสงคราม มุงด้วยใบไม้ ทำให้ผู้ชมเข้าถึงความรู้สึกของสภาพในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี ส่วนภายในพิพิธภัณฑสถานเก็บรวบรวมภาพถ่าย ภาพเขียน และบทความเกี่ยวกับการสร้างทางรถไฟ ซึ่งเริ่มจากหนองปลาตูก จังหวัดราชบุรี ผ่านเข้าจังหวัดกาญจนบุรี และเข้าสู่ชายแดนพม่าที่อำเภอสังขละบุรี เพื่อเป็นที่ระลึกแก่ผู้ที่ต้องสังเวยชีวิตให้กับการก่อสร้างทางรถไฟ เพราะมีเชลยศึกต้องสังเวยชีวิตให้กับการสร้างทางรถไฟสายนี้ราว ๑๖,๐๐๐ คน คนงานท้องถิ่นจากประเทศต่าง ๆ อีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน จากการทำเหมืองกับใช้ป่า ความโหดร้ายของป่าดงดิบ การขาดแคลนอาหาร ยารักษาโรค และการทำงานหนักชนิดไม่ได้หลับไม่ได้นอน

เรื่องราวในพิพิธภัณฑสถานจึงเป็นบทเขียนให้รู้ว่า “สงครามก่อความสูญเสียให้ทั้งฝ่ายแพ้และฝ่ายชนะเท่า ๆ กัน”

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

ข้อพึงระมัดระวังของข้าราชการทุกประเภท ต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

พลโท ทวี แจ่มจำรัส

ข้าราชการบำนาญ/อนุกรรมการด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กสม.

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นมาแล้ว เป็นศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่จัดตั้งใหม่ล่าสุด ตามพระราชกฤษฎีกา ให้เปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง มาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แล้ว ตั้งอยู่ที่ ซอยสี่คาน ถนนนครไชยศรี แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมาย ๒ ฉบับ และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ซึ่งสามารถค้นหาและดูได้จาก กูเกิล และเว็บไซต์ คือ

๑. พ.ร.บ.จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มี ๒๒ มาตรา (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ลง ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙)

๒. พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มี ๕๓ มาตรา (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ลง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

๓. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มี ๓๙ ข้อ (ลงนามโดยท่าน วีระพล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา และประกาศราชกิจจานุเบกษา ลง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙)

จากคำจำกัดความที่สำคัญ มีดังนี้

“ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ”

หมายความว่า ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง (จัดตั้งแล้วที่ กทม.) และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค (จัดตั้งในอนาคต)

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ หมายความว่า คดีดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมิใช่ข้อหาหรือความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม

๑) คดีอาญาที่ฟ้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือความผิดอื่นอันเนื่องมาจากการประพฤติมิชอบ

๒) คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม (๑) หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ (พ.ร.บ.ฮั้ว) กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๓) คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการเรียกรับ ยอมจะรับ หรือให้ ขอให้รับ

ว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพล เพื่อจูงใจ หรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใด ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

๕) คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามกฎหมาย ที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๖) คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๔) ไม่ว่าในฐานะตัวการผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

๗) คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๘) คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุรั่วรัวผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๙) กรณีที่มีการขอให้ศาลดำเนินกระบวนพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใดก่อนยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ ตาม (๑) ถึง (๗)

ความในวรรคหนึ่งมิได้รวมถึง

(๑) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น

“ประพฤติมิชอบ” หมายความว่า การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดโดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแล การรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วย มาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

สรุปในภาพรวมคือผู้กระทำความผิดเป็นได้ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและภาคเอกชน การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบ ไตสวน (ที่แตกต่างจากวิธีพิจารณาคดีอาญาเดิมที่ใช้ระบบกล่าวหาซึ่งพยานหลักฐานเป็นไปตามที่คู่ความนำมาสืบในศาล) ระบบไตสวนนี้ องค์คณะผู้พิพากษา จะมีบทบาทในการค้นหาข้อเท็จจริงได้มากขึ้น การสืบพยานกำหนดให้ศาลเป็นผู้ถามพยานเอง จากนั้นจึงให้คู่ความถามเพิ่มเติม การรับทรัพย์สินที่แม้โจทก์ไม่ได้ขอศาลก็มีอำนาจรับได้ อายุความในการดำเนินคดีและได้ตัวจำเลยมาลงโทษที่ไม่ันระยะเวลาที่จำเลยหลบหนี การหลบหนีของจำเลยระหว่างได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว จะต้องถูกลงโทษเพิ่มอีกหนึ่งกระทงด้วย คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ฎีกา เป็นต้น

ในอดีตที่ผ่านมาก็มีอุทธรณ์ในทุกส่วนราชการมีคดีที่เกิดบ่อยที่สุด คือ การลงโทษข้าราชการ ผู้ทุจริตที่เบียดบังเงินของหลวงไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัวที่จะต้องลงโทษไล่ออกจากราชการเพียงสถานเดียว ตามมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนัก

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ กำหนดให้ถึงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืน หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการแล้วยังต้องถูกดำเนินคดีอาญาฐานทุจริตต่อหน้าที่ด้วย

ในปัจจุบันทราบว่าได้มีการที่จะออกกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... ซึ่งได้ผ่าน ครม. ไปแล้ว เมื่อ ๑ ส.ค. ๖๐ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอตามหลักการและเหตุผล ประการสำคัญว่าในการบริหารราชการแผ่นดิน จะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริต ในการบริหารราชการแผ่นดิน อันเนื่องมาจากขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อรับผิดชอบ

ในการกำกับดูแล และการบังคับใช้พระราชบัญญัติ และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดบทกำหนดโทษทางอาญา กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

เพราะฉะนั้นข้าราชการทุกท่านและทุกหมู่เหล่า จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง กฎหมายที่มีอยู่เดิมแล้วและจะเกิดในอนาคตมีบทกำหนดโทษอาญารุนแรง การพิจารณาคดีที่มีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นศาลชำนาญพิเศษที่จะพิจารณาคดีได้ด้วย ความรวดเร็ว เพราะฉะนั้นสิ่งที่ล่อแหลมและเกี่ยวข้องกับ การทุจริตประพฤติมิชอบ จะต้องหลีกเลี่ยงและไม่ทำตามคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา แล้วท่านจะปลอดภัยตลอดชีวิตราชการ สมกับสุภาสิตไทยโบราณที่ว่า “สุจริตคือเกราะบัง ศาสตร์พ้อง” ไม่ต้องขึ้นโรงขึ้นศาลระหว่างรับราชการและเมื่อเกษียณราชการแล้ว มิเช่นนั้นท่านจะเป็นคนเหมือนตกรอกทั้งเป็น ขอให้ข้าราชการทุกท่านทุกระดับไซค์ดีตลอดไป

UN IN AFRICA

WESTERN SAHARA

MALI

SUDAN

DARFUR

LIBERIA

IVORY COAST

C.A.R.

ABYEI SOUTH SUDAN

SOMALIA

D.R.C.

เค็มหน้าจ
SUBSCRIBE

เสนาศึก

พ.ท.บุรินทร์ ชีระวัฒน์วิเศษ

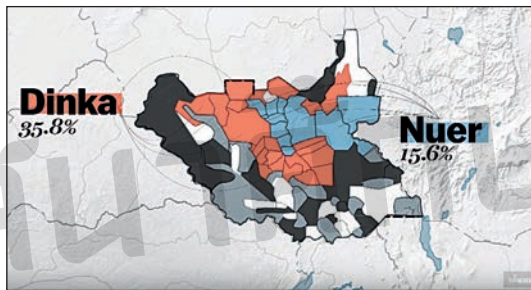
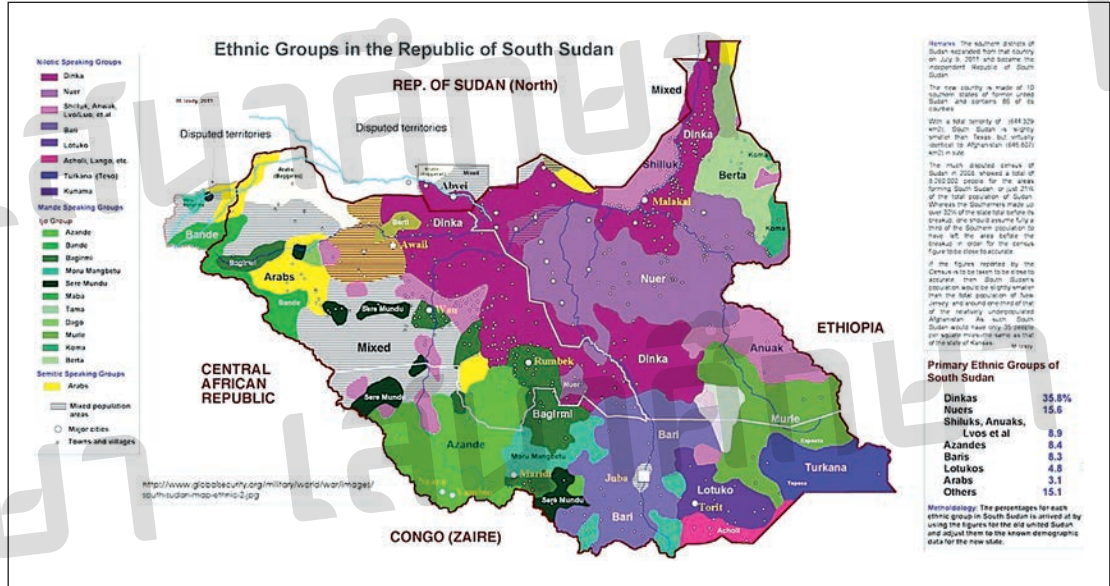
การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ในประเทศซูดาน

ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ให้ส่งกองกำลังทหารช่างก่อสร้างทางระดับ เข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในประเทศซูดาน ซึ่งจากมติดังกล่าวทำให้ผู้อ่านหลาย ๆ ท่าน อาจจะยังไม่ทราบ ว่า “ประเทศซูดาน” อยู่ตรงส่วนไหนของโลก แล้วทำไมสหประชาชาติจึงต้องเข้าไปปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศนี้ และบทบาทของกองกำลังทหารช่างไทยเป็นเช่นใด ดังนั้นบทความปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศซูดาน ใน

ตอนนี้จึงเป็นปฐมบทเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่มาที่ไปของเรื่องราวดังกล่าว

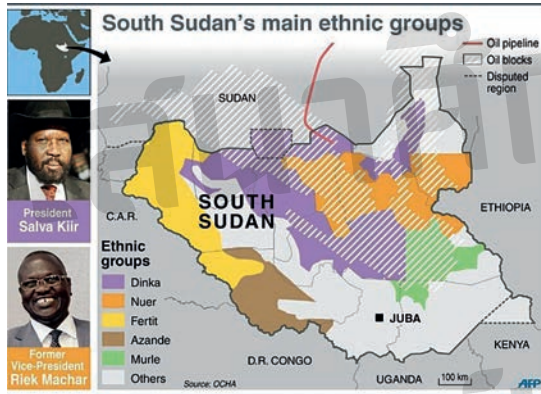
ประเทศซูดาน มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐซูดาน (Republic of South Sudan) เป็นประเทศในทวีปแอฟริกา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีป มีเมือง จูบา (Juba) เป็นเมืองหลวง ประเทศซูดานเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทางตะวันออกเฉียงใต้ติดต่อกับประเทศเอธิโอเปีย ทางใต้ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ประเทศยูกันดา และประเทศเคนยา ทางตะวันตกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแอฟริกากลาง และทางเหนือติดต่อกับประเทศซูดาน มีแม่น้ำไนล์ขาว (White Nile River) ซึ่งเป็นแควต้นธารของแม่น้ำไนล์ แม่น้ำที่ยาวที่สุดในโลกลไหลผ่านกลางประเทศ ประเทศซูดานตั้งอยู่ระหว่างละติจูด ๓ ถึง ๑๓ องศาเหนือ และลองจิจูด ๒๔ ถึง ๓๖ องศาตะวันออก มีพื้นที่ ๖๑๙,๐๐๐ ตร.กม. ลักษณะทางภูมิศาสตร์อยู่ในพื้นที่ป่าเขตร

ร้อน พื้นที่ที่แม่น้ำไนล์ขาวไหลผ่านมักเป็นบึงน้ำอุดมสมบูรณ์ พืชพันธุ์ไม้ส่วนใหญ่เป็นไม้ทรงพุ่ม ลักษณะเป็นทุ่งหญ้าสะวันนา ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นหนาที่บ ภูมิอากาศใกล้เคียงกับประเทศไทย ประชากรของประเทศเซาท์ซูดาน มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของทวีปแอฟริกาที่เป็นลักษณะสังคมชนเผ่าและมักต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันโดยต่อเนื่อง ซึ่งมักเกิดขึ้นในหลายประเทศของแอฟริกา สำหรับประเทศเซาท์ซูดาน ประกอบด้วยชนเผ่าที่สำคัญ ๒ เผ่า ได้แก่ ชนเผ่าดิงกา (Dinka) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเซาท์ซูดาน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ รองลงมาคือ ชนเผ่านูเออร์ (Nuer) ร้อยละ ๑๕.๖

หลังจากประเทศซูดานได้รับเอกราชจากอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้เกิดสงครามกลางเมือง

ขึ้นหลายครั้งระหว่างรัฐบาลซูดานซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงคาร์ตุม ทางตอนเหนือของประเทศ กับกลุ่มกองกำลังกบฏทางตอนใต้ ด้วยความแตกต่างทั้งทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยที่ซูดานทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นชาวซูดานอาหรับผิวดำ นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่ทางตอนใต้ล้วนเป็นชนพื้นเมืองท้องถิ่นแอฟริกันผิวดำ นับถือศาสนาคริสต์และนับถือลัทธิท้องถิ่น รัฐบาลซูดานต้องสู้รบกับกลุ่มกบฏซูดานใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึง ๒๕๑๕ (สงครามกลางเมืองซูดาน ครั้งที่หนึ่ง) ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการต่อสู้กับรัฐบาลซูดาน คือ พ.อ.จอห์น การ์นัง (John Garang de Mabior) ผู้นำกองทัพปลดปล่อยประชาชนซูดาน Sudan People's Liberation Army (SPLA) หลังสงครามกลางเมืองครั้งที่สอง (พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๔๗) ด้วยสภาพบ้านเมืองในภูมิภาคซูดานใต้ได้รับความเสียหายอย่างหนักจากภาวะสงครามที่มีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งส่งผลให้ขาดการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนการทำลายล้าง และการอพยพของประชากรอย่างมหาศาล มีผู้ถูกสังหารมากกว่า ๒.๕ ล้านคน และมากกว่า ๕ ล้านคน ถูกขับไล่ออกจากถิ่นที่อยู่ กลายเป็นผู้ลี้ภัยสงคราม

ประธานาธิบดี ซัลวา คีอิร์ (Salva Kiir Mayardit) จากเผ่าดิงกา กับ รองประธานาธิบดี รีก มาซาร์ (Riek Machar) จากเผ่านูเออร์ ก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองรอบใหม่ ตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้เกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจในเซาท์ซูดาน ประมาณการว่ามีผู้เสียชีวิตนับตั้งแต่เกิดปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน และมีประชาชนผู้พลัดถิ่นกว่า

จากสภาวะดังกล่าวสหประชาชาติจึงได้จัดให้มีการเจรจาระหว่างรัฐบาลซูดานกับกองกำลังติดอาวุธในพื้นที่ภูมิภาคเซาท์ซูดานเพื่อยุติสงครามที่มีมาอย่างยาวนาน โดยให้มีการลงประชามติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยประชากรชาวซูดานได้ที่ออกเสียง กว่า ๙๘.๘๓% ต้องการแยกเซาท์ซูดานเป็นประเทศเอกราช ประเทศเซาท์ซูดาน จึงถือเอาวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นวันชาติ ภายหลังจากแยกตัวเป็นเอกราช ข้อพิพาทกับรัฐบาลซูดานยังคงมีให้เห็น โดยเฉพาะเรื่องส่วนแบ่งรายได้จากการค้าน้ำมัน ซึ่งมีการประเมินกันว่า ๘๐% ของน้ำมันในซูดาน อยู่ในประเทศเซาท์ซูดาน อีกทั้งยังมีภูมิภาค Abyei ซึ่งยังคงอยู่ในระหว่างพิพาทและยังไม่มีการจัดการลงประชามติ ซึ่งภูมิภาค Abyei นับเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยน้ำมันแห่งหนึ่งของซูดาน ในห้วงแรกของการก่อตั้งประเทศ รัฐบาลเซาท์ซูดานยังคงไร้เสถียรภาพเนื่องจากยังคงมีกองกำลังติดอาวุธลุกขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงจุดแตกหักเมื่อเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่าง

๑,๐๐๐,๐๐๐ คน ในประเทศเซาท์ซูดาน และอีกกว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน อพยพภัยสงครามไปประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะเคนยา ซูดาน และยูกันดา

สหประชาชาติ ได้จัดตั้ง United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) ขึ้นนับตั้งแต่การก่อตั้งประเทศเซาท์ซูดานเพื่อช่วยเหลือประเทศเกิดใหม่ ลำดับที่ ๑๙๓ ของสหประชาชาติ แต่ภายใต้

หลังความขัดแย้งระลอกใหม่ระหว่างประธานาธิบดี ซัลวา คีร์รี และรองประธานาธิบดีรีค มาซาร์ จน กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ดิงกา กับนูเออร์ เกิดเป็นสงครามกลางเมืองและสุ่มเสี่ยง ต่อสภาวะการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ส่งผลให้คณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติเพิ่มกองกำลัง ทหารเข้าไปในประเทศเซาท์ซูดาน ปัจจุบันมีกอง กำลังทหารและเจ้าหน้าที่สหประชาชาติในภารกิจ UNMISS กว่า ๑๖,๐๐๐ คน นับเป็นปฏิบัติการ รักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่ใหญ่ที่สุดใน เวลานี้ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประเทศไทยจะส่ง “กองร้อยทหารช่างก่อสร้าง (ทางระดับ)” เข้าร่วม ปฏิบัติการรักษาสันติภาพในภารกิจ UNMISS

United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) เป็นหน่วยงานหลักของสหประชาชาติใน ภารกิจรักษาสันติภาพในประเทศเซาท์ซูดาน ปัจจุบันมีนาย David Shearer เป็นผู้แทนพิเศษของ เลขาธิการสหประชาชาติในภารกิจ UNMISS SRSG (Special Representative of the Secretary General) ในส่วนของกองกำลังทหาร มี พล.ท. Frank Mushyo Kamanzi เป็น ผบ.กองกำลัง (Force Commander) UNMISS มีกองกำลังทหาร (TCC) จำนวน ๑๓,๗๒๕ นาย (เจ้าหน้าที่ สหประชาชาติในภารกิจรวมทั้งหมด ๑๖,๘๖๕ คน)

การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศ เซาท์ซูดาน UNMISS ได้แบ่งการบริหารจัดการ ภารกิจออกเป็น ๔ Sector ได้แก่ Sector South เป็น

ที่ตั้งฐานปฏิบัติการที่ใหญ่ที่สุดของสหประชาชาติ มี สำนักงานตั้งอยู่ในเมืองจูบา (Juba) เมืองหลวงของ เซาท์ซูดาน ซึ่ง กองร้อยทหารช่างก่อสร้าง ของไทย จะเข้าที่ตั้ง ณ เมืองนี้ Sector North สหประชาชาติ ตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองมาลากาล (Malakal) และเมืองเบนทิว (Bentiu) Sector West สหประชาชาติตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองวา (Wau) ซึ่งในส่วนของ Sector West มีเมืองที่สำคัญซึ่ง UNMISS มอบหมายให้ ร้อย.ช.ของไทย จัดกำลัง มว.ช. เข้าวางกำลังแทน มว.ช. ของจีน คือเมือง รุมเบค (Rumbek) และ Sector East สหประชาชาติ ตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองบอร์ (Bor)

สำหรับในโอกาสหน้าจะนำเสนอในส่วนของ ภารกิจของกองร้อยทหารช่างก่อสร้างของไทย ใน ภารกิจปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศเซาท์ ซูดานให้ทุก ๆ ท่านได้รับทราบต่อไป ครับ

เสนาศึกษา
 พ.ท.บุรินทร์ อีระวัฒนวิศิษฐ์

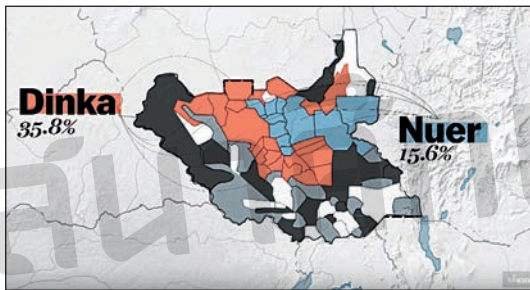
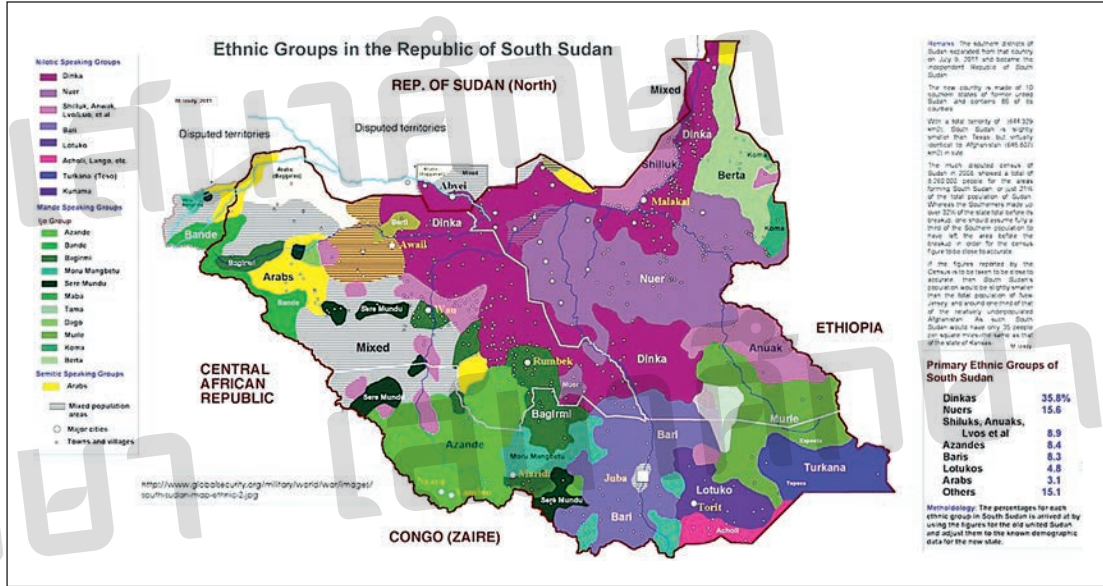
การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ในประเทศชาห์ซูดาน

ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ให้ส่งกองกำลังทหารช่างก่อสร้างทางระดับ เข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในประเทศชาห์ซูดาน ซึ่งจากมติดังกล่าวทำให้ผู้อ่านหลาย ๆ ท่าน อาจจะยังไม่ทราบ ว่า “ประเทศชาห์ซูดาน” อยู่ตรงส่วนไหนของโลก แล้วทำไมสหประชาชาติจึงต้องเข้าไปปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศนี้ และบทบาทของกองกำลังทหารช่างไทยเป็นเช่นใด ดังนั้นบทความการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศชาห์ซูดาน ใน

ตอนนี้จึงเป็นปฐมบทเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่นำไปของเรื่องราวดังกล่าว

ประเทศชาห์ซูดาน มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐชาห์ซูดาน (Republic of South Sudan) เป็นประเทศในทวีปแอฟริกา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีป มีเมือง จูบา (Juba) เป็นเมืองหลวง ประเทศชาห์ซูดานเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทางตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับประเทศเอธิโอเปีย ทางใต้ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ประเทศยูกันดา และประเทศเคนยา ทางตะวันตกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแอฟริกากลาง และทางเหนือติดต่อกับประเทศซูดาน มีแม่น้ำไนล์ขาว (White Nile River) ซึ่งเป็นแควต้นธารของแม่น้ำไนล์ แม่น้ำที่ยาวที่สุดในโลก ไหลผ่านกลางประเทศ ประเทศชาห์ซูดานตั้งอยู่ระหว่างละติจูด ๓ ถึง ๑๓ องศาเหนือ และลองจิจูด ๒๔ ถึง ๓๖ องศาตะวันออก มีพื้นที่ ๖๑๙,๐๐๐ ตร.กม. ลักษณะทางภูมิศาสตร์อยู่ในพื้นที่ป่าเขตร

ร้อน พื้นที่ที่แม่น้ำไนล์ขาวไหลผ่านมักเป็นบึงน้ำอุดมสมบูรณ์ พืชพันธุ์ไม้ส่วนใหญ่เป็นไม้ทรงพุ่ม ลักษณะเป็นทุ่งหญ้าสะวันนา ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นหนาที่บ ภูมิอากาศใกล้เคียงกับประเทศไทย ประชากรของประเทศเซาท์ซูดาน มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของทวีปแอฟริกาที่เป็นลักษณะสังคมชนเผ่าและมักต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันโดยต่อเนื่อง ซึ่งมักเกิดขึ้นในหลายประเทศของแอฟริกา สำหรับประเทศเซาท์ซูดาน ประกอบด้วยชนเผ่าที่สำคัญ ๒ เผ่า ได้แก่ ชนเผ่าดิงกา (Dinka) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเซาท์ซูดาน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ รองลงมาคือ ชนเผ่านูเออร์ (Nuer) ร้อยละ ๑๕.๖

หลังจากประเทศซูดานได้รับเอกราชจากอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้เกิดสงครามกลางเมือง

ขึ้นหลายครั้งระหว่างรัฐบาลซูดานที่ตั้งอยู่ที่กรุงคาร์ทุม ทางตอนเหนือของประเทศ กับกลุ่มกองกำลังกบฏทางตอนใต้ ด้วยความแตกต่างทั้งทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยที่ซูดานทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นชาวซูดานอาหรับผิวดำ นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่ทางตอนใต้ล้วนเป็นชนพื้นเมืองท้องถิ่นแอฟริกันผิวดำ นับถือศาสนาคริสต์และนับถือลัทธิท้องถิ่น รัฐบาลซูดานต้องสู้รบกับกลุ่มกบฏซูดานใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ถึง ๒๕๑๕ (สงครามกลางเมืองซูดาน ครั้งที่หนึ่ง) ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการต่อสู้กับรัฐบาลซูดาน คือ พ.อ.จอห์น การ์นัง (John Garang de Mabior) ผู้นำกองทัพปลดปล่อยประชาชนซูดาน Sudan People's Liberation Army (SPLA) หลังสงครามกลางเมืองครั้งที่สอง (พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๔๗) ด้วยสภาพบ้านเมืองในภูมิภาคซูดานใต้ ได้รับความเสียหายอย่างหนักจากสภาวะสงครามที่มีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งส่งผลให้ขาดการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนการทำลายล้าง และการอพยพของประชากรอย่างมโหฬาร มีผู้ถูกสังหารมากกว่า ๒.๕ ล้านคน และมากกว่า ๕ ล้านคน ถูกขับไล่ออกจากถิ่นที่อยู่ กลายเป็นผู้ลี้ภัยสงคราม

จากสภาวะดังกล่าวสหประชาชาติจึงได้จัดให้มีการเจรจาระหว่างรัฐบาลซูดานกับกองกำลังติดอาวุธในพื้นที่ภูมิภาคเซาท์ซูดานเพื่อยุติสงครามที่มีมาอย่างยาวนาน โดยให้มีการลงประชามติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยประชากรชาวซูดานได้ที่ออกเสียง กว่า ๙๘.๘๓% ต้องการแยกเซาท์ซูดานเป็นประเทศเอกราช ประเทศเซาท์ซูดาน จึงถือเอาวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นวันชาติ ภายหลังการแยกตัวเป็นเอกราช ข้อพิพาทกับรัฐบาลซูดานยังคงมีให้เห็น โดยเฉพาะเรื่องส่วนแบ่งรายได้จากการค้าน้ำมัน ซึ่งมีการประเมินกันว่า ๘๐% ของน้ำมันในซูดาน อยู่ในประเทศเซาท์ซูดาน อีกทั้งยังมีภูมิภาค Abyei ซึ่งยังคงอยู่ในระหว่างพิพาทและยังไม่มีการจัดการลงประชามติ ซึ่งภูมิภาค Abyei นับเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยน้ำมันแห่งหนึ่งของซูดาน ในห้วงแรกของการก่อตั้งประเทศ รัฐบาลเซาท์ซูดานยังคงไร้เสถียรภาพเนื่องจากยังคงมีกองกำลังติดอาวุธถูกขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงจุดแตกหักเมื่อเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่าง

ประธานาธิบดี ซัลวา คีอ์ (Salva Kiir Mayardit) จากเผ่าดิงกา กับ รองประธานาธิบดี รีก มาซาร์ (Riek Machar) จากเผ่านูเออร์ ก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองรอบใหม่ ตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้เกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจในเซาท์ซูดาน ประมาณการว่ามีผู้เสียชีวิตนับตั้งแต่เกิดปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน และมีประชาชนผู้พลัดถิ่นกว่า

๑,๐๐๐,๐๐๐ คน ในประเทศเซาท์ซูดาน และอีกกว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน อพยพภัยสงครามไปประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะเคนยา ซูดาน และยูกันดา

สหประชาชาติ ได้จัดตั้ง United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) ขึ้นนับตั้งแต่งการก่อตั้งประเทศเซาท์ซูดานเพื่อช่วยเหลือประเทศเกิดใหม่ ลำดับที่ ๑๙๓ ของสหประชาชาติ แต่ภาย

หลังความขัดแย้งระลอกใหม่ระหว่างประธานาธิบดี ซัลวา คีร์ และรองประธานาธิบดีรีค มาซาร์ จน กลายมาเป็นความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ดิงกา กับนูเออร์ เกิดเป็นสงครามกลางเมืองและสุ่มเสี่ยง ต่อสภาวะการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ส่งผลให้คณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติเพิ่มกองกำลัง ทหารเข้าไปในประเทศเซาท์ซูดาน ปัจจุบันมีกอง กำลังทหารและเจ้าหน้าที่สหประชาชาติในภารกิจ UNMISS กว่า ๑๖,๐๐๐ คน นับเป็นปฏิบัติการ รักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่ใหญ่ที่สุดใน เวลานี้ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประเทศไทยจะส่ง “กองร้อยทหารช่างก่อสร้าง (ทางระดับ)” เข้าร่วม ปฏิบัติการรักษาสันติภาพในภารกิจ UNMISS

United Nations Mission in South Sudan (UNMISS) เป็นหน่วยงานหลักของสหประชาชาติใน ภารกิจรักษาสันติภาพในประเทศเซาท์ซูดาน ปัจจุบันมีนาย David Shearer เป็นผู้แทนพิเศษของ เลขาธิการสหประชาชาติในภารกิจ UNMISS SRSG (Special Representative of the Secretary General) ในส่วนของกองกำลังทหาร มี พล.ท. Frank Mushyo Kamanzi เป็น ผบ.กองกำลัง (Force Commander) UNMISS มีกองกำลังทหาร (TCC) จำนวน ๑๓,๗๒๕ นาย (เจ้าหน้าที่ สหประชาชาติในภารกิจรวมทั้งหมด ๑๖,๘๖๕ คน) การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศ เซาท์ซูดาน UNMISS ได้แบ่งการบริหารจัดการ ภารกิจออกเป็น ๔ Sector ได้แก่ Sector South เป็น

ที่ตั้งฐานปฏิบัติการที่ใหญ่ที่สุดของสหประชาชาติ มี สำนักงานตั้งอยู่ในเมืองจูบา (Juba) เมืองหลวงของ เซาท์ซูดาน ซึ่ง กองร้อยทหารช่างก่อสร้าง ของไทย จะเข้าที่ตั้ง ณ เมืองนี้ Sector North สหประชาชาติ ตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองมาลากาล (Malakal) และเมืองเบนทิว (Bentiu) Sector West สหประชาชาติตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองวา (Wau) ซึ่งในส่วนของ Sector West มีเมืองที่สำคัญซึ่ง UNMISS มอบหมายให้ ร้อย.ช.ของไทย จัดกำลัง มว.ช. เข้าวางกำลังแทน มว.ช. ของจีน คือเมือง รุมเบค (Rumbek) และ Sector East สหประชาชาติ ตั้งฐานปฏิบัติการ ณ เมืองบอร์ (Bor)

สำหรับในโอกาสหน้าจะนำเสนอในส่วนของ ภารกิจของกองร้อยทหารช่างก่อสร้างของไทย ใน ภารกิจปฏิบัติการรักษาสันติภาพในประเทศเซาท์ ซูดานให้ทุก ๆ ท่านได้รับทราบต่อไป ครับ

เสนาบดีเกษ

เปิดโลกความรู้เทคโนโลยีป้องกันประเทศ

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

การสนับสนุน

งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มาตรการรักษาความปลอดภัยด้วยชุดต่อต้านอากาศยานไร้คนขับสำหรับการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกการจราจรเข้ามา มีบทบาทสำคัญอย่างมาก สำหรับงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยถูกกำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการถวายอาภรณ์และรักษาความปลอดภัยสำหรับผู้ร่วมงานในการถวายพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

อากาศยานไร้คนขับ ถูกกำหนดเป็นข้อห้ามมิให้ผู้ใดทำการบินเข้าไปในบริเวณ พระบรมมหาราชวังมณฑลพิธีท้องสนามหลวงและในเขตพื้นที่รอบในรัศมี ๑๙ กิโลเมตร โดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ได้รับโอกาสสำคัญในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนชุดต่อต้านอากาศยานไร้คนขับสำหรับการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกการจราจรสำหรับงานพระราชพิธีถวายพระเพลิง

พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเป็น ๑ ใน ๓๑ หน่วยงานที่เข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมฯ โดยรับคำสั่งจาก พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สั่งการด้วยวาจา เมื่อวันที่ ๑๙ ก.ย. ๖๐ ให้คณะอนุกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัยและการจราจร งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณากำหนดแผนการใช้อากาศยานไร้คนขับ

และชุดต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ โดยมี พล.อ.ท. มานิต วงษ์วาทยัง รองเสนาธิการทหารอากาศ เป็นประธานคณะทำงานฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดแผนการใช้อากาศยานไร้คนขับ และชุดต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ

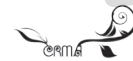
เมื่อวันที่ ๖ ต.ค. ๖๐ สทป. ได้มีการทดสอบและประเมินขีดความสามารถของอุปกรณ์ต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ เพื่อทำการคัดเลือกไปทำภารกิจในห้วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากกองอำนวยการร่วมพระราชพิธีฯ โดย สทป. ร่วมสนับสนุนอุปกรณ์ Spectrum Analyzer โดยมี นายปัทพงษ์ ศรีโพธิ์ และนางสาวมาลินดา หงษ์ทอง จากส่วนงานวิศวกรรมระบบควบคุมและการสื่อสารสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ สทป. ยังได้สนับสนุนอากาศยานไร้คนขับ จำนวน ๑ ลำ ควบคุมโดย

พ.อ.ภูริวัฒน์ ศรีทอง เพื่อบินทดสอบอุปกรณ์ให้ กับทางกองทัพอากาศ

หลังจากนั้น ในวันที่ ๑๑ ต.ค. ๖๐ สทป. ร่วม สนับสนุนบริการทางด้านวิชาการ ในหัวข้อ “การต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ” โดยมี พล.อ.ท.มานิต วงษ์วาทย์ รองเสนาธิการทหารอากาศ เป็นประธาน เปิดการอบรม การบรรยายนี้มุ่งเป้าไปที่การให้ความรู้ความเข้าใจกับกำลังพลจาก กองพันทหารอากาศโยธิน และกองร้อยทหารสรวัดรโรงเรียนการบิน ซึ่งผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังอากาศยานไร้คนขับ วิทยาการของ สทป. ประกอบด้วย นายณัฐ พลสาย และนายจิรายุส จันทะวงศ์ จากส่วนงานวิศวกรรมอากาศยานสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ณ ห้องประชุมอากาศโยธิน กองทัพอากาศ และในระหว่างวันที่ ๑๔-๑๕ ต.ค. ๖๐ สทป. ร่วมส่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติภารกิจบินทดสอบอุปกรณ์ต่อต้านอากาศยานไร้คนขับที่ตั้งอยู่บริเวณรอบศูนย์กลางพิธี โดยมี พ.อ.ภูริวัฒน์ ศรีทอง และนายณัฐ พลสาย เป็นผู้ปฏิบัติงาน

นอกจากในส่วนของการสนับสนุนอุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ของ สทป. แล้วนั้น สทป. ยังได้รับเกียรติจากข้าราชการทหารที่สำเร็จหลักสูตรนักบินอากาศยานไร้คนขับของ สทป. จำนวน ๑๑ ราย ร่วมปฏิบัติงานในชุดต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ บริเวณโดยรอบพระราชพิธีสำคัญนี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความภาคภูมิใจอย่างสูงสุดของ สทป. ที่ได้ทำหน้าที่อันสูงสุดในครั้งนี้ และการได้รับมอบหมายภารกิจที่สำคัญในครั้งนี้ เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า สทป. ได้รับการยกย่องให้เป็น Key Player อีกทั้งได้รับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจาก Stake Holder ในการปฏิบัติภารกิจครั้งนี้ในการถวายอารักขาและความปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมพิธีซึ่งนับเป็นงานพระราชพิธีที่สำคัญมากที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทย

บทความจาก

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม
Defence Technology Institute (Public Organisation) Ministry of Defence, The Kingdom of Thailand

เรียนภาษาอังกฤษแท้ ๆ

จากนิตยสารภาษาอังกฤษ

Learning Authentic English from English Magazines

อาจารย์ไก่

ข่าว จากสื่อสังคม (ยังไม่ได้รับการยืนยันแน่ชัด) เรื่องการปิดตัวของนิตยสารภาษาอังกฤษชื่อดัง “Time” ที่เปิดตัวมาตั้งแต่ ค.ศ. 1923 ถ้าเป็นเรื่องจริงก็รู้สึกใจหาย เนื่องจากในฐานะครูสอนภาษาอังกฤษได้ใช้ประโยชน์จากนิตยสารนี้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเต็มรูปแบบเสมอมาหลายสิบปี ทั้งใช้บทความ (Articles) มาเป็นบทเรียนแบบมาจากของจริง (Authentic texts) เช่นในวิชา “English in Current Affairs” ที่ใช้สอนเป็นวิชาเลือกของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่สี่ หรือนำประโยคภาษาอังกฤษมาเป็นตัวอย่าง รวมถึงการตัดข้อความ (Excerpt) มาออกข้อสอบ จนปัจจุบันหลังเกษียณอายุราชการในฐานะอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ยังได้นำนิตยสาร “Time” และนิตยสารภาษาอังกฤษอื่น ๆ มาใช้กับนักศึกษาโดยตรงในห้องเรียนวิชา “English Structure” นอกเหนือจากใช้ตำราเรียน (Textbook) ที่กำหนดไว้ให้ใช้ ในห้องเรียนของผู้เขียน นักศึกษาจะได้รับแจกนิตยสารภาษาอังกฤษหลาย ๆ ฉบับ “Time” ก็เป็นหนึ่งในนิตยสารเหล่านั้นด้วย นักศึกษามีโอกาสในการหาข้อความเพื่อทำความเข้าใจและวิเคราะห์โครงสร้างภาษาอังกฤษโดยใช้ความรู้ที่ได้รับการสอนมาจากห้องเรียน ผู้เขียนพบว่านักศึกษาสนุกสนานและมีความกล้ามากขึ้นในการอ่านภาษา

อังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงซึ่งเป็นภาษาที่ไม่ได้ถูกย่อยให้ง่ายขึ้น (Digested) การใช้ Authentic texts นี้เหมาะมากกับวิชาที่ผู้เขียนสอน เนื่องจากเป้าหมายของวิชานี้คือต้องการให้นักศึกษาสามารถอ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างแตกฉาน การสอนในแนวแค่เพียงบอกกฎเกณฑ์การใช้ภาษาย่อมไม่เพียงพอ นักศึกษาต้องสามารถนำเอาหลักการไปสังเกตกับข้อมูลภาษาจริง ๆ และลองวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจ อีกทั้งยังสามารถรับรู้เนื้อหาสาระได้ดีเทียบเคียงกับเจ้าของภาษา (Native speaker) ผู้เขียนกระตุ้นให้นักศึกษาอ่านข้อความทุกประเภทไม่เว้นแม้จะเป็นข้อความโฆษณา เมื่อนักศึกษาเลือกข้อความได้แล้วก็จะใช้ความรู้และหลักการจากการเรียนการสอนในห้องเรียนมาวิเคราะห์และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยการอธิบายให้เพื่อนเข้าใจด้วยวิธีการเช่นนี้จะทำให้นักศึกษาเข้าใจอย่างแท้จริง สามารถติดป้าย (Label v.) ส่วนประกอบต่าง ๆ ของประโยคและประเภทของประโยค ไม่ว่าจะประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ หรือประโยคซับซ้อนเข้าใจยาก เมื่อเข้าใจโครงสร้างของประโยคได้ลึกซึ้งแล้ว ความชัดเจนเพียงตรงในระดับความหมาย (Semantics) ก็เกิดขึ้นตามมาอย่างง่ายดาย ผู้เขียนขอยกตัวอย่างข้อความที่นักศึกษาเลือกมาวิเคราะห์และอธิบายให้เพื่อน ๆ ฟังซึ่งเป็นข้อความ

จากการโฆษณากล้องยี่ห้อหนึ่ง

AN AWESOME WORLD by STEVE McCURRY

Steve McCurry's award-winning images capture the essence of human struggle and joy. Armed with his passion for evocative imagery, Steve chose the Cybershot R1 for his latest adventure to Jodhpur, because he knew

Steve McCurry's award-winning images **capture** the essence of human struggle and joy.

SUBJECT

- ส่วนที่เป็นตัวเอกเป็นภาคประธาน (Subject) ซึ่งเป็นนามวลี (Noun phrase)
- ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นภาคแสดง (Predicate) ซึ่งสังเกตได้จากคำกริยาตัวที่ **capture** ที่ขึ้นต้น
- ประโยคนี้เป็นประโยค **simple** เพราะมีเพียง 1 Independent clause
- ในส่วน **Noun phrase** ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน มี **Head noun** คือคำว่า "images" และมี **a series of pronoun modifiers** ที่ขยายคำนามหลัก "images" คือ **Steve McCurry** และ **award-winning**
- ในส่วน **Predicate** มี **capture** เป็นคำกริยา และมี **Noun phrase: the essence of human struggle and joy** เป็นส่วนเติมเต็ม (Complement) ที่ทำหน้าที่เป็นกรรม (Object)
- ในส่วน **Noun phrase** ของ **Predicate** มี **Head noun** คือ **the essence** และ **of human struggle and joy** เป็น **Prepositional Phrase** ขึ้นต้นด้วยคำบุพบท (Preposition) "of"

ประโยคที่สองของข้อความนี้คือ

Armed with his passion for evocative imagery, Steve chose the Cybershot R1 for his latest adventure to Jodhpur, because he knew he could count on the R1 to meet his exacting demands in creating inspiring images of the world.

- ประโยคนี้เป็นประโยคซับซ้อนเนื่องจากมี **Independent clause** หรือ **Main clause** 1 ประโยค นั่นคือประโยคที่เป็นตัวอักษรที่ขีดเส้น
- มี **Dependent clause** หรือ **Subordinate clause** นั่นคือส่วนของประโยคที่ขีดเส้นใต้ โดยมีคำว่า **because** เป็นคำสันธาน (Subordinating conjunction) เชื่อม **Main clause** เข้ากับ **Subordinate clause**
- ในประโยค **Independent clause** มีส่วนขยายที่ลดรูปมาจาก **Adjective clause** กลายเป็น **Participial phrase** ได้แก่

he could count on the R1 to meet his exacting demands in creating inspiring images of the world.

(National Geographic, February 2006)

จากหลักการในวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษ นักศึกษาจะสามารถวิเคราะห์และอธิบายข้อความโฆษณานี้ได้ดังนี้คือ

ข้อความนี้มี 2 ประโยค ประโยคแรกคือ

PREDICATE

Armed with his passion for evocative imagery : **Past participial phrase** ส่วนนี้ ขยายประธานของประโยค **"Steve"** ซึ่งลดรูปมาจาก **Steve** ขยายด้วย **Adjective clause: who was armed with his passion for evocative imagery**

เมื่อนักศึกษาพบประโยคซับซ้อนระดับนี้ในข้อความจากข้อมูลภาษาจริง ๆ ก็ต้องมีสัญชาตญาณทางการใช้ภาษา (**Intuition**) ในการรับรู้โครงสร้างทางภาษาระดับลึกในส่วนที่ยังไม่ถูกเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์โดยการลดรูป เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาความหมาย นั่นก็คือนักศึกษาต้องรู้ว่าประธาน **"Steve"** ในประโยคหลัก (**Main clause**) ต้องเป็นประธานของ **Past participle phrase: Armed with his passion for evocative imagery** ด้วย มิฉะนั้นประโยคนี้ก็จะไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ประโยคที่ลดรูปแล้วก็จะออกมาในรูปแบบดังนี้

Steve, armed with his passion for evocative imagery, chose the Cybershot R1 for his latest adventure to Jodhpur,...

แต่ในข้อความจริง **Adjective clause** ที่ถูกลดรูปเป็น **Past participial phrase** ถูกโยกไปไว้ข้างหน้าซึ่งก็เป็นลีลา (**Style**) การเขียนภาษาอังกฤษที่นิยมอยู่แล้ว เนื่องจากมีความสวยงามและกริยาหลัก **chose** ไม่ถูกแยกห่างจากประธานเกินไป ลีลาการเขียนประโยคก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกันที่นักศึกษาต้องเรียนรู้

ในส่วน **Subordinate clause... , because** he knew he could count on the R1 to meet his exacting demands in creating inspiring images of the world.

เมื่อนักศึกษาเห็นคำว่า **"because"** ซึ่งเป็น **Subordinating conjunction** ทำหน้าที่เชื่อม **Independent clause** เข้ากับ **Subordinate clause** ก็จะรู้ทันทีว่าเป็นความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุผล (**Reason**)

นักศึกษายังสามารถวิเคราะห์ข้อความ **Dependent clause** และอธิบายต่อได้อีกว่า

...to meet his exacting demands เป็น **Infinitive phrase** แสดงวัตถุประสงค์ (**Purpose**)

...in creating inspiring images of the world เป็น **Prepositional phrase**

วิชา **English Structure** นั้นถือว่าเป็นวิชาพื้นฐานภาษาอังกฤษที่สำคัญสำหรับนักเรียนนักศึกษาทุกวิชาเอก เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วและยังต้องใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตการทำงาน ทั้งการอ่านและเขียน หากเข้าใจโครงสร้างภาษาอย่างถ่องแท้ การอ่านก็จะรวดเร็วถูกต้อง การเขียนก็จะสวยงามมีประสิทธิภาพ การสื่อสารความหมายของภาษาก็จะไม่มีปัญหาในทุกด้าน การใช้ตำราที่จัดสรรไว้ให้ในห้องเรียนยังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น แต่หากว่าผู้เรียนสามารถเปิดเผตนเองกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงได้ยิ่งเร็วเท่าไรก็ยิ่งดี เพราะเมื่อจบการศึกษาจากสถานศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นระดับใด ๆ ผู้จบการศึกษาย่อมต้องการไปต่อกันไปแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยสัมผัสรับรู้ การสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้จากห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ได้จริง เป็นเรื่องสำคัญที่ครูอาจารย์ควรนำมาพิจารณา ควรตั้งใจและแนะนำให้ผู้เรียนได้พบกับภาษาที่ใช้ในชีวิตจริงตั้งแต่เป็นวัยนักเรียนจนถึงเป็นนักศึกษา ผู้เรียนก็จะเกิดความกล้า ความอยากลอง และมีความคึกคักในการใช้ความรู้ทางภาษาของตนได้ทันที่

ราชวงศ์จักรี (CHAKRI MONARCH)

ตอนที่ ๑

ราชวงศ์จักรีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชวงศ์กษัตริย์ที่ปวงชนชาวไทยเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาสืบค้นจากเอกสารแล้ว พบว่า บุคคลสำคัญผู้สถาปนาราชวงศ์จักรีนั้นมีการ สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์เชียงแสน ราชวงศ์สุโขทัย อันประจักษ์ชัดว่า พระบุญญาบารมีอันเป็นกษัตริย์นิหารแห่งกษัตริย์นั้นไม่เคยเสื่อมคลายเลย แม้จะพลัดเปลี่ยนอาณาจักรมาหลายยุคหลายสมัยเป็นเวลามากกว่า ๑,๐๐๐ ปีแล้ว ด้วยพระเดชานุภาพแห่งราชวงศ์นั้น ได้ทำให้ได้มีกษัตริย์สืบราชสันตติวงศ์ต่อมาอย่างยาวนานที่สุดในโลก กล่าวคือ

เมื่อปลายรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาที่ ๔ หรือ สมเด็จพระเจ้าตากสินนั้น ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแผ่นดิน และ สร้างพระนครใหม่ขึ้นในพื้นที่บางกอกฝั่งตะวันออก คือ กรุงรัตนโกสินทร์ หรือ กรุงเทพมหานคร (BANGKOK) เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕

สองพี่น้องผู้มีบทบาทสำคัญในแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีหรือพระเจ้าตากสินนั้น ได้ทำการปราบปรามการจลาจลที่เกิดขึ้นในกรุงธนบุรีเรียบร้อยแล้ว ครั้นเมื่อสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกได้ปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์แล้ว กษัตริย์องค์ใหม่ได้โปรดให้สถาปนาราชวงศ์กษัตริย์ขึ้น คือ ราชวงศ์จักรี โดยนำเอาพระนามของเจ้าพระยาจักรีศรีอโศกที่รู้จักกันมาแต่เดิมนั้น ด้วยสอดคล้องกับ การนำเอาตราวงจักร (ของพระ

นารายณ์) และตรีภุช (ของพิฆเนศวร์) มาเป็นสัญลักษณ์ของราชวงศ์

ดังนั้นเรื่องราวของบุคคลสำคัญทั้งสองดังกล่าวมานั้น เมื่อศึกษาสืบค้นขึ้นแล้ว ปรากฏว่าเป็นบุคคลที่สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์กษัตริย์ของเมืองสุโขทัยแต่เดิม จึงเป็นเหตุให้เกิดความยินดีที่ราชวงศ์กษัตริย์โบราณนั้นได้สืบเชื้อสายต่อมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับการสืบค้นเชื้อสายจากราชวงศ์พระร่วงหรือสุโขทัยนั้น เมื่อนับตั้งแต่สมเด็จพระมหาธรรมราชา หรือขุนพิเรนทรเทพ ผู้เป็นเชื้อสายของราชวงศ์สุโขทัย ได้ครองราชย์เป็นกษัตริย์อยุธยาแล้ว พระโอรสคือ สมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถ ผู้สืบราชวงศ์สุโขทัยนั้นได้ขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ต่อมาตามลำดับ

สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงมีพระมเหสี เป็นธิดาของพระยาราม เชื้อสายขุนนางมอญ ต่อมาได้มีบุตรหลานสืบสกุลจนถึง กรมพระเทพามาตย์ (เจ้าแม่วัดดุสิต) ผู้ซึ่งมีบุตรคือเจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน)

เจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) นั้น ต่อมาได้มีบุตรชายคือ ขุนทอง ซึ่งเข้ารับราชการเป็นขุนรวงศาธิราช มีบุตรสืบสกุลชื่อ ทองคำ มีชั้นยศเป็นจมื่นมหาสนิท ภายหลังได้รับราชการเป็นพระยาราชนิภูล (ทองคำ) บุคคลผู้นี้ได้อพยพครอบครัวไปตั้งบ้านอยู่ที่บ้านสะแกกรัง จนกำเนิดบุตรชายชื่อทองดี

ครั้นเมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าเพชร
ของพระเจ้าเสือ ได้ครองราชย์สมบัติเป็นพระเจ้า
อยู่หัวท้ายสระแล้ว ครอบครองของพระยาราชนิภูลจึง
กลับเข้ามารับราชการในกรุงศรีอยุธยาได้เป็นพระ
อักษรสุนทรศาสตร์ ครอบครองนี้ตั้งบ้านเรือนเป็นหลัก
ฐานอยู่ที่บริเวณใกล้ป้อมเพชร กรุงศรีอยุธยา

สำหรับบุตรชายคนโตของพระอักษรสุนทร
ศาสตร์ (ทองดี) นั้นชื่อ ทองด้วง ต่อมาได้รับราชการ
มีตำแหน่งเป็นหลวงยกกระบัตร เมืองราชบุรี ภาย
หลังได้เข้ารับราชการอยู่กับพระเจ้ากรุงธนบุรี เป็น
พระยาราชวรินทร์ ตำรวจขวาและ สมเด็จพระยาม
มหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) แม่ทัพ ตามลำดับ เมื่อ
ครั้งเป็นหลวงยกกระบัตร เมืองราชบุรีนั้น ได้
แต่งงานกับ นาค ต่อมาเมื่อครองราชย์แล้วจึงได้
สถาปนาเป็นสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี เป็นราชินี
ในเชื้อสาย ณ บางช้าง

ส่วน บุญมา ผู้เป็นน้องชายนั้น ได้เข้ารับ
ราชการกับพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้เป็นเจ้าพระยา
สุรสีห์ สิงหนาท (บุญมา) เป็นทหารเสือของสมเด็จพระ
เจ้ากรุงธนบุรี ครั้นเมื่อ พระเชษฐาธิราชได้
ปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์แล้วจึงได้รับการสถาปนา
เป็น สมเด็จพระราชวังบวรสุรสิงหนาท ตำแหน่ง
พระอุปราช พระราชวังบวรสถานมงคลหรือวังหน้า

ดังนั้นการที่บุคคลสำคัญผู้เป็นเชื้อสาย
ราชวงศ์สุโขทัย ได้กลับมามีบทบาทสำคัญใน
อาณาจักรสยามและตั้งราชวงศ์จักรีขึ้น จึงทำให้
ราชวงศ์กษัตริย์โบราณคือราชวงศ์สุโขทัยของ
พระร่วงเจ้าหรือราชวงศ์เชียงแสนเดิมนั้นกลับมาเป็น
ราชวงศ์กษัตริย์ในกรุงรัตนโกสินทร์อีกครั้งหนึ่ง
ถือว่าเป็นราชวงศ์กษัตริย์ที่สืบราชสันตติวงศ์มาจาก
ราชวงศ์เดิมที่มีอายุยาวนานที่สุดในโลก

ความเป็นมาของราชวงศ์กษัตริย์นั้น เมื่อครั้ง
ที่อาณาจักรสุโขทัยเสื่อมอำนาจลงทางตอนเหนือ
และ พระเจ้าอู่ทองได้สถาปนาอาณาจักรกรุงศรี
อยุธยาขึ้นทางตอนใต้เมื่อ พ.ศ. ๑๙๙๓ นั้น ครั้นเมื่อ
กรุงศรีอยุธยาขยายอาณาเขตขึ้นไปทางตอนเหนือ

ก็มีเหตุให้ราชวงศ์สุโขทัยกับราชวงศ์อู่ทองได้เจรจา
เป็นไมตรีต่อกันนั้น จึงทำให้บุคคลในราชวงศ์สุโขทัย
นั้นได้เข้ามารับราชการอยู่ในสำนักกรุงศรีอยุธยา
เป็นอันมาก

สรุปแล้วบุคคลผู้สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์
พระร่วงหรือราชวงศ์สุโขทัย ที่เข้ามารับราชการใน
กรุงศรีอยุธยานั้น ภายหลังได้มีบทบาทสำคัญในการ
ชิงราชบัลลังก์และมีอำนาจอยู่ในกรุงศรีอยุธยา
กล่าวคือ สมเด็จพระไชยราชาธิราช หรือพระชัย
ราชา ผู้สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์เชียงแสนนั้น ทรง
สืบเชื้อสายมาจากพระโอรสของพระเจ้าอู่ทอง (คือ
พระเจ้าอู่ทองนั้นนับว่าเป็นพระโอรสพระเจ้าชัยศิริ
เชียงแสน) ซึ่งเกิดก่อนครองราชย์เป็นกษัตริย์ เมื่อ
กรุงศรีอยุธยาได้อำนาจทางหัวเมืองทางเหนือแล้ว
จึงให้พระชัยราชาขึ้นไปครองเมืองพิษณุโลก และต่อ
มาได้แต่งงานกับสตรีผู้เป็นเชื้อสายราชวงศ์กษัตริย์
ทางเหนือ (คือสุโขทัย) ภายหลังพระชัยราชาได้เข้า
มายึดอำนาจขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา

เมื่อพระไชยราชาเป็นกษัตริย์ครองกรุงศรี
อยุธยานั้น พระเทียรราชา พระอนุชาที่มีพระมารดา
เป็นพระญาติกับพระมารดาของพระไชยราชา ถือ
เป็นเชื้อราชวงศ์กษัตริย์ทางเหนือเช่นเดียวกันก็
ติดตามเข้ามารับราชการอยู่ด้วย จนเกิดกรณีท้าว
ศรีสุดาจันทร์และขุนวรวงศาธิราช หลังจากที่ขุน
พิเรนทรเทพได้ชิงบัลลังก์กลับคืนจากท้าวศรีสุดา
จันทร์แล้ว ได้เชิญพระเทียรราชาขึ้นครองเป็นสมเด็จพระ
พระมหาจักรพรรดิ จึงเชื่อกันว่า พระสุริโยทัยนั้นเป็น
บุคคลที่มีเชื้อสายกษัตริย์ทางเหนือเช่นกัน

ขุนพิเรนทรเทพ นั้นเป็นเชื้อสายที่สืบต่อมา
จากราชวงศ์สุโขทัย มีพระมารดาเป็นพระญาติกับ
พระสุริโยทัย จึงทำให้สมเด็จพระมหาจักรพรรดินั้น
สถาปนาตำแหน่งให้ขุนพิเรนทรเทพผู้กอบกู้ราช
บัลลังก์ ตามพระนามของราชวงศ์พระร่วงหรือ
ราชวงศ์สุโขทัย (จากพระมหาดรรมราชาธิไทย) คือ
พระมหาดรรมราชา จึงทำให้มีตำแหน่งอุปราช ใน
ชื่อ พระมหาดรรมราชา อุปราชครองเมืองพิษณุโลก

และคุมหัวเมืองฝ่ายเหนือทั้งเจ็ด ในครั้งนั้นพระมหากษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัย ซึ่งได้รับพระราชทาน พระสวัสดิวราชผู้เป็นพระธิดาของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิกับพระนางสุริโยทัยเป็นพระมเหสีด้วย นางนั้นมีตำแหน่งเป็นพระวิสุทธิกษัตริย์

ต่อมาพระมหากษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัย ซึ่งมีฐานะเป็นราชบุตรเขยนั้น ต่อมาได้รับแต่งตั้งจากพระเจ้าบุเรงนอง ให้เป็นกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่า สมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ที่ ๑ แต่นิยมเรียกว่า สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช แทนตลอดรัชกาลของพระองค์นั้นทรงให้พระราชโอรสทั้งสองทำการกอบกู้อิสรภาพของแผ่นดิน จนสามารถชนะสงครามยุทธหัตถี ทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นเอกราชโดยสมบูรณ์

สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช นั้นมีพระราชธิดาและพระโอรส ๓ พระองค์ คือพระสุพรรณกัลยา สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และ สมเด็จพระเอกาทศรถ

เมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๖ พระยาเกียน (บางแห่งเขียนพระยาเกียรติ) พระยาราม (บางแห่งเขียนพระยาพระราม) ขุนนางเชื้อสายมอญได้อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชประกาศอิสรภาพเป็นไท ปรากฏในพงศาวดารว่า

“ข้าพเจ้าจะนำพระองค์กับพระยาเกียน พระยาราม และญาติโยมทั้งปวงลงไปอยู่ ณ กรุงพระมหานครศรีอยุธยา จะได้ปฏิบัติภาระสนองคุณพระองค์ปลุกเลี้ยง พระยาเกียน พระยาราม ก็พร้อมโดยพระราชบริพาร”

เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราช นำบุคคลดังกล่าวอพยพครอบครัวถึงกรุงศรีอยุธยา ได้ให้พระมหาเถรคันฉ่องจำพรรษาอยู่ที่วัดมหาธาตุ พระยาเกียน พระยาราม อยู่ที่ตำบลบ้านขมิ้น วัดขุนแสน ส่วนญาติพี่น้องนั้นอยู่ที่ตำบลบ้านหลังวัดนก

ต่อมา พระยาพระราม เชื้อสายขุนนางมอญ ผู้นี้มีลูกหลานสืบตระกูลอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาไม่

ปรากฏหลักฐานแน่ชัด นอกจากเล่ากันว่าพระราชธิดาในสมเด็จพระเอกาทศรถได้แต่งงานกับบุคคลที่สืบเชื้อสายจากขุนนางมอญ ส่วนลูกหลานในชั้นหลัง ที่ปรากฏชื่อก็คือ เจ้าแม่วัดดุสิต

อีกความว่าสมเด็จพระเอกาทศรถ พระอนุชาธิราชนั้นทรงมีพระชายาเป็นสาวมอญ เป็นบุคคลในเชื้อสาย (บางแห่งว่าเป็นบุตร) ของพระยาพระราม หรือพระยาราม (บางแห่งเรียกพระยารามราช) ขุนนางมอญที่พาครอบครัวและกลุ่มชาวมอญมาสวามิภักดิ์พึ่งพระบรมโพธิสมภารในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พร้อมกับพระยาเกียน (บางแห่งเขียนพระยาเกียรติ) ผู้เป็นพระชายาผู้หนึ่งมีพระราชธิดาชื่อบัว (บางแห่งเรียกหม่อมเจ้าหญิงบัว)

ความที่เล่าต่างกันจึงมีทั้งสมเด็จพระเอกาทศรถทรงมีพระชายาเป็นพระธิดาของพระยามอญ คือพระยาพระราม และมีธิดาด้วยกันชื่อ บัว และอีกความว่า พระราชธิดาของสมเด็จพระเอกาทศรถแต่งงานกับผู้ชายเชื้อสายพระยามอญ (สายพระยาราม) แล้วมีพระราชธิดาด้วยกันชื่อ บัว

พระราชธิดาที่ชื่อบัวนี้ ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นท้าวสมศักดิ์วงศาหาชาติ นั้นเอง ชื่อนี้อาจแต่งเติมกันในชั้นหลังให้สมฐานะ แต่มีบทบาทสำคัญมากในสมัยพระนารายณ์มหาราช มีฐานะเป็นพระนมเอกของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงถือเป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดในราชสำนัก นั่นคือทำให้บุตรชายทั้งสองของนางร่วมตีม่านมจากแต่เดี๋ยวกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชด้วย ภายหลังในบั้นปลายชีวิตท้าวสมศักดิ์วงศาหาชาติ (บัว) ผู้นี้ได้ออกบวชอยู่ที่วัดดุสิต จึงได้รับสมัญญานามว่า “เจ้าแม่วัดดุสิต” เป็นที่เคารพสักการะของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทำให้เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) บุตรชายของนางได้รับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทแห่งกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา

ท้าวสมศักดิ์วงศาหาชาติ (บัว) ผู้นี้ได้แต่งงานกับหม่อมเจ้าเจ็ดอำไพ (บางแห่งว่าเจ็ดอภัย)

เป็นบุคคลที่สืบเชื้อสายมาจากสมเด็จพระเจ้า
ปราสาททอง มีบุตรชายหญิงด้วยกัน ๓ คน คือบุตร
ชายคนโตชื่อ เหล็ก ได้รับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระ
พระนารายณ์มหาราชมีความชอบเป็นแม่ทัพใน
ตำแหน่งเจ้าพระยาโกษาธิบดี หรือที่รู้จักกันในนาม
โกษาเหล็ก ซึ่งมีชื่อเสียงในด้านกรรบ ถึงแก่กรรม
เมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๖ คนต่อมาเป็นผู้หญิงชื่อแหม่ม (บาง
แห่งว่าชื่อแจ่ม) ต่อมาได้เป็นท้าวศรีสุธารักษ์ พระ
มเหสีของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และบุตรชาย
คนเล็กชื่อ ปาน ได้เข้ารับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระ
พระนารายณ์มหาราช มีความชอบเป็น เจ้าพระยา
โกษาธิบดี แทนพี่ชาย เดิมนี้เป็นออกพระวิสุตร
สุนทรราชทูตแห่งราชสำนักสยาม นำคณะทูตแห่ง
ราชสำนักสยามเดินทางไปเจริญพระราชไมตรี ณ
ราชสำนักของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งประเทศ
ฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. ๒๑๙๐ สร้างชื่อเสียงให้ชาว
ฝรั่งเศสประจักษ์ในความสามารถที่รู้จักกันในนาม
โกษาปาน ราชทูตสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

บุคคลในตระกูลนี้นับเป็นที่สนิทสนมกับราช
สำนักของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นอย่างยิ่ง
ดังจะเห็นได้จากพงศาวดารครั้งเมื่อเจ้าพระยาโกษา
ธิบดี (เหล็ก) ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๖ ว่า
“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีอาจกตั้งน้ำ
พระเนตรไว้ได้ ทรงพระอาลัยในเจ้าพระยาโกษาเป็น
อันมาก ด้วยเจ้าพระยาโกษาขุนเหล็กคนนี้เป็นลูก
พระนม และได้รับพระราชทานนมร่วมเสวยมาแต่
ทรงพระเยาว์นั้น”

ครั้งนั้น สมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงโปรด
แต่งตั้งให้นายปานเป็น เจ้าพระยาโกษาธิบดี และ
พระองค์ทรงมีพระกรุณาธิคุณดังพระราชดำรัสว่า

“ขุนเหล็กที่ท่านซึ่งถึงแก่กรรมภาพนั้น ข้า
น้าอนุในการเป็นแม่ทัพ และบัดนี้เราจะให้ท่าน
เป็นที่เจ้าพระยาโกษาธิบดี และจะให้ท่านเป็นแม่ทัพ
แทนพี่ชายไปตีเมืองเชียงใหม่ ยังจะได้หรือมิได้”

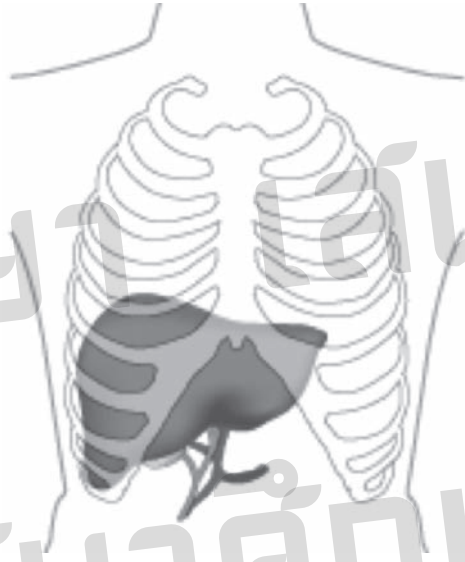
ด้วยเหตุนี้เมื่อพระเพทราชา จางวางกรมช่าง
ชาวบ้านพลูหลวงและขุนหลวงสรศักดิ์ (เดื่อ) คิดการ

ใหญ่ชิงเอกราชบัลลังก์ และได้สถาปนาราชวงศ์บ้าน
พลูหลวงขึ้นหลังจากที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ได้เสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๑ แล้วนั้น พระเพ
ทราชาจึงได้ปลดเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) เสนาบดี
คลัง ออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นผู้ไม่เห็นชอบใน
การที่พระเพทราชาสถาปนาพระองค์ขึ้นเป็นกษัตริย์
และทำการสถาปนาราชวงศ์บ้านพลูหลวงขึ้น
ประการสำคัญที่เจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) ไม่เห็น
ด้วยอย่างยิ่งก็คือการที่พระเพทราชาได้แต่งตั้ง
พระบรมภคินีและพระราชธิดาของพระนารายณ์
มหาราชเป็นพระมเหสีของพระเพทราชา ในคราว
เดียวกัน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๒๓๒ เจ้าพระยาโกษา
ธิบดี (ปาน) ได้ถูกกล่าวหาว่าขาดความจงรักภักดีที่
รู้เบาะแสว่า เจ้าฟ้าอภัยทศ จะทำการกบฏแล้วปิด
ความ จึงถูกนำตัวมาลงทัณฑ์ โขยหลังด้วยหวาย ๑
ยก (๔๐ ที) แม้แต่หมอเงินที่ทำการรักษาเจ้าพระยา
โกษาธิบดีก็ยังคงถูกลงอาญาอย่างหนัก อันเป็นสาเหตุ
ให้เจ้าพระยาโกษาธิบดีได้ตรอมใจในเวลาต่อมา
จนถึงแก่อนิจกรรมใน พ.ศ. ๒๒๔๒ มีหลักฐานบาง
แห่งว่า พระเพทราชาได้วางยาพิษเจ้าพระยาโกษา
ธิบดี (ปาน) และทำการริบราชบาตร จึงทำให้ลูก
หลานในตระกูลนี้ถูกจับขังในเหตุนี้ด้วย เรื่องนี้ไม่น่า
จะเป็นไปได้ เพราะบรรดาลูกหลานของเจ้าพระยา
โกษาธิบดีนั้นน่าจะหาโอกาสหลบหนีราชภัยไป
อาศัยที่อื่น ซึ่งมีการพบพระพุทธรูปตรีภักดีศิลปะ
ลพบุรีในหีบเหล็กที่กลางบ้านสะแกกรัง และบ้าน
สะแกกรังเป็นถิ่นกำเนิดของสมเด็จพระปฐมบรม
ชนกแห่งรัชกาลที่ ๑ ในเวลาต่อมา หรือไม่กี่ถุกกริ
รอนอำนาจถูกเนรเทศให้ไปรับใช้อยู่ที่หัวเมืองให้ไกล
จากเมืองหลวง โดยน่าจะมีการร้องขอละเว้นจาก
พระบรมภคินีและพระราชธิดาผู้ที่พระเพทราชาอาจ
จะยังเกรงใจอยู่ในฐานะเชื้อพระวงศ์ของกษัตริย์องค์
เดิมไว้

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

อาหารบำรุงตับ

พ.อ. นพ.ยรรยงค์ อิ่มสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองแพทย์

สำนักงานสนับสนุนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) กองบัญชาการกองทัพไทย

ตับ (Liver) เป็นอวัยวะสำคัญส่วนหนึ่งในร่างกาย ตับเป็นชิ้นอวัยวะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากปอด ตับเป็นอวัยวะที่หนักที่สุดในร่างกายตามแต่ขนาดของร่างกายคนนั้น ๆ โดยในผู้ใหญ่ ตับจะมีขนาดประมาณหนึ่งในห้าสิบของน้ำหนักตัว หมายความว่าหากท่านหนัก ๕๐ กิโลกรัม ตับของท่านก็จะมีขนาดประมาณ ๑ กิโลกรัม ลักษณะของตับมีรูปร่างคล้ายลิมวงอยู่ในช่องท้องในกระบังลมด้านขวาโดยมีซีโครงหุ้มอยู่ การวางของตับจะวางด้านหน้าของลิ้ม ด้านบางหันเข้าในตับมีสีออกแดงเข้มคล้ำ แบ่งออกเป็นสองกลีบ คือ กลีบขวา และกลีบซ้าย โดยปกติมักจะคล้ำตับไม่ได้ แต่หากตับโต ไตลงล่างหรือโตออกด้านข้างหรือบนก็จะสามารถคล้ำตับโตได้จากชายโครงด้านขวาหน้าของตับ คือ สร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับ

ร่างกายสร้างโปรตีนหลายชนิดเพื่อให้ร่างกายนำไปซ่อมแซม ส่วนที่สึกหรอ สร้างหรือสังเคราะห์ไขมันเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตฮอร์โมนให้หล่อเลี้ยงระบบต่าง ๆ ในร่างกายให้ทำงานเป็นปกติ เช่น ระบบประสาทอัตโนมัติ เก็บน้ำตาลไว้ใช้เป็นพลังงานยามที่ร่างกายต้องการ สร้างน้ำดีมีฤทธิ์เป็นด่างเก็บไว้ในถุงน้ำดีแล้วปล่อยออกมาในลำไส้ส่วนต้นเพื่อช่วยลดกรดในลำไส้และช่วยย่อยอาหารจำพวกไขมัน ตับนั้นเสมือนเป็นโรงงานศูนย์กลางของร่างกาย กล่าวคือ ทั้งรับวัตถุดิบ ผลิต เก็บรักษา ตรวจสอบคุณภาพ แจกจ่าย เก็บขยะและทิ้งขยะของเสีย เป็นหน่วยคลังเก็บรักษา เก็บสิ่งมีประโยชน์ เช่น วิตามิน แร่ธาตุ เก็บของมีพิษ เช่น ยาเคมีรักษาโรค โลหะหนัก ทองแดง รวบรวมพักรอไว้ก่อนที่จะทิ้งออกไปนอกร่างกาย นอกจากนี้ตับยังเป็นที่อยู่

ของเม็ดเลือดขาวเพื่อดักจับเชื้อโรค ตับเป็นโรงงานผลิตพลังงานให้ร่างกาย โดยสลายสารอาหารให้ร่างกาย เมื่อตับป่วยจึงรู้สึกเพลียมาก โรคของตับที่พบบ่อย ๆ คือ โรคตับอักเสบ (hepatitis) อาจเกิดจากเชื้อไวรัสหรือสารพิษ โรคตับแข็ง (cirrhosis) อาจเกิดต่อเนื่องจากตับอักเสบ จากสารเคมี จากยาที่กินต่อเนื่องหรือจากแอลกอฮอล์ และโรคมะเร็งตับที่อาจเกิดจากตับอักเสบเรื้อรัง จากตับแข็งหรือจากสารเคมีบางชนิด

การรับประทานอาหารที่ดีร่วมกับการออกกำลังกายที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงยาหรือสารเคมีที่จะทำลายเซลล์ตับ นอกจากนี้จะมีส่วนช่วยบำรุงตับและเสริมสร้างการทำงานของตับให้ดีขึ้นแล้วยังจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ตับแข็งแรงและทำหน้าที่ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขอเน้นย้ำเรื่องการรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดที่ไม่เหมาะสมจะทำให้เซลล์ตับถูกทำลายไปที่ละน้อย ระบบย่อยอาหารจะแปรปรวน และตับจะไม่สามารถกำจัดสารพิษได้ต่อไปนี้จะขอแนะนำอาหารที่มีสรรพคุณช่วยบำรุงตับให้แข็งแรง ได้แก่

เห็ด เห็ดต่าง ๆ เช่น เห็ดฟาง เห็ดโคน เห็ดนางฟ้า เห็ดหอม เห็ดหูหนู ฯลฯ เห็ดเป็นอาหารบำรุงตับที่ดีในอันดับแรก สรรพคุณของเห็ดเหล่านี้ จะช่วยลดไขมันที่สะสมในตับและในกระแสเลือด ลดอนุมูลอิสระ ช่วยต่อต้านการเกิดมะเร็ง และยังช่วยเพิ่มปริมาณของเม็ดเลือดขาวด้วย

ผักประเภทหัว บรอกโคลี มันเทศ ที่มีกลูโคซิโนเลต (Glucosinolate) สารอาหารที่หาได้จากพืช

ผัก ปัจจัยสำคัญที่มีคุณสมบัติช่วยกระตุ้นให้ตับผลิตเอนไซม์ต่อต้านสารพิษ และเอนไซม์ช่วยย่อย และเมื่อระบบย่อยอาหารทำงานได้เป็นปกติ ก็ถือว่าตับได้ล้างสารพิษออกจากตัวเองด้วยเช่นกัน

กะหล่ำปลี หรือผักที่มีกลูตาไธโอน เช่น หอมใหญ่ หอมแดง กระเทียม ฯลฯ จะช่วยล้างพิษจากควันไอเสีย และยาบางชนิดที่ทำให้ตับพิการได้ และกะหล่ำปลียังมีสารอินโดลพลาไวโนอยด์ คาร์บินอล ซัลฟาราเฟน กลูโคซิโนเลต เบต้าแคโรทีน และกรดโฟลิก ช่วยต้านมะเร็งตับและล้างสารพิษ

ผักใบเขียว เช่น ผักโขม ผักกาดหอม ปวยเล้ง มีสรรพคุณช่วยล้างสารพิษและป้องกันการเกิดโรคนักในตับ ทำให้ตับสามารถซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอและฟื้นฟูได้เร็วขึ้น

บิทรูท สารฟลาโวนอยด์จากพืชอย่างบิทรูท คือสิ่งที่ตับต้องการไปบำรุงและฟื้นฟูตัวเอง ซึ่งในบิทรูทก็มีสารฟลาโวนอยด์ชนิดนี้ค่อนข้างสูง จึงนับเป็นพืชผักที่ช่วยบำรุงการทำงานของตับได้ดี

แครอท เป็นผักที่อุดมไปด้วยวิตามินหลากหลาย ทั้งวิตามินเอ บี ๑ บี ๒ ซี ดี และวิตามินเค รวมทั้งกรดโฟลิก ฟอสฟอรัส โซเดียม โพแทสเซียม ธาตุเหล็ก สังกะสี และทองแดง ในศาสตร์แพทย์แผนจีนนับแครอทเป็นอาหารที่มีฤทธิ์อุ่น ช่วยบำรุงตับ บำรุงเลือด และช่วยแก้อาการอาหารไม่ย่อยได้ด้วย

หอมหัวใหญ่ พืชผักสมุนไพรใกล้ตัวที่นอกจากจะมีวิตามินซีสูงแล้ว ยังมีสารเคอร์ซีติน (Quercetin) ซึ่งเป็นพฤษเคมีในกลุ่มฟลาโวนอยด์ (Flavonoid) ที่มีคุณสมบัติช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระ จึงช่วยป้องกันโรคต่าง ๆ ได้ดี ทั้งยังมีสารโพรสตาแกลนดิน (Prostaglandin) ในปริมาณสูง จึงมีส่วนช่วยลดความหนืดของเลือด มีสารอัลลิซิลไดซัลไฟด์ (Allilic Disulfides) ที่มีฤทธิ์ช่วยขับปัสสาวะ ช่วยลดความดันโลหิต จึงนิยมนำมาประกอบอาหารให้กับผู้ป่วยที่เป็นโรคไต รวมทั้งช่วยป้องกันการเกิดโรคไตในผู้ที่ยังแข็งแรงดีได้ด้วย

ข้าวกล้อง เป็นอาหารที่มีคาร์โบไฮเดรตสูง มีวิตามินบีรวม หากรับประทานในปริมาณที่เพียงพอ จะช่วยสร้างไกลโคเจนในตับ ซึ่งช่วยฟื้นฟูให้ตับแข็งแรงและทำงานได้อย่างเต็มที่

คาร์โบไฮเดรต หรืออาหารจำพวกแป้ง เช่น ข้าวเจ้า ข้าวไรย์ ข้าวสาลี ข้าวโพด ที่สำคัญควรรับประทานในปริมาณที่พอเหมาะเป็นการควบคุมโปรตีนในร่างกายไม่ให้มากเกินไป

ถั่วเหลือง รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มาจากถั่วเหลือง จะอุดมไปด้วยโปรตีน แคลเซียม และฟอสฟอรัส ช่วยในการสร้างน้ำดีของตับ ทำให้ตับขับสารพิษออกจากร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วอลนัท มีสารสำคัญ คือ กรดไขมันโอเมก้า ๓ และกลูต้าไธโอน ตัวช่วยสำคัญในกระบวนการขับสารพิษออกจากตับ ช่วยบำรุงการทำงานของตับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนื้อปลา มีโปรตีนและโอเมก้า ๓ ซึ่งเป็นสารอาหารสำคัญในการช่วยซ่อมแซมเนื้อเยื่อของตับที่เสียหายให้กลับฟื้นฟูสภาพดีขึ้นได้

เก๋ากี้หรือโกจิเบอร์รี่ จะมีเบต้าแคโรทีน กรดกำมะถัน แคลเซียม ธาตุเหล็ก วิตามินอี วิตามิน บี ๒ ช่วยเพิ่มจำนวนเม็ดเลือดขาว ช่วยลดไขมันในเลือด ป้องกันไขมันพอกตับ และช่วยให้ตับทำงานได้ดีขึ้น

ไขมันชั้น ช่วยบำรุงและฟื้นฟูตับ ช่วยล้างสารพิษออกจากตับ ทำให้ตับทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อะโวคาโด นอกจากกรดไขมันโอเมก้า ๓ และ ๖ ที่มีอยู่ในอะโวคาโดแล้ว กลูต้าไธโอนของอะโวคาโดที่ตับจะช่วยล้างพิษสะสมในตับ และช่วยลดโอกาสเกิดโรคตับอักเสบในตับด้วย

มะขามป้อม อุดมไปด้วยวิตามินซีมากกว่าแอปเปิลถึง ๑๖๐ เท่า ซึ่งวิตามินซีในมะขามป้อมจะช่วยรักษาอาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ป้องกันการเกิดพิษโลหะหนักในตับ และลดความเสี่ยงโรคมะเร็งตับได้

ผลไม้ต่าง ๆ ที่มีคาร์โบไฮเดรตชนิดกากใยสูง เช่น แอปเปิล สาลี่ ฝรั่งสุก มะละกอสุก กล้วยน้ำว่าสุก จะช่วยฟื้นฟูตับให้แข็งแรง และเสริมสร้างพลังงานของตับที่บกพร่องไป

ลิ้นจี่ อุดมไปด้วยโปรตีน ไขมัน กลูโคส ซูโครส วิตามินเอ บี ซี และกรดซิตริก โดยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ลิ้นจี่ถือว่าเป็นฤทธิ์อุ่น ช่วยบำรุงตับ และบรรเทาอาการตับอักเสบดี สำหรับผู้ที่มีอาการคอแห้ง เจ็บคอ ปวดฟัน หรือท้องผูกก็ไม่ควรกินลิ้นจี่ในปริมาณมากเนื่องจากลิ้นจี่มีฤทธิ์อุ่นอาจทำให้มีอาการแสบมากขึ้น

เกรปฟรุต ผลไม้ชนิดนี้อุดมไปด้วยวิตามินซี

และสารต้านอนุมูลอิสระ ซึ่งเป็น ๒ ตัวช่วยสำคัญ ในการล้างพิษในตับและลดความเสี่ยงโรคมะเร็งตับ โดยเราสามารถรับประทานเกรปฟรุตสด ๆ หรือจะ นำเกรปฟรุตไปคั้นน้ำดื่มก็ได้

กระเทียม มีสรรพคุณกระตุ้นให้ตับผลิต เอนไซม์ตัวที่ช่วยขับสารพิษออกไป อีกทั้งกระเทียม ยังมีอัลลิซิน (Allicin) และซีลีเนียม (Selenium) สอง องค์ประกอบสำคัญจากธรรมชาติที่จะช่วยดีท็อกซ์ สารพิษสะสมในตับ

ชาเขียว มีสารต้านอนุมูลมาก มีสรรพคุณ ช่วยบำรุงการทำงานของตับ และป้องกันการเกิดโรคมะเร็งตับได้

ฟ้าทะลายโจร ช่วยรักษาโรคตับ บำรุงตับที่ เสื่อมสภาพ แก่ตับอักเสบ

ลูกใต้ใบ เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณที่ดีต่อ ตับอย่างมาก ช่วยบำรุงตับ ช่วยปรับไขมันในตับให้ เป็นปกติ ช่วยรักษาโรคไวรัสตับอักเสบบี ช่วยรักษา อาการอักเสบของตับทั้งประเภทเฉียบพลันและ เรื้อรัง และช่วยกำจัดพิษออกจากตับป้องกันไม่ให้ ตับถูกทำลายจากสารพิษ

นอกจากการรับประทานอาหารบำรุงตับแล้ว การดูแลบำรุงตับก็มีส่วนสำคัญ หากเราดูแลบำรุง ตับให้แข็งแรง ก็จะช่วยไกลจากโรคตับได้ สำหรับการ ดูแลบำรุงตับจะมีดังนี้

- หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ และการ สูบบุหรี่
- หลีกเลี่ยงอาหารที่ย่อยยาก โดยเฉพาะ อาหารที่มีไขมันสูง
- ไม่รับประทานอาหารมากเกินไป และงด ทานอาหารมื่อดึก
- ไม่นอนดึก เพราะในช่วงเวลา ๒๒.๐๐- ๐๒.๐๐ น. จะเป็นเวลาที่ตับจะซ่อมแซมตัวเอง

• ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย วันละ ๑๐-๓๐ นาที จะช่วยให้ตับแข็งแรง

• ชับถ่ายให้เป็นเวลา พยายามอย่าให้ท้อง ผูก จะทำให้ตับทำงานหนักขึ้น

• ดื่มน้ำผักผลไม้เป็นประจำ จะช่วยล้างสาร พิษที่ตกค้างในตับ

• ระวังระวังเรื่องการรับประทานยาบางชนิด ที่มีผลข้างเคียงต่อดับ

• ควรฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบีในผู้ที่ ยังไม่มีภูมิคุ้มกันไวรัสตับอักเสบบี

• หันมาใช้ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยง การนำเอาสารเคมี สารพิษ รูปแบบต่าง ๆ เข้าสู่ร่างกาย จากการดำเนินชีวิต ใช้ชีวิตประจำวันให้มากที่สุดเท่า ที่จะทำให้ได้

สาเหตุที่ทำให้ตับเสื่อม

๑. นอนดึกตื่นสายเป็นกิจวัตร
  ๒. การไม่ปัสสาวะในตอนเช้า
  ๓. ไม่รับประทานอาหารเช้า
  ๔. รับประทานอาหารเกินความพอดีเป็นประจำ
  ๕. บริโภคยาเกินความจำเป็น
  ๖. บริโภคอาหารที่ปรุงแต่ง ใส่วัตถุกันเสีย สีสผสมอาหารและน้ำตาลเทียม
  ๗. ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ
- การดูแลรักษาตับของเราให้แข็งแรงและ ทำงานได้อย่างเต็มที่ จะต้องทำร่วมกันไป ตั้งแต่การ ดูแลสุขภาพตัวเองให้แข็งแรง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมรบบางอย่างที่ทำให้ตับทำงานหนัก รวมถึงการ รับประทานอาหารบำรุงตับอยู่เป็นประจำจึงจะได้ ผลดี และลดความเสี่ยงจากโรคตับได้มาก

ขอขอบคุณข้อมูลและภาพสวยจาก

<https://health.kapook.com/view15599.html>

<https://www.thaisabuy.com/health/food-dues-liver/>

https://www.siamhealth.net/public_html/Disease/GI/hepatitis/liver.html

เสนาศึกษา

พันธเอกหญิง ชมนาด เทียมพิภพ

เรื่องช้างกับ เมืองนครนายก

ตอนที่ ๒

ตั้งที่กล่าวมาแล้วในตอนที่ ๑ ว่านับตั้งแต่ยุคแรก ๆ แห่งประวัติศาสตร์ ช้างคือเครื่องแสดงบุญญาธิการแห่งพระเจ้าแผ่นดิน หลักฐานประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นถึงความผูกพันระหว่างพระเจ้าแผ่นดินสยามกับช้างต้นคู่พระบารมีและคนเลี้ยงช้างสำนักกรมไขลงเมืองนครนายกสืบเนื่องมา

ลา ลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสซึ่งเดินทางเข้ามาถวายพระราชสาส์นของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แต่สมเด็จพระนารายณ์ ได้เขียนจดหมายเหตุเล่าเรื่องต่าง ๆ ของราชอาณาจักรสยามในเวลานั้นไว้อย่างละเอียดพิสดาร เล่าเกี่ยวกับกรมพระคชบาลหรือกรมช้างไว้ว่า

...ออกพระพิพิธราชา ซึ่งเรียกกันให้เพี้ยนไปว่าเพทราชา เป็นผู้บังคับบัญชาเหล่าช้างและเหล่าม้าทั้งปวงอยู่ และนับเป็นกรมที่ใหญ่โตกรมหนึ่งแห่งราชอาณาจักร ด้วยว่าช้างนั้นเป็นตัวกำลังสำคัญ

ของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม มีบางคนกล่าวว่าพระองค์เลี้ยงช้างไว้หมื่นเชือก แต่ก็เป็นการยากที่จะรู้ได้ว่าเป็นความจริงหรือไฉน เพราะเหตุความทะนงในศักดิ์ศรีของตน มักทำให้คนเหล่านี้กล่าวเท็จกับข้าพเจ้าอยู่เนื่อง ๆ ยิ่งเรื่องเกี่ยวกับช้างด้วยแล้วยิ่งไปกันใหญ่ทีเดียว พระนครหลวงแห่งราชอาณาจักรลาว ชื่อว่า ล้านช้าง และนามนั้นในภาษาลาวก็เหมือน ๆ กัน ในภาษาสยาม คือหมายความว่า ช้างสิบล้านเชือก สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามจึงทรงเลี้ยงช้างไว้เป็นอันมาก กล่าวกันว่า ต้องใช้คนอย่างน้อยก็ ๓ คนเพื่อเลี้ยงช้างแต่ละเชือก และคนเหล่านี้รวมทั้งขุนนางตัวนายที่บังคับบัญชาคนเหล่านี้ ล้วนอยู่ใต้บังคับบัญชาของออกพระพิพิธราชาทั้งสิ้น...^๑

จากความสำคัญของการบังคับบัญชากรมช้างนี้เอง จึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่ต่อมา พระเพทราชาสามารถกระทำการรัฐประหารและขึ้นครองราช

^๑ จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร พิมพ์ครั้งที่ ๒. (นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, ๒๕๔๘), หน้า ๒๗๑.

สมบัติหลังจากสิ้นแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์

พระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศทุกพระองค์นับตั้งโบราณกาลทรงให้ความสำคัญต่อคชศาสตร์แม้เมื่อถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ราชธานีย้ายจากกรุงศรีอยุธยามาสู่กรุงเทพฯ และการใช้ช้างเพื่อทำศึกได้พินสมัยไปแล้วก็ตาม หากพระเจ้าแผ่นดินก็ยังทรงให้ความสำคัญและสืบทอดขนบธรรมเนียมแห่งคชศาสตร์อย่างเคร่งครัดดังปรากฏพระนิพนธ์ในสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีว่า^๒ (เขียนสะกดการันต์ตามต้นฉบับ)

...(ครั้ง) เมื่อ (สมัย) รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงฝึกหัดแต่รำกระบี่กระบอง เพราะชั้นชาวยังไม่ถึงขนาดที่จะทรงศึกษาวิชาคชศาสตร์ จนเสวยราชย์แล้วจึงได้ทรงศึกษาวิชานั้นต่อสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาบวรราชปรีชา ซึ่งเป็นหม่อมเฒ่าอาจครอบให้กรรมสิทธิ์ได้ตามตำรา เวลานั้นข้าพเจ้ายังเป็นเด็กอยู่แต่พอจำความได้ว่า ปู่ลูกโรงพิธีฝึกหัดคชกรรมในสนามตรงหน้าศาลา สหทัยสมาคมบัดนี้ มีม่านบังตารอบโรงพิธี ในโรงนั้นนอกจากที่บูชาเทวรูป และเครื่องใช้ในคชศาสตร์ เช่น เชือกบาศ เป็นต้น ทำรูปหุ่นเท่าตัวช้างเพียงห้อง สำหรับเสด็จขึ้นประทับบนคอ หัดใช้ขอบังคับช้าง และทรงต้องหัดรำตามแบบในตำราคชศาสตร์ เจ้าฟ้าที่ทรงพระเจริญทันได้ฝึกหัดตามเสด็จ ตรัสเล่าให้ฟัง ว่าในตำราคชศาสตร์มีแบบรำหลายอย่างเป็นต้นรำพัดชา จนกระทั่งรำขอช้างเป็นกระบวนต่าง ๆ เช่นรำเหย้ารำศึกเมื่อชนช้างชนะ และรำบวงสรวง เป็นต้น

เมื่อทรงฝึกหัดสำเร็จแล้ว สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จขึ้นพระบาท ดูเหมือนเมื่อปีวอก ๒๔๑๕ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาบวรราชฯ ทรงจับกระบวน

เสด็จครั้งนั้นให้สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงคองช้าง พระยาเพชรราช (เอียด) เป็นความญเสด็จขึ้นพระพุทธบาทอย่างราชประเพณีโบราณ เมื่อเสด็จถึงลานพระพุทธรบาท ต้องทรงรำขอบูชาต่อหน้าธรรก้านันตามแบบ...

เมื่อมาถึงตรงนี้จะเห็นได้ว่า ช้าง คชศาสตร์ และบุญญาบารมีแห่งพระเจ้าแผ่นดินมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดเป็นอย่างยิ่ง

ราชการในกรมโฆลงซ้ายเมืองนครนายก

การย้ายราชธานีมาอยู่ ณ กรุงเทพฯ มีผลสำคัญต่อกรมพระคชบาลเนื่องจากพื้นดินกรุงเทพฯ เป็นที่ลุ่มปลัก จึงจำเป็นต้องแยกกรมช้างหรือกรมพระคชบาลเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ อยู่ที่กรุงเทพฯ เรียกว่า “กรมช้างต้น” มีหน้าที่เลี้ยง ฝึกฝนช้างทรง และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งคือ “กรมโฆลง” ยังคงอยู่ ณ พระนครศรีอยุธยาเป็นกรมโฆลงขวาและมีสาขาอยู่ ณ นครนายกเป็นกรมโฆลงซ้าย มีหน้าที่ดูแลรักษาช้างโฆลงหลวงเลี้ยงช้างต่อจับช้างเถื่อนและฝึกหัดช้าง^๓

พ.ศ. ๒๔๐๗ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหามาลาฯ เสด็จขึ้นไปเมืองนครนายก พร้อมด้วยหม่อมความญกรมช้างกรมโฆลง เพื่อไปเที่ยวค้นหาช้างเผือกลูกโฆลง ซึ่งมีผู้พบเห็นว่าเที่ยวหากินอยู่ในท้องทุ่งแขวงนครนายก ครั้นเดือน ๗ ช้างขึ้นสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหามาลาฯ ทรงมีใบบอกมายังพระนครว่า

...ได้ไปด้อนโฆลงมารวม ณ ตำบลไม่เขียวไม่ขาด พรหมแดนเมืองนครนายกเมืองปราจีนบุรีต่อกันฝูงช้างสำคัญออกจากป่าหลังวัดน้ำจ๋า ได้เห็นกลาง

^๒ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี, ประวัตินางจอมมารดาทัตถิม รัชกาลที่ ๕ กับสุภาสิตทุกคคะสนอนบุตร พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพเจ้าจอมมารดาทัตถิม รัชกาลที่ ๕ ที่พระเมรุ ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๑. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๑), หน้า ๓๐-๓๒.

^๓ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี, นิตานโบราณคดี, หน้า ๔๒๓.

ทุ่งไม่เขียวไม่ขาดพร้อม จึงได้ชักนำโขลงนั้นมาเข้า
คอก ณ บ้านนาแขวงเมืองนครนายก
คลั่งได้ข้างเผือกเอก เมื่อ ณ เดือนเจ็ดขึ้น
แปดค่ำ ดิดล้าโยงปลูกโรงเข้าไม้ฝักหัดที่บ่อโพง
(แขวงกรุงเก่า) ช้างนั้นศรีขาวบริสุทธิ์ เป็นเผือกเอก
จักษุขาวใสบริสุทธิ์ ขนหางขาวเจือเหลือง รีดตัวขาว
เจือชาติตระออยปากกลางขบขึ้นไปเหมือนปากนก
แก้ว...

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จทอดพระเนตรช้างเผือกที่บ่อโพง แขวงกรุงเก่า
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมโภชเป็นการใหญ่
ณ วัดชุมพลนิกายาราม ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘
มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๗ มีการถวายผ้าไตรแก่พระ
สงฆ์ พระสงฆ์สวดพระพุทธรูป และยังมีกร
สมโภช มีการแสดงโขน และอื่น ๆ เมื่อเสด็จกลับ
พระนครแล้ว ยังโปรดให้พระราชอาคัน พระบรม
วงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย
ผลัดเปลี่ยนกันขึ้นไปดู ต่อมาได้เสด็จไปประทับที่วัง
จันทร์เกษมอีกครั้งหนึ่งโปรดให้มีการสมโภช ณ วัง
จันทร์เกษม และโรงหน้าเพนียดอีกสามวันสามคืน^๔

มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการโพนช้างเผือกช้างนี้ว่า
ระหว่างการค้นหาซึ่งใช้เวลานานและยังไม่พบนั้น
สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหามาลาฯ ทรงมีรับสั่งว่า “...จะรอ
ให้บนบานหรืออย่างไร ถ้าเช่นนั้นจับช้างเผือกได้สม
ประสงค์ ก็สร้างวัดให้หนึ่งวัด...” เนื่องจากแม้ว่า
จะได้ต้อนรับช้างโขลงมาไว้ที่เพนียดชั่วคราว เมือง
นครนายกถึงประมาณ ๒๐๐ เชือก เป็นเวลา ๓ วัน
แล้วก็ตามก็ยังหาได้พบช้างเผือกไม่ จนกระทั่งในคืน
วันที่ ๓ นั้นเอง ฝนได้ตกหนักเป็นเวลาหลายชั่วโมง
ครั้นรุ่งเช้าจึงได้เห็นช้างเผือกพัง (ตัวเมีย) ยืนอยู่
ท่ามกลางโขลง สาเหตุที่ไม่เห็นว่าเป็นช้างเผือก

ตั้งแต่แรก เพราะ พวกช้างป่าในโขลงได้เคี้ยวใบไม้
มาพบนมวัวนมของช้างเผือกดำไปหมด เมื่อฝน
ชะล้างผิวเผือกจึงได้ปรากฏให้เห็น ดังนั้นหลังจาก
เสรีจราชการครั้งนี้แล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหามาลาฯ จึง
ได้ทรงบูรณะวัดทะเลหญ้าไก่เพนียดเมือง
พระนครศรีอยุธยาขึ้นมาใหม่ วัดทะเลหญ้านี้เป็น
ของพวกกรมช้างแต่เดิม แต่ทรุดโทรมลงเนื่องจาก
ชาวบ้านไม่กล้ามาทำบุญเพราะกลัวช้างที่เลี้ยงอยู่
ใกล้ ๆ และพวกกรมโขลงก็ไม่มีเวลาทำนุบำรุง
เนื่องจากมีงานเลี้ยงช้างหนักมาก การบูรณะวัด
ทำให้เป็นที่ทำบุญของพวกเลี้ยงช้างต่อไป^๕

อย่างไรก็ตาม ต่อมาช้างเผือกช้างนี้ได้ล้มลง
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสียด
พระทัยเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้นำหนังช้างเผือกคองใส่ขวดโหลเพื่อเก็บรักษาไว้
(ปัจจุบันยังคงอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติช้างต้น
กรุงเทพฯ)^๖

การเปลี่ยนแปลงในกรมพระคชบาลและคน เลี้ยงช้างของหลวงชาวเมืองนครนายก

ครั้นเมื่อมีการปฏิรูปประเทศในรัชกาล
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอันมีผล
ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประเทศให้ทันสมัยแก่
ประเทศสยามโดยรวมนั้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
มีผลกระทบต่อช้างและคนเลี้ยงช้างของหลวงชาว
เมืองนครนายกเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
จากการโครงการชุดคลองรังสิตประยูรศักดิ์เพื่อ
การชลประทานและการหมดยุคแห่งการใช้ช้างใน
ราชการสงคราม

เมื่อบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ มี
การหักล้างทางพงบุกเบิกที่ดินเพื่อทำนาและการ

^๔ พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๔ ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ข้า บุนนาค), (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ต้นฉบับ, ๒๔๔๗), หน้า ๒๕๗, ๒๖๖-๒๖๗.

^๕ อนุรักษ์ สุทธิสงคราม, พระประวัติและงานสำคัญของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบ
ปรปักษ์ (ภาคต้น), (กรุงเทพฯ: องค์การคหกรรมศาสตร์, ๒๕๑๔), หน้า ๑๕๐-๑๕๑.

^๖ จเร ไสระถี, ตำนานช้างไทย, (กรุงเทพฯ: วันชนะ, ๒๕๔๔), หน้า ๙๓.

ชุดคลองรังสิตและคลองนาสายอื่น ๆ เพื่อการชลประทานในทุ่งหลวง (ครอบคลุมตั้งแต่ทุ่งบางกะปิ ชานพระนคร เมืองธัญบุรี เมืององครักษ์ ไปจนถึงทุ่งเมืองนครนายก) ช้างเถื่อนก็ต้องพบกับความลำบาก จนต้องพากันหลบหนีไปอยู่ถึงเชิงเทือกเขาใหญ่แขวงเมืองนครนายก หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนนี้นั้นเช่น

ใบบอกหลวงนา ผู้รักษาการกรมการเมืองนครนายกถึงลูกขุน ณ ศาลา รายงานว่า เดือนธันวาคม ร.ศ. ๑๐๘ (พ.ศ. ๒๔๓๓) ฝนไม่ตกแล้วราษฎรได้เก็บเกี่ยวข้าวมัดเป็นพอนไว้ ช้างหลวงได้พากันมาเหยียบย่ำข้าวในนาราษฎรเสียหายบ้าง^๙

สมเด็จพระยามะจรยาดำรงราชานุภาพก็ทรงเล่าไว้ใน **นิทานโบราณคดี** ว่า

...เมื่อฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ไปเมืองนครนายก ครั้งหนึ่งจอดเรือพักแรมอยู่ที่อำเภอบางอ้อ เวลาจวนค่ำเห็นช้างเถื่อนอยู่ที่ปลายนาทางปากตะวันตกโขลงใหญ่ แต่พอพลบค่ำชาวบ้านเขาก็ก่อกองไฟรายตามแนวปลายนา เขาบอกว่าฤดูทำนาตั้งแต่ข้าวตั้งกอไถล่อกรวง ช้างเถื่อนเข้ามาจนเสมอ ต้องก่อไฟอย่างนี้ทุกคืน เพราะช้างกลัวไฟไม่กล้าผ่านกองไฟใกล้ ๆ แต่มันฉลาด กลางวันหลบหายไปหมด ไม่รู้ว่าพากันไปซ่อนตัวอยู่ที่ไหน แต่พอพลบค่ำจึงย่องออกมา ถ้าคนเผลอมันถอนข้าวในนา กินเสียคืนละหลาย ๆ ไร่...^{๑๐}

วันที่ ๒๐ เมษายน ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๔๘) เจ้าพระยาเทเวศรวงษ์วิวัฒน์เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการมีหนังสือกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ความว่า

...ข้าพระพุทธเจ้าไปมาอยู่ตามคลองรังสิต แลคลอง ๖ วาสายล่าง แลคลอง ๖ วาสายบน

คลองซอยต่าง ๆ แม่น้ำเมืองนครนายก ได้แลเห็นช้างโขลงหลวงอยู่แถวนั้นเป็นอันมาก ย่อมกระทำอันตรายแก่โรงแลเรือของราษฎร บางทีถึงทำอันตรายแก่ชีวิตมนุษย์ด้วยเป็นพิเศษ ฝ่ายชาวนาเมื่อได้รับอันตรายเช่นนั้นแล้ว ก็ย่อมหาช่องลอบยิงช้างล้มอยู่เนือง ๆ แต่ช้างคงจะล้มมากกว่าคนตายหลายเท่า เห็นด้วยเกล้าว่า การที่ปล่อยให้ช้างอยู่ในทุ่งนี้ในเวลานี้ เป็นการผิดด้วยสมัยอยู่ จึงเป็นเหตุให้เกิดการอันตรายต่อสมบัติของราษฎร กับชีวิตของมนุษย์ และชีวิตของช้างด้วย โดยเหตุนี้มาจำเป็น ต้องนับว่าเสียประโยชน์แก่แผ่นดินด้วย จึงคิดด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมว่า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมโขลงปักต้อนให้ขึ้นไปอยู่เสียดงละครหรือดงพระราม ได้จะดี...^{๑๑}

วันที่ ๒๔ เมษายน ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๔๘) พระยานุรักษ์ราชมณฑลยกราบทูล สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นปราจิณกิติบดี ราชเลขาณูการในพระองค์ฯ ความว่า

...เรื่องช้างโขลงหลวงซึ่งได้เที่ยวอยู่ตามทุ่งคลองต่าง ๆ ทำอันตรายแก่ราษฎร แลราษฎรได้ยิงช้างนั้นล้มอยู่เนือง ๆ นั้น...การที่จะปักต้อนไปไว้ดงพระรามนั้น ก็คิดด้วยเกล้าฯ ว่า คงจะปักต้อนไปได้ แต่มีความเกรงว่า เมื่อต้อนไปแล้วคงจะกลับถิ่นเดิมเสมอ โดยเหตุที่ทางที่จะปักไปเป็นระยะทางช้างเดินข้ามวันเท่านั้น เมื่อปักไปแล้วก็คงกลับมาถิ่นเดิมแต่ดงพระรามนั้นเป็นทำเลที่มีหญ้า น้ำดีกว่าดงละคร แลเป็นดงใหม่สมควรจะเลี้ยงโขลงช้างที่นั่นได้...จึงคิดด้วยเกล้าฯ ว่า จะจัดการในเดือนมีนาคม ศก ๑๒๓ เป็นคราวมรสุมและระบายไปได้โดยสะดวกของเจ้าพนักงานกรมโขลง แลคงต้องทำทุกปีไปจนกว่าจะหมดช้างในบริเวณทุ่งหลวงได้ ด้วยช้างในทุ่งหลวง

^๙ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เอกสารกรมราชเลขาธิการ ร.๕ ม.๒.๑๒ ก. ใบบอกเมืองนครนายก

^{๑๐} สมเด็จพระยามะจรยาดำรงราชานุภาพ, **นิทานโบราณคดี**, หน้า ๔๓๓.

^{๑๑} หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๕ กระทรวงมหาดไทย ร.๕ ม.๑๘/๔ ก/๒๘ เรื่องปักช้างโขลงไปไว้ที่ดงพระราม (๒๐ เม.ย. ๑๒๓-๖ มิ.ย. ๑๒๔)

เหล่านี้ คงจะไม่ทิ้งถิ่นเดิมเป็นมั่นคง เพราะได้รับพระราชทานข้าวเป็นอาหาร ที่เคยมาเสียหลายปี เกือบจะเท่ากับข้างบ้านแล้ว...^{๑๐}

นอกจากนั้นยังมีเหตุร้ายอื่น ๆ อีก เช่น พ.ศ. ๒๔๕๐ ข้างเดือนตมกันตัวหนึ่งขึ้นไปยืนบนรางรถไฟ ที่เชียงราก เมื่อรถไฟวิ่งมาบนรางข้างนั้นก็ตรงเข้าไปชนรถไฟ มีผลให้รถไฟตกราง และข้างก็ล้มตายลงไป^{๑๑}

วันที่ ๓๑ มกราคม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๒) พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์ฯ เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการมีหนังสือกราบบังคมทูลพระเจ้ายู่หัวรัชกาลที่ ๕ ความว่า

...รายงานของแฮร์โวลเดอร์เจ้ากรมรถไฟ...ว่าเวลานี้ได้ทราบข่าวว่า ยังมีข้างเดือนที่อยู่ตามแถวทางรถไฟในระหว่างคลองรังสิตกับบางปิ่น แลแต่ท่าเรือไปเมืองลพบุรีก็อีกหลายข้าง แฮร์โวลเดอร์เกรงว่า บางที่ข้างเหล่านี้จะกระทำให้อันตรายร้ายแรงเกิดขึ้นแก่ทางรถไฟ ต้องเสียชีวิต...เหมือนเมื่อคราวที่แล้วนั้นเป็นอันมาก...เห็นด้วยเกล้าฯ ว่าข้างในท่าเลที่คลองรังสิตในบัดนี้ มีอยู่ที่ในแขวงเมืองนครนายก โดยข้างเดือนหนีคลองที่ซุดแลคนเข้าตั้งทำนาออกไปอยู่ยังท้องทุ่งเป็นป่าดง นาน ๆ ที่เข้ามากินข้าวในที่นาอยู่บ้างก็เป็นทีปลายแขวงเมืองธัญบุรีต่อกับแขวงเมืองนครนายก...^{๑๒}

เนื่องด้วยเหตุพื้นสมัยในการใช้ข้างในการยุทธีนี้เองรัฐบาลสยามจึงเห็นสมควรให้กรมพระศขบาลยุบเป็นแพนงพระศขบาล กระทรวงกลาโหม-

ทหารเรือ และต่อมา พ.ศ. ๒๔๖๖ รัฐบาลก็ได้ยกเลิกแพนงพระศขบาล กระทรวงกลาโหม-ทหารเรือ ตามหนังสือกราบบังคมทูลพระเจ้ายู่หัว รัชกาลที่ ๕ ของนายพลเอก เจ้าพระยาบดินทรเดชาฯ นุชิต

...เห็นควรเลิกแพนงพระศขบาล เพราะ กองข้างโพนแซกไม่ผู้จำเป็นในหน้าที่ นอกจากสำหรับการทอดพระเนตรจับข้างตามราชประเพณีซึ่งได้ตั้งมานานแล้ว ส่วนข้างใช้การนั้น ในราชการทหารยามปกติมีการใช้น้อยที่สุด และถ้าจำเป็นก็เรียกเกณฑ์เอาได้ ไม่จำเป็นต้องสรรสมไว้เป็นการเปลืองมากไม่คุ้มกัน ข้างที่มีอยู่แล้วควรขายเสีย ส่วนหน้าที่การขยายพันธุ์ข้างป่านั้นควรมอบให้กระทรวงเกษตรราธิการซึ่งมีหน้าที่ในการสงวนพันธุ์พาหนะอยู่แล้ว...^{๑๓}

อย่างไรก็ตาม การบำรุงรักษาข้างต้นคูปญบารมีในพระเจ้าแผ่นดินยังคงดำเนินต่อไป โดยมอบหมายให้เป็นภารกิจของกองข้างต้น จนกระทั่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ กองข้างต้นจึงได้รับการจัดให้เป็นงานหนึ่งในแผนกราชพาหนะ สำนักพระราชวัง^{๑๔} เมื่อถึงทุกวันนี้ ข้างต้น (ในพระองค์) ทุกข้างได้รับการพุ่มพักเลี้ยงดู ณ สถาบันศขบาลแห่งชาติ จังหวัดลำปาง และจังหวัดสุรินทร์

ณ กาลปัจจุบัน

แม้ว่าเวลาแห่งการยกเลิกกรมพระศขบาลจะล่วงเลยมากกว่าหนึ่งศตวรรษแล้วก็ตาม หากดูกลุ่กลานคนเลี้ยงข้าง กรมโฆงซ้ายแห่งทุ่งหลวงเมือง

^{๑๐} หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๕ กระทรวงมหาดไทย ร.ศ. ม.๑๘/๔ ก/๒๘ เรื่องปกข้างโฆงไปไว้ที่ตงพระราม (๒๐ เม.ย. ๑๒๓-๖ มิ.ย. ๑๒๘)

^{๑๑} สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, **นิทานโบราณคดี**, หน้า ๔๓๖.

^{๑๒} หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๕ กระทรวงมหาดไทย ร.ศ. ม.๑๘/๔ ก/๒๘ เรื่องปกข้างโฆงไปไว้ที่ตงพระราม (๒๐ เม.ย. ๑๒๓-๖ มิ.ย. ๑๒๘)

^{๑๓} หอจดหมายเหตุแห่งชาติเอกสารรัชกาลที่ ๖ กระทรวงกลาโหม-ทหารเรือ ร.๖ ก.๑๑/๑ กรมศขบาลและกรมฝึพาย ซึ่งแยกกันระหว่างกระทรวงกลาโหมและกระทรวงทหารเรือและกระทรวงวัง กระทรวงมหาดไทย (๓๐ ธ.ค. ๒๔๕๓-๒๐ ก.ย. ๒๔๖๗), หน้า ๓๗

^{๑๔} ญัฎฐภัทร จันทวิช, "กรมศขบาล", **ข้างต้น สัตว์มงคลแห่งจักรพรรดิ** เล่ม ๑, (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, ๒๕๓๙), หน้า ๒๙๕.

นครนายกก็ยังคงสืบสานตำนานและรักษามรดกตกทอดของบรรพบุรุษอันเป็นเครื่องแสดงที่มาแห่งตนต่อเนื่องตลอดมา ประวัติศาสตร์กรมโขนงิ้วของบรรพบุรุษคนเลี้ยงช้างของหลวงแห่งทุ่งหลวงเมืองนครนายก จึงจะดำรงสืบเนื่อง เพื่อลูกหลานชาวนครนายกและชาวไทยทั้งมวลจะได้ตระหนักอย่าง

แท้จริงว่า...ไทยถือว่าช้างเป็นสัตว์มีคุณ...เครื่องแสดงบุญญาธิการแห่งสยามินทร์ราชาเจ้าเหมือนดังพระราชนิพนธ์บทดุริยางค์สรงเวยก้อมช้างพระนราธิราชกิริณี ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความตอนที่ว่า

...แม่อย่าท้วงเถื่อนท้อง

อย่าท้วงปวงมิตรใน

เป็นข้าบาททรงชัย

เกริกก้องก้องเกียรติอ้าง

พนาลัย

ข้าท้าว

เชิดชาติ

เอกขำรังสรรค์...

เสนาศึกษา

ไฟรักไฟสงคราม

บัญชา ชวาลศิลป์

สงครามครั้งที่ ๑ : ความพยายาม

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

บรรยากาศทั่วไปอันอึดอัดของเมืองโคราช หลังจากข่าวพ่ายแพ้ของลูกหลานทหารแพร์กระจายไปทั่ว แต่วันนี้ภายในรั้วบ้านกลับคึกคักจนวายเป็นน้อย เนื่องจากอยู่ระหว่างการเตรียมสถานที่และการต้อนรับในงานวิวาห์ของบุตรสาวคนโตแห่งครอบครัวซึ่งใกล้เข้ามาทุกขณะจนเหลือเพียงไม่กี่วันแล้ว

“แม่เข้าไปได้ไหมลูก” เสียงเคาะประตูห้องนอนดังขึ้นเบา ๆ อย่างเกรงใจ เมื่อปรากฏเสียงตอบรับจากเจ้าของห้อง บานประตูจึงถูกเปิดออก มารดาเดินก้าวเข้ามาพร้อมหอบชุดวิวาห์สีขาวเต็มอ้อมกอด ศศิประภานั่งแปรงผมงามสลวยช้า ๆ อยู่ตรงหน้าโต๊ะเครื่องแป้ง นัยน์ตาส่อแววครุ่นคิด

“ลองดูอีกครึ่งนะจ๊ะ...แม่ให้ช่างเขาไปแก้ตรงเอวมาแล้ว คราวนี้คงจะพอดีละ” มารดากล่าวอย่างร่าเริง แต่เมื่อเห็นท่าที่ไม่ยินดีร้ายของบุตรสาวก็เข้าใจเรื่องราวทั้งหมด และสิ่งที่เธอคิดว่าดีที่สุดก็คือคำปลอบใจอย่างตรงไปตรงมาตามประสาแม่ลูก

“เป็นห่วงหมวดตรงเจิมหรือลูก ?” เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบจากจิตใจของลูกผู้หญิงด้วยกัน บุตรสาวพยักหน้าช้า ๆ น้ำตาเริ่มเอ่อล้น

“ต้องทำใจนะลูก...ไม่มีใครฝืนชะตาลิขิตของตัวเองได้หรอก” มารดากล่าวปลอบประโลม แล้วบรรจงวางเสื้อผ้าในมือลงบนเตียง เดินเข้าไปใกล้ลูกสาว ศศิประภาหันมาโอบมารดาแล้วชบหน้าลงบนอก ปลอ่ยให้น้ำตาที่คั่งค้างอยู่ในใจระบายออกมาเหมือนที่เคยทำตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็กน้อย มารดาลูบไล้เส้นผมถ่ายทอดความรักความอาทรสู่มารดา ปลอ่ยให้ระบายความทุกข์ในใจให้มากที่สุด

เสียงเคาะประตูดังขึ้นเบา ๆ อีกครั้ง หญิงรับใช้รายงานผ่านบานประตูเข้ามาว่า มีแขกของคุณหนูมารอพบอยู่ที่ห้องรับแขกข้างล่าง... “ผู้หมวดประยูรคะ เพื่อนหมวดตรงเจิม แต่งเครื่องแบบมาด้วย” ตอนท้ายของประโยคแฝงความตื่นเต้นเพราะทราบเรื่องราวเป็นอย่างดีแล้วจากข่าวทางวิทยุ ความตื่นเต้นใจมกระทันหัน ศศิประภาไม่อาจปิดบังไว้ได้ เธอหันหน้าสบตามารดาพร้อม ๆ กับที่มารดาพยักหน้าอนุญาต

“หนูล้างหน้าล้างตาเสียหน่อยสิจ๊ะ...เดี๋ยวแม่รออยู่ในห้องนี้แหละจะได้เตรียมชุดไว้ให้หนูลองสวม” มารดาเปิดโอกาสให้ลูกรัก “แต่ทำใจให้หนักแน่นนะจ๊ะ...อย่าลืมที่แม่บอก ทุกชีวิตล้วนมีลิขิต

ของตนเอง ใคร ๆ ก็ยากที่จะฝัน” ศศิประภาล้มลงกราบแม่ที่ทรงอก ประโยคสุดท้ายดังก้องอยู่ในความคิด

ทุกชีวิตล้วนมีลิขิตของตนเอง...

ศศิประภาก้าวเดินเข้าไปในห้องรับแขกก่อนจะพบนายร้อยตรีประยูรเพื่อนสนิทของคนรักในเครื่องแบบชุดสนามที่ยับย่นมอมแมม หลังรับไหว้สตรีอันเป็นดวงใจของเพื่อนรักแล้ว เขาก็ก้มหน้ามองเครื่องแต่งกายของตัวเองแล้วกล่าวขอโทษที่แต่งกายไม่ค่อยเรียบร้อย โดยไม่ได้อธิบายเหตุผลที่รู้จักกันดีอยู่แล้วประกอบ

“ผมคงอยู่กับคุณได้ไม่นานนะครับ ต้องรีบกลับเพราะงานยังไม่เสร็จ” เขาตอบสั้น ๆ รวบรัดตัดความ “ขอแสดงความยินดีด้วยนะครับกับงานแต่งงานวันที่ ๒๓ ตุลาคม ไม่ทราบว่าผมกับธงเจิมจะมาร่วมงานได้ด้วยหรือเปล่า...ถ้ามาไม่ได้ก็ขอแสดงความยินดีไว้ล่วงหน้าด้วยนะครับ”

“ธงเจิมเป็นอย่างไรบ้างคะ...” ศศิประภาถามอย่างร้อนรน

“ปลอดภัยดีครับ ไม่ได้เป็นอะไรหรอก เหมือนผมนี่แหละ” หญิงสาวทำท่าโล่งอก แววตาที่เต็มไปด้วยความห่วงใยอ่อนลง “แต่ว่าตอนนี้เขาอยู่ที่ปากช่องกับท่านเจ้าคุณศรีฯ ครับ ส่วนผมแยกมาอยู่ที่แถวสีคิ้ว พอดีมีโอกาสมารับกระสุนเพิ่มเติมก็เลยรีบปลีกตัวมาหา...ธงเจิมเขามีจดหมายฝากมาถึงคุณครับ...” กล่าวจบก็ล้วงเข้าไปในอกเสื้อแล้วส่งซองจดหมายชะมุกชะมอมให้แก่หญิงสาวพร้อมกล่าวคำอำลา

“ขอบคุณค่ะ...แล้วจะได้พบกับธงเจิมไหมคะ”

“ก็ไม่แน่ใจหรอกครับ...”

“ถ้าเจอธงเจิม ช่วยบอกเขาด้วยว่าดิฉันสวดมนต์เอาใจช่วยขอให้แคล้วคลาดปลอดภัยนะคะ...” หญิงสาวนิ่งไปชั่วอึดใจ แต่แล้วประยูรก็ทำท่าเหมือนนึกอะไรออก

“ผมคงใช้เวลาในค่ายเพื่อเบิกรับกระสุนอีก

สัก ๑ ชั่วโมง...เอาอย่างนี้ดีไหมครับ ถ้าคุณอยากจะเขียนจดหมายถึงธงเจิม ผมก็จะแวะกลับมารับก่อนที่จะกลับไปสีคิ้ว แล้วค่อยหาทางส่งให้ธงเจิมเขา”

“เป็นพระคุณมากค่ะ...” แววตามีประกายแห่งความยินดีขึ้นชั่วขณะ “อีกชั่วโมงหนึ่งพบกันนะคะ..”

ศศิประภากลับขึ้นมาในห้องนอนอีกครั้ง เมื่อก้าวพ้นบานประตูก็พบมารดาเย็นจัดชุดวิวาทให้บุตรสาวอยู่ และเมื่อหันมาเห็นท่าที่เหม่อลอยของศศิประภาและซองจดหมายในมือ เธอก็เข้าใจความต้องการของบุตรสาวทันที

“เดี๋ยวแม่กลับมานะลูก...” กล่าวจบก็เดินออกจากห้องไปเงียบ ๆ

นั่งลงบนโต๊ะเขียนหนังสือ บรรจงขลิบซองจดหมายด้วยกรรไกรอันน้อย ค่อย ๆ เปิดซอง แล้วสิ่งที่อยู่ในซองก็ค่อย ๆ เลื่อนหลุดออกมา

ไม่มีกระดาษเขียนจดหมาย มีเพียงดอกกลั่นทมแห่งดอกหนึ่ง

ศศิประภาไม่ลืมหึมนั่นที่ได้ร่วมลั่นทมหน้าสโมสรนายทหารในค่าย...

...ซ้ำซ้ำและนิ่มนวล ธงเจิมเอื้อมมือไปเกาะกุมมือของหญิงสาวไว้ ศศิประภาแม้จะทำท่าแปลกใจแต่ก็ได้ขจัดขึ้นเพราะทำนบหัวใจเธอคล้ายมีรอยปริแยกอยู่เช่นกัน แม้จะยังไม่ตกผลึกชัดเจนนัก ธงเจิมสบตาหญิงคนที่ตราตรึงเขาแต่แรกพบ ถ้ายทอดความรู้สึกผูกพันล้าลึกที่แผ่เร้นอยู่ในส่วนที่ลึกที่สุดของหัวใจออกไป

“คุณศศิประภาครับ ผมไม่ได้คิดเตรียมคำพูดมาก่อน ดังนั้นทุก ๆ คำพูดต่อไปนี้จึงล้นออกมาจากหัวใจที่แท้จริงของผมทั้งสิ้น

“คุณถามผมว่า อิฐฐานขออะไรจากดาวตกเมื่อครูนี...”

“ผมไม่ได้อิฐฐานร้องขออะไรเลยครับ แต่ผมได้ให้คำมั่นสัญญาบางอย่างไว้ต่อหน้าท้องฟ้าและดวงดาว ด้วยเครื่องแบบที่สวมอยู่ ด้วยเกียรติยศแห่งนายทหาร

“ผมให้คำสัญญาไว้ว่า ไม่ว่าหนทางชีวิตข้างหน้าจะเป็นเช่นไร ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับอนาคต แต่หัวใจและความรักทั้งหมดที่ผมมีอยู่ ไม่ว่าจะชาตินี้ภพนี้หรือชาติหน้าภพหน้า ผมขอมอบให้คุณจนหมดสิ้น...” กระซิบแผ่วราวเสียงละเมอ

“คุณไม่จำเป็นต้องให้คำตอบใด ๆ แก่ผม เพราะความรักที่ผมมอบให้คุณนั้น เป็นความรักที่เพียงขอให้ได้รัก จะได้รับรักตอบหรือไม่ผมไม่ใส่ใจ...ขอเพียงได้รักก็เป็นความสุขที่สุดของผมแล้ว” เว้นจังหวะเล็กน้อย

“แต่เพราะคุณคือสิ่งมีค่าสูงสุดในหัวใจของผม ผมยอมไม่ทำอะไรให้แปดเปื้อนเป็นอันขาด ดังนั้นจึงมีอยู่เรื่องหนึ่งที่ผมจะต้องร้องขออนุญาตจากคุณเสียก่อน...

“คุณจะอนุญาตให้ผมรักคุณหรือไม่ครับ” ชายหนุ่มหยุดนิ่งรอคำตอบ

ศศิประภายังคงปล่อยให้มือทั้งสองของเธออยู่ในอุ้งมืออบอุ่นของธงเจม ทั้งคู่ไม่มีใครขยับตัวราวกับจะปล่อยให้ช่วงเวลาให้ทอดยาวไปนานแสนนานชั่วกับชั่วกัลป์ เวลาเหมือนหยุดนิ่ง โลกเหมือนหยุดหมุน ดวงดาวเหมือนหยุดกะพริบ กระทั่งสายลมเย็นหยุดรำเพย ใจจรดใจจ่อร่วมรอรับฟังคำตอบ...

ศศิประภาหยิบกระดาษเขียนจดหมายขึ้นมาวางตรงหน้า...

๒๐ ตุลาคม ๒๕๑๙

อาทิตยามองฝ่าความมืดผ่านหน้าต่างตู้รถไฟชั้น ๓ ออกไปภายนอกอย่างไร้จุดหมาย ตลอดค่ำคืนที่ผ่านมาแม้จะพยายามขมตาหลับสักเพียงใดแต่ก็ไม่สำเร็จ ไม่ใช่เรื่องของการแปลกที่แปลกทางในตู้โดยสารรถไฟสายกรุงเทพฯ-หาดใหญ่ในเท่านั้น แต่ภาพเหตุการณ์ที่ธรรมชาติรัศมีคล้ายตามมากดดันหลอกหลอนอยู่ตลอดเวลา ทั้งตื่นทั้งหลับ

ธรณินซึ่งมีฐานะคล้ายผู้นำเพื่อนรักทั้งสองคืออาทิตยาและธีระก็ตกอยู่ในสภาพหลับไม่ลงเช่น

เดียวกัน แม้ตามความเป็นจริงแล้ว เด็กหนุ่มจากนครศรีธรรมราชผู้นี้จะคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับสภาพแออัดพลุกพล่านของตู้รถไฟชั้น ๓ ที่พวกเขาใช้บริการมาโดยตลอดตั้งแต่เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงก็ตาม แต่คืนนี้หน้าที่และความรับผิดชอบต่อเพื่อนทำให้เขาต้องอยู่ในสภาพตื่นตัวตลอดเวลาเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง

หลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคมได้เพียง ๑๔ วัน เขาและเพื่อน ๆ อีกจำนวนไม่น้อยก็ตัดสินใจแยกย้ายกันเข้าป่าเพื่อร่วมขบวนการปฏิวัติกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ตัวธรณินเนื่องจากเป็นคนใต้อัจฉริยะเข้าป่าภาคใต้และได้รับหน้าที่นำเพื่อนอีกสองคนเข้าป่าด้วย เป้าหมายการเดินทางคือจังหวัดพัทลุงเพื่อเข้าต่อสู้ด้วยอาวุธในพื้นที่เขตงานเขาแก้วไว้เรียบร้อยแล้ว ทั้ง ๆ ที่ตัวเขาและเพื่อนทั้งสองต่างไม่มีใครได้รู้จักกับสหายนเคลำผู้นี้มาก่อน แต่อาศัยการติดต่อผ่านทางเพื่อนคนหนึ่งของเขาให้เป็นผู้ประสานงาน ซึ่งหลังจากผ่านกระบวนการตรวจสอบประวัติและความไว้วางใจอย่างละเอียดแล้ว จึงได้รับการตอบรับให้เข้าร่วมกับกองทัพปลดแอกประชาชนไทยได้

ธรณินย้อนรำลึกไปถึงเมื่อไม่กี่ปีก่อนหน้านั้น เขาก็ได้รับหนังสือตอบรับและนัดหมายจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เขาหวังว่าจะเป็นบันไดสร้างอนาคตไปสู่ตำแหน่งปลัดอำเภอของรัฐบาลไทย แต่มาบัดนี้ด้วยช่วงเวลาที่ไม่ห่างกันนัก เขากลับได้รับหนังสือตอบรับและการนัดหมายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย พรรคการเมืองนอกกฎหมายของรัฐบาลไทย

หรือนี่คือมหาวิทยาลัยแห่งชีวิตที่ต้องใช้ชีวิตทั้งชีวิตเป็นหลักฐานลงทะเบียน และชำระค่าหน่วยกิตด้วยอนาคตของหนุ่มสาว สอบผ่านรอด...สอบไม่ผ่านตาย

จดหมายลับตอบรับและกรรมวิธีในการนัดพบก็มีเพียงสั้น ๆ

นัดรับวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๐๐ น. ที่บริเวณป้ายสถานีรถไฟป้ายแรกนับจากกรุงเทพฯ รหัสนัดหมายให้เขาติดพลาสติกryanbanหลังมือขวาและถือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐด้วยมือซ้าย จากนั้นจะมีคนเข้ามาถามด้วยข้อความว่า “คุณจะไปหาต๋อใหญ่ใช่ไหม” ซึ่งเขาจะต้องตอบว่า “ไม่ใช่ ผมจะไปซุ่มพร” แล้วให้สังเกตที่ฝ่ามือข้างขวาของผู้ถามจะมีพลาสติกryanbanติดอยู่เช่นเดียวกัน แสดงว่าถูกต้องเป็นผู้ที่มารอรับ ให้พวกเราเดินทางไปกับผู้มันได้ แต่ถ้ามีเหตุฉุกเฉินหรือมีความคลาดเคลื่อนอย่างใดอย่างหนึ่งจนทำให้ไม่ได้พบกัน ก็ให้มาใหม่ตามวันที่ซึ่งลงท้ายด้วยเลขที่สถานที่จุดนัดพบเดิม เวลาเดิม และรหัสเดิมจนกว่าจะได้พบกัน

ธรณีนูรู้สึกกังวลและยุ่งยากใจไม่น้อยในการนัดหมายกับคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนพร้อมด้วยกรรมวิธีที่พิสดารเช่นนี้ อีกทั้งเป็นครั้งแรกในการนัดหมายแบบนี้ในชีวิตของเขาอีกด้วย ดังนั้นตลอดคืนที่ผ่านมาเขาจึงมีแต่เรื่องว่าวุ่นไม่มั่นใจ หวาดหวั่นไปร้อยแปดพันประการ จึงได้แต่ภาวนาขอให้ทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยความราบรื่น

ย้อนรำลึกไปเมื่อเย็นที่ผ่านมา...

รถไฟออกจากสถานีหัวลำโพงตรงตามกำหนดเวลา เขามองไปที่ชานชาลาพยายามประทับภาพแห่งความทรงจำไว้เป็นครั้งสุดท้าย ด้วยไม่แน่ใจว่าอีกเมื่อไหร่จึงจะมีโอกาสได้เหยียบย่างกรุงเทพฯ ที่เคยเป็นเมืองแห่งอนาคตของเขาแห่งนี้ อีก หรืออาจไม่มีโอกาสเลยก็ได้ เมื่อกลางดึกที่ผ่านมาเมื่อขบวนรถหยุดที่สถานีทุ่งสง เขานึกเห็นภาพแม่ทุงกระโปรงโบกมือซ้ำ ๆ ให้เขาจากชานชาลาสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช วันที่มาส่งเขาให้เข้ากรุงเทพฯ เพื่ออนาคต

แม่ของเขา ก็เหมือนหญิงชาวบ้านทั่ว ๆ ไป ร้อยวันพันปีจึงจะสวมกระโปรงสักทีหนึ่งซึ่งต้องเป็นวาระพิเศษจริง ๆ แต่วันที่แม่มาส่งเขาเข้าไปเรียน

ต่อมหาวิทยาลัยนั้น แม่สวมกระโปรงมาส่ง

เขาอยากบอกกับแม่ว่า เขาไม่ได้ผิดคำสั่งสัญญาที่เคยให้ไว้หรอกเพียงแต่บัดนี้ความหมายของ ‘อนาคต’ มันเปลี่ยนไปแล้วเท่านั้น

สลัดความคิดเหล่านั้นออกไปแล้วหันกลับมาสำรวจเหตุการณ์รอบ ๆ ตัวตามหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมาย ทว่าทั้งตู้รถไฟยังคงสงบเงียบไม่มีสิ่งผิดปกติ เหลือบดูนาฬิกาบนข้อมือก็ยังคงเหลือเวลาอีก ๒-๓ ชั่วโมงกว่าจะสว่าง หันไปสบตาเพื่อนรักตรงหน้าซึ่งก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน

ธีระเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกันเป็นคนรูปร่างสูงใหญ่แต่สายตาสั้น เป็นคนพื้นเพจากจังหวัดชลบุรีดินแดนลูกน้ำเค็ม ที่ผ่านมาเขาเป็นนักศึกษาที่มีบทบาทมากในรั้วมหาวิทยาลัย ในช่วงระยะเวลาวิกฤตทุกครั้งธีระจะเป็นคนคอยปลุกเร้าให้กำลังใจเพื่อน ๆ อย่างเอานานเอาการเสมอมา สายตาที่สับสนยังคงฉายแววเด็ดเดี่ยวไม่เปลี่ยนแปลง แม้จะไม่มีคำพูดใด ๆ หลุดออกมา

รู้สึกตัวที่ไหลด้านขวาเมื่อศีรษะของเพื่อนสาวเอนอิงเข้ามาหา ธรณีนูขยับร่างกายให้เกิดความสบายให้มากที่สุดสำหรับเธอ

อาทิตยาเป็นนิสิตจากคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาจากตระกูลเก่าแก่แถวกรุงเทพฯ ที่มีฐานะดี แต่สภาพแวดล้อมของเหตุการณ์และปัญหาสังคมโดยเฉพาะเด็ก ๆ และมวลชนผู้ยากไร้ทำให้เธอเข้าร่วมขบวนการนักศึกษาที่มุ่งให้ความช่วยเหลือเด็ก ๆ ในสลัม

ทั้งสามยืนหยัดเคียงบ่าเคียงไหล่กันในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ในรั้วมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่สามารถหลุดรอดจากการจับกุมมาได้...

ท้องฟ้าเริ่มทอแสงอำไพ เพื่อนรักทั้งสามมองออกไปนอกหน้าต่างรถไฟ เริ่มมองเห็นท้องนากว้างใหญ่ที่มีน้ำเจิ่งนอง เห็นแมกไม้ในป่าละเมาะเป็นเงาตะคุ่ม ๆ ไปจนจรดภูเขาใหญ่มีดื่บทะมึน บางบ้าน

เรือนมีแสงตะเกียงวับแวม บ่งบอกถึงการเตรียมตัว ออกสู่ท้องนาในวันใหม่ของชาวนา และอีกไม่กี่นาที ข้างหน้านี้แล้ว รถไฟขบวนที่พวกเขาโดยสารมาก็จะจอดเทียบชานชาลาสถานีรถไฟพัทลุงตามเป้าหมาย ทั้งสามสบตากันอีกครั้งอย่างมุ่งมั่น ลูกชิ้นจัดเตรียม ข้าวของอย่างเจียบ ๆ เพื่อจะได้ลงจากขบวนรถทันที ที่รถไฟหยุดลง

วันใหม่ของชาวนา...วันใหม่ของพวกเขา

๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

หลังจากเสร็จสิ้นการรับฟังคำชี้แจงจาก โรงเรียนเสนาธิการทหารบกเกี่ยวกับการเตรียมตัว ไปรับราชการยังหน่วยทหารต่าง ๆ ทั่วประเทศแล้ว ระหว่างที่รออาหารกลางวันซึ่งจัดให้รับประทานร่วมกันในโรงอาหารและยังเหลือเวลาอีกกว่าครึ่งชั่วโมง ผ่านภพก็เดินเข้าไปในห้องสมุดเพื่อหาหนังสือนั่งอ่านฆ่าเวลา เขาเดินผ่าน ๆ ไปตามชั้นวางหนังสือ ซึ่งแน่นขนัดไปด้วยหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับการแบ่งหมวดหมู่ไว้อย่างเป็นระบบ

หนังสือเล่มบาง ๆ ที่สันปกออกสีน้ำตาลคล้ำ แบบหนังสือเก่าทั่วไปเล่มหนึ่งทำให้เขาหยุดชะงักด้วยความสนใจ ข้อความบนสันปกสะดุดตา

รายงานผลการปฏิบัติการปราบกบฏวรวเดช พ.ศ. ๒๔๗๖

แม้จะให้ความสนใจเรื่องราวของการกบฏครั้งนี้และค้นคว้าจากหนังสือทุกเล่มที่ผ่านตา แต่ดูเหมือนเขาจะไม่เคยเห็นหนังสือเล่มนี้มาก่อน ผ่านภพจึงค่อย ๆ ดึงหนังสือเล่มนี้ออกมาจากชั้นวางหนังสือด้วยความระมัดระวังตามลักษณะคนรักหนังสือ ก่อนจะเดินพลิกอ่านแบบผ่าน ๆ ไปยังโต๊ะอ่านหนังสือที่จัดวางไว้กลางห้อง

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ส่วนใหญ่เป็นที่รับรู้ของผ่านภพเกือบทั้งสิ้นแต่ที่นำสนใจก็คือได้ลำดับเหตุการณ์ทั้งหมดไว้อย่างละเอียดทำให้ง่ายต่อการวาดภาพเรื่องราวทั้งหมดเป็นส่วนรวม และยังได้เก็บรวบรวมแถลงการณ์และใบปลิวของทั้ง ๒ ฝ่ายไว้อย่างครบถ้วนอีกด้วย

ที่ผ่านมามีอยู่เรื่องหนึ่งที่ผ่านภพเคยพยายามค้นหาแต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานในเอกสารใด ๆ นั่นก็คือ ยอดจำนวนและรายชื่อผู้เสียชีวิตของฝ่ายทหารหัวเมือง

จากหนังสือเก่าที่ไม่เคยผ่านตามาก่อนเล่มนี้ ในภาคผนวกตอนท้ายผ่านภพก็ได้พบรายชื่อผู้เสียชีวิตทั้งของฝ่ายพระนคร และที่สำคัญก็คือของฝ่ายทหารหัวเมือง

ใช้นิ้วมือไล่เสียงไปตามลำดับด้วยความตื่นเต้นจากรายชื่อผู้เสียชีวิตฝ่ายทหารหัวเมือง เพื่อตรวจหาชื่อหนึ่งที่เขาใคร่ทราบชะตากรรม หวังลึก ๆ ว่าจะไม่พบรายชื่อ...

แต่แล้วผ่านภพก็ได้พบชื่อนายร้อยตรีจางเจิม กระบวนรบ อยู่ในรายนามผู้เสียชีวิตของฝ่ายทหารหัวเมืองจนได้ โดยในรายละเอียดระบุว่าเสียชีวิตจากการยิงต่อสู้กับทหารฝ่ายรัฐบาลที่บ้านหินลับ เมื่อ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๗๖

ผ่านภพเอนกายลงบนพนักเก้าอี้ รู้สึกคล้าย สิ้นเรี่ยวแรง ครูหนึ่งก็รวบรวมกำลังนั่งตัวตรง แล้วอ่านบททวนอีกครั้ง ข้อความเดิมก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง...

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

เสนาศึกษา

เสนาศึกษา

มุขของดี มาฝาก

นายก เต็มขั้น

ฉบับนี้ มีของดีมาฝาก ๒ ตอน ตอนแรก เป็นเกร็ดเกี่ยวกับที่มาของเพลงที่คนไทยทุกคนร้อง เป็นและเคยร้อง ว่ามีที่มาอย่างไร อีกตอนหนึ่งเป็นเรื่องแง่คิดและความประทับใจ จากบทความที่เผยแพร่อยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเห็นว่าเป็นแง่คิดมุมมองที่คมคายและสมควรนำมาเผยแพร่ฝากสมาชิกเชิญรับของฝากได้ครับ

ตอนที่ ๑ เพลงของแผ่นดิน

มีเรื่องของเพลง ๆ หนึ่งที่ระดับความสำคัญ เป็นเพลงที่คนไทยทุกคนต้องร้องได้...ต้นกำเนิดเพลง เริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๗

ชรินทร์ นันทนาคร เล่าว่า ไปเชียงใหม่ ดุสสถาน ที่ถ่ายหนังที่บ้านป่าแป๋ เห็นแม่บัวเอะของ เต็ม กระบุง เดินขึ้นดอย ขอบกระบุงมีธง ภ.ป.ร. ผืนน้อย เสียบอยู่ ถ้ามได้ความว่าซื้อมา ๘ บาท จากร้านในเมือง

ตั้งใจจะเอาติดบูชาประตูบ้าน ในวันสำคัญ เจ้าพ่อหลวง

มองตามธงผืนน้อย ไกลออกไป ระหว่างหุบเขา นึกถึงชื่อ “สดุดีมหาราชา” เก็บความคิดว่า จะเอาไปทำอะไร มีโอกาสก็กราบเรียนถาม พระยาศรีวิศาลวาจา จะแต่งเพลงรักเพลงบูชาพระเจ้าอยู่หัว

พระราชินี ด้วยถ้อยคำแบบชาวบ้าน ควร-ไม่ควร

“เป็นความคิดที่ดี รีบไปทำได้เลย” คุณชรินทร์ ไปหาคุณสุรัฐ พุกกะเวส สองวันได้เนื้อเพลงมา เนื้อหาเป็นราชาศัพท์ยืดยาว

ไม่ตรงใจ แต่ก็ถือว่า ได้เริ่มต้น

วันต่อมา แคंबอกชื่อสดุดีมหาราชา ซาลี อินทรวิจิตร ไบหน้าแดงระเรื่อ ลึกเข้าไปในแววดา มองเห็นเทียนเล่มน้อยจุดประกายแวววาว รุ่งขึ้นก็ชวนกันหาน้ำหมาน (สมาน กาญจนผลิน) ที่บ้านข้างวัดเทพธิดา

ขอเวลาดั่งหน้า น้ำหมานก็พร้อมเริ่มงาน...

“เนื้อร้องต้องมาก่อน” ชรินทร์บอก “เอาง่าย ๆ แบบชาวบ้าน แต่ประทับใจ” “นั่นแหละยาก” ซาลีว่า นั่งนิ่งกันครู่ใหญ่ ซาลีถาม “ถ้าเผชิญในหลวงมาในชอยนี้ แล้วเราเจอพระองค์ท่าน เราจะทำยังไง”

“เราก็นั่งคุกเข่า พนมมือ ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้า แล้วเรามีอะไร ก็กราบบังคมทูล...” ซาลีรีบเขียนในกระดาษ “ขอเดชะ องค์ พระประมุขภูมิพลมิ่งขวัญ ปวงชน ประชาชาติไทย...”

เหมือนลมเย็นพัดมาวูบหนึ่ง พาความวิตกกังวลที่สุมในหัวใจมาแสนนาน หายไปในพริบตา ซรินทร์ ดึงเนื้อเพลงบรรทัดนั้นส่งให้น้ำหมาน พรมนิ้วลงบนคีย์เปียโน ไล่เสียงไม่นาน แล้วทำนองเพลงก็หลั่งไหลออกมา

ได้บรรทัดแรก ถือว่าฟ้าดินเป็นใจ ซรินทร์ ซาลี สมาน ก็หายเกร็ง แต่งต่อไปจนจบ ท่อนสตูดิโอ มหาราชินี

ซาลีเขียน “อ่าองค์ พระสยาม บรมราชันย์ ขวัญหล้า” อ่านให้ฟัง ทำนองแปร่งแปลกออกไป ซรินทร์นิ่ง ซาลีอ่านสีหน้าออก “ดูตามใจมึงมา ๘ บรรทัดแล้ว จะแต่งตามใจกูสักบรรทัด ไม่ได้เชียวนะหรือวะ”

ซรินทร์ขอฟังทำนองจากน้ำหมาน...ไล่คีย์เปียโนแล้วว่า ทำนองขาดไปสองห้อง ต้องทำสะพานดนตรีลงมาจับ กับคำร้องท่อนสุดท้าย อ่าองค์ พระสยาม...แล้วน้ำหมานก็คิดให้ฟังต่อ...

อ่าองค์ พระสยาม บรมราชันย์ขวัญหล้า เปล่งบุญญา สมสง่าบารมี ผองข้าพระพุทธเจ้า น้อมเกล้าขออัญชูลี สตูดิโอ มหาราชินี สตูดิโอ มหาราชินี

ซรินทร์เล่าต่อ เพลงสตูดิโอ มหาราชินี อยู่ในภาพยนตร์ ลมหนาว ที่เขาสร้าง ฉายที่ศาลาเฉลิมกรุงปี ๐๙ ตอนใกล้จบเรื่อง นักโทษการเมืองพระเอกของเรื่อง ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เดินออกจากคุก แล้วก้มกราบ

เพลงสตูดิโอ มหาราชินี กระหึ่มขึ้น พร้อมภาพธงชาติไทย ธง ก.ป.ร. ประดับประดาตามบ้านเรือน ผู้ชมต่างลุกขึ้นยืน ถวายความเคารพ จบเพลง คนเฝ้าประตูใหญ่ด้านข้างเฉลิมกรุง เปิดประตู คนดูเข้าใจว่าภาพยนตร์จบ ก็กุกันเดินออก ไม่นานก็ได้เรื่อง

มีคนไปแจ้งความซรินทร์เอาเพลงอะไรก็ไม่รู้ มาเปิดแทนเพลงสรรเสริญพระบารมี ตำรวจมาจับ โรงหนังฉายรอบแรก ไม่กล้าฉายต่อ

พักใหญ่ที่ฟังของคุณซรินทร์ท่านก็มา ตำรวจตั้งแถวกันพริบพริบทั่วโรงพัก และทุกอย่างก็จบลงด้วยรอยยิ้มและความเข้าใจ ภาพยนตร์ก็ฉายได้ตามปกติ จากวันนั้นถึงวันนี้ เพลง “ สตูดิโอ มหาราชินี ” ได้กลายเป็นเพลงของประชาชนคนไทยทั่วประเทศไปแล้ว ถ้าสวรรค์มีจริงอัจฉริยชนคนธรรมดาและเป็นคนดีที่พร้อมอย่าง คุณสมาน กาญจนผลิน ท่านคงยิ้มอย่างเป็นสุขอยู่บนนั้น “

ปัจจุบันเพลงนี้มีการขับร้องเพื่อถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทั้งสองพระองค์อยู่เสมอ โดยถือเป็นธรรมเนียมทั่วไปว่า เพลงนี้ต้องขับร้องหลังการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และมีการจุดเทียนชัยถวายพระพร และรัฐบาลได้จัดเพลงนี้ให้เป็น ๑ ใน ๖ เพลงสำคัญของแผ่นดิน ตามมติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อมูลจาก กีเลน ประลองเชิง

ตอนที่ ๒ คุณภาพของคนไทย เป็นยังไงแน่ : แง่คิดจากงานพระบรมศพ

จาก Fb page เอนก เหล่าธรรมทัศน์ Anek Laothamatas

ผมเข้าร่วมรับเสด็จในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพรัชกาลที่ ๙ และได้รับเกียรติเข้าเฝ้าอยู่ในพระที่นั่งทรงธรรมด้วย

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ วันสำคัญของไทยทั้งชาติ ผ่านไปด้วยดี ครับ ตลอดทั้งวันผมได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส และได้คิดได้นึกอะไรเยอะ แต่ที่ครุ่นคิดอย่างหนัก ในฐานะคนหนึ่งที่จะช่วยปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คือ ประชาชนไทยมีคุณภาพหรือไม่ ?

บางครั้งหรือบ่อยครั้ง เราคิดว่าคนไทย

คุณภาพไม่พอ ไม่ชอบมีส่วนร่วม ไม่มีสำนึกพลเมือง ไม่ใส่ใจส่วนรวม จำต้องยกระดับวัฒนธรรมการเมืองคนไทยอย่างเร่งรีบ แต่ภาพตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ จนถึง ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ กลับชี้ไปทางตรงข้าม คนไทยเรือนหลายสิบล้าน เกือบทั้งประเทศก็ว่าได้ มีคุณภาพสูงมาก ออกมาแสดงความรักความอาลัย ร.๙ เอง อย่างเป็นธรรมชาติ และแสดงกตัญญูตารธรรม เป็นอย่างสูง ตั้งใจที่จะเป็นคนดี เป็นลูกที่ดีของ พ่อของแผ่นดิน ออกมาช่วยจัดการดูแลงานที่เกี่ยวกับการพระบรมศพ เป็นจิตอาสา นานาชาติ นับล้าน ทั่วประเทศ ร่วมปีแล้ว มีทุกวัย มีทุกฐานะ มีทุกสังคม ทุกชุมชน ทุกภาค ทุกจังหวัด ทุกศาสนา

หากทำแค่วันเดียว อาทิตย์เดียว คงยังสรุปชัดไม่ได้ แต่ทำกันมากกว่าหนึ่งปี ไม่ขาดวัน แม้ยามฝนตกหนัก น้ำจะท่วมใหญ่ ยามแดดร้อนเปรี้ยง และแม้จะต้องเข้าคิว จองที่ ด้วยการมานอนครองที่เป็นเกือบอาทิตย์ นอนบนดินกินข้างถนน รอนแรมมาจากจังหวัดอันไกลโพ้น ลงมาจากขุนเขาก็มี เอ้ ดูไปดูมา คุณภาพประชาชนเราเต็มร้อย ต่างหาก คู่ยกกันว่าในยามนี้ที่ฝ่ายบ้านเมืองและตำรวจ รวมทั้งฝ่ายความมั่นคงกระจุกกันอยู่ในงานพระบรมศพใน ทุกจังหวัด ช่างเหมาะมากสำหรับอาชญากรและมิจฉาชีพจะออกดำเนินการ แต่กลับไม่มีสิ่งอันใดบอเหตุทำนองนั้นเลย หามิได้ บ้านเมืองสงบเรียบร้อยยิ่ง ผมเดาที่เล่นว่า “ถ้าพวกเขาหยุดงาน

เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล” แต่เลขาฯการส่วนตัวผมกลับบอกว่า “คนที่เรามองว่าเป็นมิจฉาชีพ บางคนอาจเปลี่ยนมาเป็นจิตอาสาเลยล่ะ ในสองสามวันนี้”

ก็นี่แหละครับ คนไทยของเรา คุณภาพแค่ไหน เป็นอย่างไร ตอบได้จริงจังหรือเปล่า ผมคิดว่าเราคงประมาณสามมิได้เลย จริงอยู่ สามสี่ปีที่แล้วพวกเขาแตกแยก แตกหัก ต่อสู้ขับเคี่ยวกันจนบ้านเมืองปานจะแหลกปานจะล่ม ไกลี่จะเป็นรัฐ “ล้มเหลว” แต่ เมื่อมาถึงงานพระบรมศพ พวกเขาพร้อมกัน “ดำทั้งแผ่นดิน” ทำให้นานาชาติและโลกเห็นว่าไทยจะยังยืนสืบไปแน่นอน ย่อมมิใช่รัฐล้มเหลว ทุกชาติทุกภาษา ล้วนแซ่ซ้อง เมืองไทยและคนไทย

พระประมุข เจ้านาย ผู้นำ นักธุรกิจ นักวิชาชีพ นักท่องเที่ยว สามัญชน จากทั่วโลก ที่ได้มาเห็นคนไทยในยามนี้ ได้เห็นคนไทยหลายสิบล้านผู้มีหัวใจให้บ้านเมือง ให้ส่วนรวม มีอะไรที่รัก ที่ภูมิใจร่วมกัน แทบทั้งชาติ ดูล้วนมีหัวใจดวงเดียวกัน นี่คือคุณภาพของคนไทยเราหรือเปล่า

ย้อนกลับมาคิดเรื่องข้าราชการ คิดถึงเรื่องที่เราคิดจะปฏิรูประเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในยามปกติ เราเปื้อนกับพฤติกรรม “เข้าชามเย็นชาม” ของข้าราชการ ชินชากับคำพูดของบรรดาข้าราชการที่ว่า “เรื่องนี้ทำไม่ได้เพราะขัดระเบียบ เพราะไม่ได้ตั้งงบประมาณ” เพราะว่าการตั้งซื้อแบบไม่ได้” แต่ หนึ่งปีมานี้ เราเห็นราชการไทยทั่วประเทศขยันขันแข็ง ทำงาน

เกินเวลา เตรียมการ จัดการ ก่อสร้าง สร้างสรรค์
ฝึกฝน ชักซ้อม และบริหารงานทุกระดับ ทุกหัวเลี้ยว
หัวต่อ ทุกส่วนงาน อย่างละเอียดถี่ถ้วนอย่างมีศิลปะ
และจินตนาการ ได้อย่างน่าพิศวง ทุกอย่างเสร็จ
ตรงตามเวลา ตามที่เส้นตายต่างๆ ชิดไว้ ได้หมด
สามารถประสานงาน หารือกัน กลมกลืน และกลม
เกลียวกันได้ เป็นอย่างดี ที่จริงผมอยากบอกว่าอย่าง
“อัครวรยศ” เสียมากกว่า ด้วยซ้ำ ระดมจัดการ ดูแล
และร่วมมือ กับประชาชนหลายสิบล้าน ทั้งทั้ง
ประเทศได้อย่างไร ถ้าพวกเขาไม่มีอะไร “ดี”

ที่ทำให้คิดต่ออีก คือ พลันที่ในหลวงมีรับสั่ง
ทำนองว่า “ให้ดูแลประชาชนให้ดี” เขาเป็นแขกของ
พระองค์ท่านด้วย ชั่วข้ามคืน มีเบาะรองมากมาย
ออกมาให้ประชาชนที่มารออยู่ตามบาทวิถีรถส่ง
เสด็จ รัชกาลที่ ๙ สุพรรณบุรี เอามากันได้อย่างไร
เองมาจากไหน จัดซื้ออย่างไร ปัญหา “เรดเทป”
แบบราชการหายไปไหน หายไปได้อย่างไร ตกกล
ราชการของไทยเป็นอย่างไรแน่ เข้าขามเย็นขาม?
หัวสีเหลี่ยม? อะไรก็ทำไม่ได้ ?

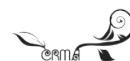
นำพิศวง นำคิดใหม่ครับ

งานพระบรมศพ ที่ดำเนินมาถึงวันนี้ทำให้ผม

ตระหนักว่า หนึ่ง เราไม่ได้มีแต่แผ่นดินไทยที่ดีเลิศ
แน่นอน เรายังโชคดี มีสถาบันแบบ “ไทย ๆ” สืบต่อ
พัฒนากันมาอีกคือ สถาบันพระมหากษัตริย์ และ
สุดท้าย เรามีประชาชนที่ดีเลิศ และมีระบบราชการ
ที่ฟังฟังได้ ใช้การได้ หากมาถึงเรื่องสำคัญจริงโดย
เฉพาะเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

การปฏิรูปที่ดี การพัฒนา ไต ๆ ก็ดีแน่นอน
ต้องมีเรื่องสมัยใหม่ วิชาการสมัยใหม่มาคิดประกอบ
แต่ ที่สำคัญเราต้องต่อยอดไปจากพื้นฐานเดิมที่ดีๆ
ของคนไทย ราชการไทย สังคมไทย นี่แหละ เป็นสำคัญ
สมควรยั้งที่รัฐบาลและรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ
ราชการ และ ประชาชนไทย จะขออับพระราชมาน
พระบรมราชวินิจฉัยและ พระปรีชาญาณ จากพระเจ้า
อยู่หัวและสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเทศไทยนั้น หากพระมหากษัตริย์กับ
ประชาชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วไซ้ไร หาก
ประเทศมีอุปสรรคใหญ่หลวงใดมาถนัดขวาง ก็ย่อม
จะฝ่าข้ามไปด้วยกันได้ อย่างแน่นอน

เสนาศึกษา

ความเข้าใจเรื่อง บุญ - บาป

คำปั้น อักษรวิไลย เรียบเรียง

๐๑ บุญ

ชีวิตของแต่ละบุคคลในแต่ละชาตินั้นสั้น แล่นสั้นมาก เกิดมาแล้วในที่สุดก็ต้องตายด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้แม้แต่คนเดียว แต่ก็ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่า จะเป็นวันใด เวลาใด และแต่ละขณะของชีวิตเป็นกรรมทั้งหมด กรรมเกิดขึ้นและดับไปอย่างรวดเร็ว ไม่หวนกลับมาได้อีก นี่คือความเป็นไปของสังสารวัฏฏ์ ซึ่งเป็นสภาพธรรมที่เกิดดับเป็นไปอย่างไม่ขาดสาย

การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ พร้อมทั้งมีโอกาสได้พบพระธรรมซึ่งเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้พบกัลยาณมิตรที่เกื้อกูลให้ความเข้าใจพระธรรมที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงนั้น เป็นสิ่งที่ได้โดยยากแสนยากในสังสารวัฏฏ์ เมื่อเทียบกับการได้รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่กระทบสัมผัสกาย ซึ่งมีเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

เมื่อเป็นเช่นนี้ ทุก ๆ วัน ควรที่จะได้พิจารณา อยู่เสมอว่า ชีวิตอาจจะอยู่ไม่ถึงพรุ่งนี้ก็ได้ อาจจะสิ้นชีวิตก่อนถึงวันพรุ่งนี้ก็ได้ มีโอกาสที่จะฟังพระธรรม ก็ควรเห็นประโยชน์ที่จะฟัง สะสมปัญญาในทันที มีโอกาสที่จะได้สะสมบุญ ก็สะสมทันทีเจริญทันที เป็นการเติมความดีลงในจิตใจของตนเอง ทุก ๆ วัน เพื่อชำระล้างอกุศลธรรมทั้งหลาย เพราะ

ถ้าไม่คอยเติมความดีแล้ว ก็ย่อมเป็นเหตุให้อกุศลธรรมเกิดสะสมพอกพูนหนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ

เป็นความจริงที่ว่า ขณะใดที่กุศลจิตเกิดขึ้นนั้นเป็นบุญ บุญคือกุศลจิต ขณะใดปราศจากโลภะ (ความติดข้องต้องการ) ปราศจากโทสะ (ความโกรธ ความขุ่นเคืองใจ) ปราศจากโมหะ (ความหลง ความไม่รู้ความจริง) เป็นต้น ขณะนั้นคือบุญ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม สำคัญอยู่ที่ว่ากุศลจิตเกิดหรือไม่ในขณะนั้น

ข้อความในปรมัตถทีปนี อรรถกถา พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ ปฐมปิฐวิมาน แสดงความเป็นจริงของบุญไว้ ดังนี้ คือ

“กุศลกรรมทั้งหลาย อันต่างโดยประเภท มี ทาน และศีล เป็นต้น ได้ชื่อว่า บุญ เพราะทำให้บังเกิดผลคือความที่น่ายุชา และเพราะชำระชะล้างสันดานของตนเองให้หมดจด”

บุญ เป็นสภาพธรรมที่มีจริง เป็นสภาพธรรมที่ชำระจิตให้สะอาด เพราะโดยปกติแล้วจิตสกปรกด้วยเครื่องเศร้าหมองของจิต คือ กิเลส จากที่เป็นอกุศล ก็ค่อย ๆ เป็นกุศลขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งก็ไม่พ้นไปจากขณะที่จิตเป็นกุศล เป็นไปในทาน เป็นไปในศีล เป็นไปในการอบรมเจริญความสงบของจิต และเป็นไปในการอบรมเจริญปัญญา โดยที่ไม่มีตัว

คนที่จะไปทำบุญ เพราะบุญอยู่ที่สภาพจิต จิตเป็นกุศล เป็นบุญ ในทางตรงกันข้าม ถ้าจิตเป็นอกุศล ย่อมไม่ใช่บุญ

บุญ ย่อมเกิดขึ้น เจริญขึ้นในขณะที่จิตเป็นกุศล ขณะที่จิตเป็นอกุศล หรือ ตริโกไปด้วยอกุศล วิตกประการต่าง ๆ รวมไปถึงในขณะที่นอนหลับ ขณะนั้นบุญไม่เจริญ (ในขณะที่นอนหลับ ไม่มีกุศล ไม่มีอกุศล เกิดขึ้น โลกนี้ไม่ปรากฏ เพียงแต่เป็นจิตประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นทำกิจรักษาความเป็นบุคคลนี้ไว้เท่านั้น บุญจึงไม่เจริญในขณะที่นอนหลับ) แต่เมื่อใดที่สติเกิดระลึกได้เป็นไปในกุศลประการต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของท่าน การให้วัตถุสิ่งของเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น ในเรื่องของศีล การวิเวกเว้นจากทุจริตกรรม และการประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ในเรื่องความสงบของจิต และในการอบรมเจริญปัญญา เมื่อนั้นบุญย่อมเจริญ ซึ่งไม่จำกัดเลย เพราะการทำบุญไม่ใช่มีแต่เฉพาะทานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น มีถึง ๑๐ ประการ ด้วยกัน คือ

๑. ทาน การให้วัตถุสิ่งของเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้รับ จะเห็นได้ว่าบุคคลผู้ที่ควรแก่การรับวัตถุทานมีมากทีเดียว และถ้าวันหนึ่ง ๆ ไม่มีกุศลในขั้นทานเลย ก็เป็นไปได้ที่จะดับกิเลสให้หมดสิ้น ในชาติหนึ่ง ๆ ที่ทานกุศลไม่เกิด ไม่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่มีกุศลจิตแม้ในขั้นทาน ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินไปถึงการดับกิเลสได้เลย

ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ กำลังเดินทางในสังสารวัฏฏ์ และจะเดินทางไปเรื่อย ๆ トラบใดที่ยังไม่มีปัญญาคุมกล้าถึงขั้นที่จะดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้นถึงความเป็นพระอรหันต์ คนที่เดินทางร่วมกัน ในสังสารวัฏฏ์ เมื่อวัตถุสิ่งของที่ควรให้ แม้มีน้อย ก็ทำการแบ่งปันให้กันได้ เพราะยังไม่สิ้นสุดการเดินทาง เพราะฉะนั้น ในโลกหรือในทางที่กันดารลำบากอย่างนี้ ถ้ามีทางใดที่จะถือกุศลอุปการะกันได้ แม้วัตถุสิ่งของมีน้อย ก็ควรที่จะแบ่งให้ เพื่ออุปการะถือกุศลสงเคราะห์ซึ่งกันและกันให้ผ่านพ้นความทุกข์ให้ถึงที่สุดของสังสารวัฏฏ์ได้ และที่สำคัญสังสาร

วัฏฏ์นั้นก็ยืดยาวมาก ไม่ทราบว่าจะเดินทางกันไปอีกไกลสักเท่าไร ถ้าไม่ถือกุศลอุปการะกันเลย ก็ไม่สามารถที่จะช่วยกันและกัน ผลัดกันให้ ผลัดกันรับไปจนกว่าจะถึงที่สุดของสังสารวัฏฏ์ได้

๒. ศีล ได้แก่ ความประพฤติทางกาย ทางวาจา ที่เป็นกุศล คือ ไม่เบียดเบียนบุคคลอื่นให้เดือดร้อน

๓. ภาวนา การอบรมจิตให้สงบ คือ สมถภาวนา และการอบรมให้เกิดปัญญา ที่เป็นวิปัสสนาภาวนา ซึ่งเป็นเรื่องของความเข้าใจถูกเห็นถูกทั้งหมด

๔. อปจายนะ การอ่อนน้อมต่อผู้ที่ควรอ่อนน้อม ก็เป็นบุญ เพราะวาจิตใจในขณะที่นั้นไม่หยาบกระด้างด้วยความถือตัว

๕. เวชยารัจจะ การชวนชวายในสิ่งที่เป็นประโยชน์ สงเคราะห์แก่ผู้ที่ควรสงเคราะห์ ไม่เลือกสัตว์ บุคคล ผู้ใดที่อยู่ในสภาพที่ควรสงเคราะห์ช่วยเหลือให้ความสะดวก ให้ความสบาย ก็ควรจะสงเคราะห์แก่ผู้นั้น แม้เพียงเล็กน้อยในขณะที่นั้น ก็เป็นกุศลจิต เป็นบุญ

มีบุญหลายประเภทด้วยที่เจริญได้โดยไม่มียาก ถึงแม้ว่าไม่มีทรัพย์สินสมบัติสิ่งของใด ๆ เลย ก็ยังสามารถที่จะเจริญกุศลได้ อย่างเช่น ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ที่ควรสงเคราะห์ ชวนชวายในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ไม่นิ่งดูตาย ดูเหมือนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ยาก แต่ว่าในวันหนึ่ง ๆ ถ้ากุศลจิตเกิดก็กระทำไม่ได้ บางท่านอาจจะเห็นว่าการช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ดี มีความเข้าใจถูกว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ในขณะที่ควรจะทำ กลับไม่ทำ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะขณะนั้นอกุศลธรรมเกิดขึ้นครอบงำไม่สามารถที่จะกระทำแม้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ที่ควรสงเคราะห์ได้ บุคคลผู้ที่เห็นประโยชน์ของการขัดเกลาภิเลส ก็จะไม่ละเลยโอกาส ในการเจริญกุศลประการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เพราะถ้ากุศลไม่เกิด ก็จะเป็นโอกาสให้กุศลเกิดพอกพูนหนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ

๖. ปัตติทาน การอุทิศส่วนกุศล ให้บุคคลอื่นได้ร่วมอนุโมทนา

จุดประสงค์ของการอุทิศส่วนกุศล ก็เพื่อให้บุคคลอื่นได้ร่วมอนุโมทนา ซึ่งจะเป็นเหตุให้กุศลจิตของบุคคลอื่นเกิดได้ กุศลจิตที่อนุโมทนาย่อมเป็นกุศลของผู้อนุโมทนาเอง กุศลที่เกิดขึ้นด้วยการอนุโมทนานี้จะเป็นเหตุให้ได้รับผลที่ดี คือ กุศลวิบากจิตเกิดขึ้น ไม่ใช่เราหยิบยื่นกุศลของเราให้คนอื่น แต่การที่เราทำกุศล แล้วเป็นเหตุให้คนอื่นที่รู้อนุโมทนายินดีด้วย ไม่ว่าจะป็นตอนไหนก็ตาม ขณะใดที่เขาอนุโมทนายินดีด้วย ขณะนั้นก็เป็นกุศลของเขา ซึ่งจะต้องเป็นกุศลจิตของผู้ที่อนุโมทนาเท่านั้นจริง ๆ

๗. ปัตตานุโมทนา การอนุโมทนาชื่นชมยินดีในกุศลที่ผู้อื่นที่ได้กระทำกุศล เพราะเหตุว่า ถ้าเป็นคนพาล ไม่สามารถจะอนุโมทนาได้เลย เพราะฉะนั้น ขณะใดที่ได้ทราบการกระทำบุญกุศลของบุคคลอื่น ก็ควรเป็นผู้ที่มีจิตยินดีชื่นชมอนุโมทนาในกุศลของบุคคลอื่นที่ตนได้ทราบนั้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ตระหนี่แม้แต่จะชื่นชมยินดีในบุญกุศลของบุคคลอื่น เมื่อได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็สามารถรู้ได้ด้วยตนเองว่า ขณะไหนเป็นบุญ ขณะไหนเป็นอกุศล ถ้าขณะนั้นไม่ติดข้องด้วยโลภะ ไม่ขุ่นเคืองด้วยโทสะ ไม่มีความไม่รู้ ขณะนั้น ความดีเกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเกิดกับใครก็ตาม ความดี หรือ กุศล หรือ บุญ นั้นควรค่าแก่การชื่นชม เมื่อได้ทราบว่าคนนั้นคนนี้ได้เจริญกุศล ได้ทำความดี เราก็ควรชื่นชมในกุศลของเขา และไม่จำกัดด้วยว่า เขาจะบอกเราหรือไม่บอกเราก็ตาม เช่น เพียงอ่านเจอข่าวคนเก็บเงินได้แล้วคืนให้เจ้าของ เราก็ชื่นชมอนุโมทนา ขณะนั้นจิตผ่องใสในกุศลที่ชื่นชม ความดีเกิดขึ้นเป็นไปแล้วในขณะนั้น

การอนุโมทนาในความดีของผู้อื่น เป็นบุญประการหนึ่ง ที่เรียกว่าปัตตานุโมทนา คือ การชื่นชมยินดีในความดีที่ผู้อื่นได้กระทำ จะเห็นได้ว่า ปัตตานุโมทนา เป็นสิ่งที่จะพิสูจน์หิริโอตตปปะในจิตใจ

ของแต่ละท่าน เพราะเหตุว่าเมื่อทราบว่าคุณคนอื่นทำกุศล ควรที่จะอนุโมทนา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยากเลย เพราะท่านไม่ได้เหนียวที่จะต้องกระทำด้วย แต่ว่ากุศลนั้นก็สำเร็จไปแล้วด้วยการกระทำของคนอื่น เพราะฉะนั้น ก็ควรที่จะได้อนุโมทนาในกุศลของบุคคลนั้นจริง ๆ **แต่ถ้าขณะใดไม่อนุโมทนา กล่าวได้ว่าหิริโอตตปปะไม่เกิดแน่นอนในขณะนั้น** ขณะนั้นควรที่จะได้พิจารณาว่า เพราะอะไรจึงไม่อนุโมทนา ซึ่งน่าที่จะเห็นได้ชัดเจน ถ้าไม่เป็นผู้ที่เข้าใจตัวเอง และถ้าเป็นผู้ที่ตรงก็จะรู้ว่าขณะนั้นอะไรเป็นเหตุให้ไม่อนุโมทนา ย่อมไม่พ้นไปจาก อวิชชา (ความไม่รู้) อหิริกะ (ความไม่ละอายต่ออกุศลธรรม) อนอตตปปะ (ความไม่เกรงกลัวอกุศลธรรม) เป็นเหตุให้อกุศลอื่น เช่น ริษยา และความไม่พอใจเกิดร่วมด้วยเป็นต้น จึงไม่อนุโมทนาในความดีของผู้อื่น ทันทที่ที่เื่ออนุโมทนา ควรจะเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกได้ว่าเป็นอกุศล

๘. ธัมมเทศนา การแสดงธรรมแก่ผู้ต้องการฟัง ไม่ว่าจะป็นญาติ มิตรสหาย หรือบุคคลใดก็ตาม ซึ่งสามารถจะอนุเคราะห์ให้เขาได้เข้าใจเหตุผลในพระธรรมวินัย ก็ควรที่จะได้แสดงธรรมแก่บุคคลนั้น พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นคำจริง เป็นวาจาสังขละ เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูลให้ผู้ฟังผู้ศึกษาเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริง เกิดจากการตรัสรู้ของพระองค์ ที่กว่าจะได้ตรัสรู้ นั้นพระองค์ต้องบำเพ็ญพระบารมีสะสมคุณความดีประการต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ยาวนานถึงสี่อสงไขยแสนกัปป์เมื่อครั้งที่ยังเป็นพระโพธิสัตว์ พระบารมีที่พระองค์ทรงบำเพ็ญมาทั้งหมดก็เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรมตามความเป็นจริง เมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้แล้ว ทรงมีพระมหากรุณาแสดงพระธรรมตลอด ๔๕ พรรษา ตั้งแต่เริ่มประกาศพระศาสนาจนกระทั่งถึงเวลาที่พระองค์จวนจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า พระธรรม มีค่ามาก ทำให้ผู้ได้ฟังได้ศึกษามีความ

เข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อขัดเกลาละเอียดกลายกิเลส จนกว่ากิเลสจะดับหมดสิ้น ถ้าไม่กล่าวความจริง ไม่แสดงความจริงเลย บุคคลอื่นก็จะไม่มีโอกาสได้ยิน ได้ฟังคำจริงนั้นเลย

๙. **ธัมมัสสวนะ** การฟังธรรม เพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูก ในสภาพธรรม ตรงตามความเป็นจริง ก็เป็นบุญ

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นเรื่องที่ยาก ละเอียด ลึกซึ้ง เพราะถ้าพระธรรมง่าย ก็คงไม่ต้องอาศัยพระปัญญาคุณของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะว่าใคร ๆ ก็ย่อมสามารถที่จะเข้าใจสภาพธรรมได้เอง แต่สภาพธรรมแม้ที่กำลังมีในขณะนี้ ก็ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้ว่าเป็นธรรม เพราะเหตุว่าเป็นเรา ไม่ว่าจะเห็น จะได้ยิน จะได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คิดนึก ตั้งแต่เกิดจนตายก็เป็นเราทั้งนั้น มองหาธรรมไม่เจอว่าธรรมอยู่ที่ไหน ต่อเมื่อใดที่ได้ฟังพระธรรมแล้ว สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย ก็ไม่ต้องไปหาธรรมเลย เพราะว่าไม่มีวันพ้นจากธรรม มีธรรมเกิดขึ้นเป็นไปอยู่ทุกขณะ เพราะฉะนั้น การที่จะรู้ว่าเป็นธรรม จึงไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเหตุว่า**ถ้าเป็นธรรมก็ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด** แต่ต้องเป็นสภาพธรรมที่มีจริง มีลักษณะเฉพาะธรรมนั้น ๆ ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร แล้วสิ่งใดก็ตามที่ปรากฏ ถ้าคิดให้ลึก ๆ ให้ถูกต้องจริง ๆ ก็ต้องเข้าใจถูกได้ว่าสิ่งที่ปรากฏ ต้องเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิดขึ้นจะไม่มีอะไรปรากฏเลย

ทุกขณะตั้งแต่เกิดจนตาย มีธรรมเกิดขึ้นเป็นไปอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อไม่รู้ตามความเป็นจริง ก็ยึดถือสภาพธรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัยทั้งหมดว่าเป็นเรา เพราะฉะนั้น ก็จะเห็นได้ว่าถ้าพิจารณาไตร่ตรองจริง ๆ ก็สามารถที่จะเข้าใจความจริงของธรรม แต่ก็ไม่มีใครไตร่ตรองในลักษณะนี้ จนกว่าจะได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซึ่งเป็นคำจริงทุกคำ เป็นคำที่เกื้อกูลให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด

กว่าจะได้เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริงของสภาพธรรมที่มีการเกิดขึ้น มีการปรากฏ แล้วก็ดับไป ก็ต้องเป็นการฟังด้วยการพิจารณาจริง ๆ จึงจะสามารถรู้ในพระคุณที่ได้ทรงประจักษ์ความจริงของสภาพธรรมถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงพระธรรมโดยละเอียด โดยนัยประการต่าง ๆ ตลอด ๔๕ พรรษา เพราะว่าไม่ใช่เป็นสิ่งที่ใครเพียงฟังเดี๋ยวนี้แล้วก็รู้แจ้งอริยสัจธรรมได้ เพราะว่า**ฟังแล้วก็ต้องฟังอีก** แล้วก็ต้องมีการพิจารณาไตร่ตรอง จนกระทั่งสามารถที่จะประจักษ์แจ้งลักษณะจริง ๆ ของสภาพธรรมได้ เพราะฉะนั้น ธรรม เป็นเรื่องที่ยาก ไม่ใช่เรื่องที่เพียงฟังวันนั้นแล้วทุกคนก็จะเห็นว่าเป็นธรรมทั้งหมดไม่ใช่เราอีกต่อไป จึงแสดงให้เห็นว่าการอบรมเจริญปัญญาต้องเป็นไปตามลำดับ ที่สำคัญที่สุด คือ ไม่ขาดการฟังพระธรรมค่อย ๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย ขณะที่ฟังพระธรรมเข้าใจ ขณะนั้นเป็นบุญ เป็นความดีที่ประเสริฐ เป็นเครื่องชำระจิตใจให้สะอาดปราศจากความไม่รู้ที่สะสมมาอย่างยาวนานในสังสารวัฏฏ์ เป็นบุญที่สำเร็จด้วยการฟังพระธรรม ซึ่งก็คือธรรมฝ่ายดี ได้แก่ กุศลธรรม เป็นธรรมที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย ไม่ใช่เรา

๑๐. **ทิวชุกัมม** การกระทำความเห็นให้ตรงตามสภาพธรรม และเหตุผลของสภาพธรรมนั้น ๆ ธรรมใดที่เป็นกุศล ก็ให้เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริง ว่า เป็นกุศลจริง ๆ ธรรมใดที่เป็นอกุศล ก็ให้พิจารณากระทำความเห็นให้ตรงตามสภาพธรรมจริง ๆ ว่า สภาพธรรมนั้นเป็นอกุศล ไม่ปะปนกุศลธรรมกับอกุศลธรรม

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา มีความละเอียด ลึกซึ้ง เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ผู้ที่ได้ศึกษา และมีความเข้าใจ ไปตามลำดับอย่างแท้จริง เพราะทุกส่วนของคำสอนที่พระองค์ทรงแสดงนั้น เป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นของกุศลธรรมอย่างแท้จริง

๑๖๖ บท

ข้อความในปรมัตถทีปนี อรรถกถา พระสูตร ตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ เทสนาสูตร แสดงความเป็นจริงของบาป ไว้ดังนี้ คือ

“บทว่า ปาป ได้แก่ ชื่อว่า บาป เพราะเป็นของลามก (ต่ำทราม). ถามว่า ท่านอธิบายไว้อย่างไร. ตอบว่า ชื่อว่า บาป เพราะเป็นสิ่งน่ารังเกียจ คือ พระอริยะเกลียดโดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นต้น ยังสัตว์ให้ถึงทุกข์ในวัฏฏะ”

บาป หมายถึง อกุศลธรรม สภาพธรรมที่ไม่ดี ไม่งามและให้โทษ ตามความเป็นจริงแล้ว ถ้าไม่มีจิต ก็ไม่มีบาป อย่างเช่นต้นไม้ไม่มีบาป เนื่องจากต้นไม้คิดไม่ได้ ต้นไม้ทำอะไรไม่ได้ ต้นไม้ฆ่าสัตว์ไม่ได้ ต้นไม้ลักทรัพย์ ไม่ได้ เป็นต้น จึงไม่มีบาป บาปต้องเป็นสภาพของจิตซึ่งประกอบด้วยสภาพธรรมที่ไม่ดี เช่น ประกอบด้วยความคิดข้องต้องการ ประกอบด้วยความขุ่นเคืองใจ เป็นต้น เพราะฉะนั้นไม่มีใครสามารถจะเห็นจิตหรือดูจิตได้ด้วยตา แต่ว่าสามารถที่จะระลึกถึงลักษณะของจิตได้ เพราะเหตุว่าทุกคนมีจิต แต่แม้ว่าทุกคนจะรู้เพียงคร่าว ๆ ว่ามีจิต แต่ถ้าไม่ศึกษาโดยละเอียดก็ยังไม่สามารถที่จะตอบได้ว่าที่ว่ามีจิตนั้น จิตอยู่ที่ไหน ซึ่งจะต้องค่อย ๆ พัง ค่อย ๆ ศึกษาสะสมความเข้าใจ ถูกเห็นถูกไปตามลำดับ ขณะที่เห็นเป็นจิตชนิดหนึ่ง ขณะที่ได้ยินเป็นจิตชนิดหนึ่ง ขณะที่ได้กลิ่นเป็นจิตชนิดหนึ่ง ขณะที่ลิ้มรสเป็นจิตชนิดหนึ่ง ขณะที่กำลังรู้สิ่งที่เย็นบ้าง ร้อนบ้าง อ่อนบ้าง แข็งบ้าง เป็นจิตชนิดหนึ่ง ขณะที่คิดนึกเป็นจิตชนิดหนึ่ง จึงพอที่จะพิจารณาให้ละเอียดลงไปอีกได้ว่า จิตเห็นเป็นบาปหรือไม่ ? จิตเห็นเพียงเห็น เพราะฉะนั้นจิตเห็นไม่ใช่อกุศลจิตและไม่ใช่กุศลจิต จิตได้ยิน จิตได้กลิ่น จิตลิ้มรส จิตรู้สิ่งที่กระทบสัมผัสก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่อกุศลจิตและไม่ใช่กุศลจิต เป็นเพียงวิบากจิต เป็นผลของกรรม จึงไม่ใช่บาป แต่ว่าขณะใดที่เห็นแล้ว

ชอบ ได้ยินแล้วชอบ ขณะนั้นเป็นโลกมุลจิต เป็นอกุศลจิตที่ประกอบด้วยโลภะ ความติดข้องต้องการ เป็นบาปแล้วในขณะนั้น เพราะเหตุว่าเป็นขณะจิตที่เศร้าหมอง ไม่ผ่องใส มีสภาพของโลภเจตสิกซึ่งทำให้เป็นสภาพที่ติด ที่พอใจ ที่ยินดี ที่ปรารถนาในอารมณ์นั้น เพราะฉะนั้นในขณะนั้นไม่ใช่กุศล แต่เป็นอกุศล ซึ่งก็คือ เป็นบาป และถ้าขณะใดที่เห็นแล้วเกิดความไม่พอใจ ในขณะนั้นเป็นโทสะ เป็นสภาพที่ขุ่นเคืองขัดข้อง ไม่พอใจ ขณะนั้นเป็นอกุศล เป็นบาป หรือ แม้แต่ขณะที่ไม่เข้าใจถูกเห็นถูกตรงตามความเป็นจริง ความไม่รู้เกิดขึ้น ก็เป็นอกุศล เป็นบาป เพราะบาป ได้แก่ อกุศลธรรมทุกชนิด นี้คือความเป็นจริง

วันหนึ่ง ๆ มีจิตที่เป็นอกุศล คือ เป็นบาป มากจริง ๆ เพียงแต่ว่าจิตที่เป็นอกุศลนั้นยังไม่มีกำลังถึงขั้นที่จะเป็นทุจริตกรรม ยังไม่ถึงขั้นที่กระทำ อกุศลกรรมประการต่าง ๆ มีการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ระบุชู้ร้ายเบียดเบียนผู้อื่น เป็นต้น เมื่อยังเป็นเพียงแต่ความคิดข้อง หรือความขุ่นเคืองใจ ที่ไม่ได้ล่วงเป็นทุจริตกรรม ก็ไม่ใช่เหตุที่จะทำให้เกิดวิบากในภายหลัง แต่ก็สะสมสืบต่อเป็นอุปนิสัยที่ไม่ดีต่อไป แต่เมื่อใดก็ตามที่สะสมมีกำลังมากขึ้นจนล่วงเป็นทุจริตกรรมประการต่าง ๆ นั้นเป็นบาปที่มีกำลัง ที่สามารถให้ผลที่ไม่นำปรารถนาไม่นำใครไม่นำพอใจ นำเกิดในอบายภูมิได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะประมาทไม่ได้เลยทีเดียว

บาป เป็นนามธรรม คือ เป็นอกุศลธรรม เป็นธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปตามการสะสมของแต่ละบุคคล เพราะเหตุว่าเคยสะสมอกุศลมาแล้วอย่างมากมายและเนิ่นนานในสังสารวัฏฏ์ เมื่อได้เหตุได้ปัจจัยบาป คือ อกุศลธรรม ก็เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ ในชีวิตประจำวันอกุศลเกิดขึ้นเป็นไปมาก บาปจึงมีมากจริง ๆ เพียงมีสภาพธรรมที่กำลังปรากฏแล้วไม่รู้จักความจริง ก็บาปแล้ว แล้วบาปจะมากสักแค่ไหน

เพราะฉะนั้น ก็จะเห็นระดับขั้นของอกุศลใน ขณะที่หลังจากที่เห็น หลังจากได้ยิน หลังจากได้ กลิ่น เป็นต้น จนกระทั่งถึงเวลาที่อกุศลนั้นมีกำลัง ทำให้ส่วงเป็นทุจริตกรรมทางกายบ้าง ทางวาจา บ้างนั้น กล่าวโดยรวมว่าเป็นบาป เป็นกรรมที่ไม่ดี **ขณะใดที่เป็นอกุศลจิต ขณะนั้นเป็นบาป เป็น อกุศลธรรม เป็นธรรมมีจริง ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน** หนทางแห่งการอบรมเจริญปัญญาเท่านั้นที่จะทำให้รู้จักบาปตามความเป็นจริง และละบาปได้ จนกระทั่งไม่มีบาป คือ ไม่มีอกุศลธรรมใด ๆ เกิดขึ้น อีกเลย ทั้งหมดทั้งปวงจะเป็นไปได้ ก็ต้องไม่ขาดการ ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดง ฟังบ่อย ๆ เนือง ๆ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน

การมีโอกาสได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัม พุทธเจ้าทรงแสดง เป็นปกติบ่อย ๆ เนือง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นส่วนใดของพระธรรมคำสอนก็ตาม ล้วนเป็นไป เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกทั้งสิ้น ถ้าเป็นผู้ที่มีความ ละเอียดรอบคอบในการฟัง ในการศึกษา เมื่อมี ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นไปตามลำดับ ย่อมจะทำให้เป็น ผู้เข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริง น้อมใจไปที่ จะรู้ความจริง เห็นโทษเห็นภัยของบาป ซึ่งเป็นอกุศล ธรรมในชีวิตประจำวัน และเห็นคุณค่าของกุศลธรรม ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท สะสมความดี เพื่อขัดเกลาบาปอกุศลของตนเอง เพราะเหตุว่าเมื่อ กุศลไม่เกิดขึ้น ไม่เจริญขึ้น ก็เป็นโอกาสของบาป อกุศลที่นับวันจะพอกพูนหนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ จนยาก แก่การที่จะขัดเกลาละคลาย

การเดินทางในสังสารวัฏฏ์ยังอีกยาวไกล

ปัญญาและความดี เท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่งของสัตว์ ทั้งหลายจนกว่าจะารู้แจ้งอริยสัจธรรมถึงความ เป็นพระอรหันต์ดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้ในที่สุด ซึ่งเป็นความดีอย่างสูงสุดในพระพุทธศาสนา ทำให้ ไม่ต้องมีการเกิดอีกในสังสารวัฏฏ์

ทั้งหมดทั้งปวงนั้น ล้วนเป็นธรรมที่มีจริง ที่ เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยเท่านั้น หากความ เป็นสัตว์ เป็นบุคคลในสภาพธรรมแต่ละอย่าง ๆ ไม่ได้เลย ประการสำคัญที่ลืมไม่ได้เลย คือ **ถ้าไม่มี ปัญญาแล้ว ไม่สามารถละบาปใด ๆ ได้เลย**

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง นั้น เป็นเครื่องเตือนพุทธบริษัทไม่ว่าจะอยู่ในเพศใด ก็ตาม เพื่อให้เป็นผู้ไม่ประมาทความชั่ว แม้เพียง เล็กน้อย เพราะว่สิ่งที่ไม่ดี แม้จะเล็กน้อย ก็เป็น โทษ สำหรับบุคคลผู้ที่ไม่เห็นโทษของความชั่วที่เกิดขึ้น เป็นปกติในชีวิตประจำวัน อาจจะเข้าใจผิดว่า ทำชั่วเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่เห็นจะเป็นโทษอะไร ทำผิด เล็ก ๆ น้อย ๆ พุดผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ไม่น่าจะเป็น อะไร แต่ตามความเป็นจริงแล้ว เป็นความเข้าใจที่ ไม่ถูกต้อง ความคิดและการกระทำอย่างนั้น ไม่ดี อย่างแน่นอน เพราะขณะนั้นจิตเป็นอกุศล ไม่ใช่ กุศล ย่อมเป็นการสะสมอกุศลให้มีมากขึ้น

การมีโอกาสได้ฟัง ได้ศึกษาพระธรรมเท่านั้น ที่จะเป็นไปเพื่อความเข้าใจสภาพธรรมตามความ เป็นจริง ทำให้รู้ว่าอะไรเป็นคุณ อะไรเป็นโทษ อะไร เป็นประโยชน์ อะไรเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ แล้วมี ความละอายมีความเกรงกลัวที่จะละในสิ่งที่เป็น โทษ กระทำแต่สิ่งที่ดีงาม เป็นประโยชน์ ขัดเกลาสีง ที่ไม่ดีภายในจิตใจของตนเองต่อไป.

ธรรมเตือนใจ

“บุคคลไม่ควรดูหมิ่นบาปว่า
แม่หม้อน้ำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลง
จนพาด เมื่อตั้งสมบาปแม่ที่ละน้อย ๆ

บาปมีประมาณน้อย จักไม่มาถึง
(ที่ละหยาดๆ) ได้ฉันใด
ย่อมเต็มด้วยบาปได้ฉันนั้น”

“บุคคล ไม่ควรดูหมิ่นบุญว่า
แม่หม้อน้ำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลงมา
ชिरชน (ชนผู้มีปัญญา) ตั้งสมบุญแม่ที่ละน้อย ๆ

บุญมีประมาณน้อย จักไม่มาถึง
(ที่ละหยาดๆ) ได้ฉันใด
ย่อมเต็มด้วยบุญได้ ฉันนั้น”

(พระสูตรตันตปิฎก ชุททกนิกาย คาถาธรรมบท)

ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่
มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา
www.dhammahome.com
YouTube : dhammahomelive
Facebook : ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.

ใคร...

อะไร...

ที่ไหน...

นายทหารย้ายออก

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

- ๑ พ.อ.กฤษฎศ พรหมรัตน์
- ๒ พ.อ.ปณิธาน เปมะโยธิน
- ๓ พ.อ.ปัญญา สุดนาวา
- ๔ พ.ท.สมนึก ธรรมเลขา
- ๕ พ.ท.นฤต ไหลงาม
- ๖ พ.ท.หญิง อัญชลี ชันมัน

- ๗ พ.ต.ต่อเกียรติ ตันติวิวัฒน์
- ๘ พ.ต.ชัชฎา จรรยาลิขิต
- ๙ พ.ต.โกมินทร์ แก้วผลึก
- ๑๐ ร.อ.สุรพันธ์ โพธิ์ทอง

- ๑๑ พ.ต.สัญญา เล้าอรุณ
- ๑๒ ร.อ.บัณฑิต สิงห์ไทร
- ๑๓ ร.ท.พงศ์ประวิณ โสภากา
- ๑๔ ร.ท.สุรภูมิพัฒน์ อินทรพิทักษ์
- ๑๕ ร.ต.สมยศ วัชชัยฉิม
- ๑๖ ร.ท.พงศ์พัฒน์ แต่พานิชเจริญ

ตำแหน่งเดิม

- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- รอง ผอ.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- ทก.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- หน.กปช.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- รท.หน.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- นชง.รร.จปร. และ รท.นายสิบ
- ห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.ท.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ตำแหน่งใหม่

- รอง ผอ.กอง ยก.ทบ. (อัตรา พ.อ.)
- รอง ผอ.รพ.ค่ายจักรพงษ์ (อัตรา พ.อ.)
- ผอ.รพ.ค่ายอดิศร (อัตรา พ.อ.)
- ประจำ บก.มทบ.๑๘
- ผสธ.ประจำผู้บังคับบัญชา สน.ปรมน.ทบ.จว. (อัตรา พ.อ.)
- นายทหารประจำผู้บังคับบัญชา สน.ปรมน.ทบ.จว. (อัตรา พ.อ.)
- ประจำ พบ.
- ประจำ รร.สท.ทบ.
- ประจำ รร.สท.ทบ.
- ประจำ รร.สท.ทบ.
- ผช.นสพ.พล.ร.๗ (อัตรา พ.ต.)
- ประจำ ยุศ.ทบ.
- ครูวิชาทั่วไป ศฝ.นศท.มทบ.๑๓ (อัตรา ร.อ.)
- ผบ.ร้อย.อวบ.ร.๒๑ พัน.๒ รอ. (อัตรา ร.อ.)
- ประจำ บก.มทบ.๑๒

- ประจำ ยศ.ทบ.

นายทหารย้ายเข้า

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

- ๑ พ.อ.อนุสรณ์ สิทธิสกุลรัตน์
- ๒ พ.อ.สมหมาย เศรษฐาวารี
- ๓ พ.อ.อนุพงษ์ รอดสาย
- ๔ พ.ท.สักกะ รักษาทรัพย์
- ๕ พ.ท.ไมตรี พัฒนาวาณิชนันท์
- ๖ พ.ต.วันชัย หางแก้ว
- ๗ ร.อ.ชัช ชันเจริญ
- ๘ ร.ท.อวัชชัย เมลืองวงศ์

- ๙ ร.ท.วริทธิ์ แดงบุตร

ตำแหน่งเดิม

- รอง ผบ.รพท.๓ (อัตรา พ.อ.)
- ผสธ.ประจำผู้บังคับบัญชา (อัตรา พ.อ.)
- ผอ.รพ.ค่ายขุนผาเมือง (อัตรา พ.อ.)
- ศัลยแพทย์ รพ.รร.๖ (อัตรา พ.ท.)
- นพ.รพ.ค่ายจักรพงษ์ (อัตรา พ.ท.)
- ประจำ มทบ.๑๘ (อัตรา พ.ต.)
- ประจำ ยศ.ทบ.
- รอง ผบ.ร้อย.ช.ก่อสร้าง
- ช.พัน.๑๑๒ ช.๑ รอ. (อัตรา ร.อ.)
- ผบ.มว.อาวุธ ร้อย.ร. ๖ พัน.๓ รอ. (อัตรา ร.ท.)

ตำแหน่งใหม่

- ผบ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- รอง ผอ.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- ทก.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- ทก.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

- ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

ปรับตำแหน่ง

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

- ๑ พ.อ.อำนาจ แย้มผกา
- ๒ พ.อ.เชิงชาย กระตุกฤษ
- ๓ พ.อ.นันทยศ บูชา

- ๔ พ.อ.ศักดิ์ระวี พึ่งเย็น
- ๕ พ.อ.สมพงษ์ ประชุมชน
- ๖ พ.อ.นิธิโรจน์ วรชาติธนะสาร
- ๗ พ.อ.ศึกษา วรวัช
- ๘ พ.ท.หญิง สมใจ คงศิลป์
- ๙ พ.ต.วนชาติ บริสุทธิ์
- ๑๐ พ.ต.เกียรติศักดิ์ เคนกิจ
- ๑๑ พ.ต.หญิง ชื่นหทัย สุริยโสภากาพันธ์
- ๑๒ ร.อ.สุรินทร์ วงษ์โสม
- ๑๓ ร.อ.หญิง อรรธมา สืบสาววงศ์

- ๑๔ ร.อ.หญิง ฉัตรแก้ว ยิวพรม
- ๑๕ ร.ท.ชลิต สันติธรรวัช

ตำแหน่งเดิม

- ผบ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- ผอ.สปร.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- รอง ผบ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- เสธ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- รอง ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- หน.สปร.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- ประจำกอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- นายทหารห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ตำแหน่งใหม่

- รอง ผอ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- รอง ผอ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- ผอ.สปร.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

- รอง ผบ.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
- รอง ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.หน.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.หน.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
- รท.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ผู้ที่ได้รับรางวัล

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

- ๑ ร.ท.ธีรพงษ์ พิมพ์พันธ์

ตำแหน่ง

- ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร.

หมายเหตุ

หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า ร. รุ่นที่ ๑๓๙ สอบได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๙๒ เป็นลำดับที่ ๓

นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก มกราคม ๒๕๕๘

กำเนิดครั้งหลัง สิงหาคม ๒๕๙๓

นิตยสารราย ๒ เดือน ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ สารคดี ความคิดเห็น ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ปรึกษาภคิตติมศักดิ์

กองอำนวยการ

ผู้อำนวยการ

พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ

รองผู้อำนวยการ

พล.ท.วินิจ อินทรสุวรรณ

พล.ต.ณรงค์ พฤษกรุ่งเรือง

พล.ต.ปัญญา คุรงค์เรือง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

พล.ต.ปราโมทย์ วานเครือ

พล.ต.คเชนทร์เทพ อัจฉิบุญญา

ที่ปรึกษา

พล.อ.วรวิทย์ พรรณสมัย

พล.อ.พอฟ พล มณีรินทร์

พล.อ.ชาญชัย ยศสุนทร

พล.ท.ประเสริฐ หวานฉ่ำ

พล.ท.กานต์ พันยนิคศาสตร์

พล.ท.ศ.สมชาย สิงห์โต

พล.ต.หญิง ศิริรัตน์ บุญรอด

พล.ต.วัลลภ ไชยลาโก

พล.อ.หญิง วันดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

พล.อ.ประมวล จันทร์ศรี

พล.อ.วิชาดี เอี่ยมไพจิตร

พล.อ.อนุสรณ์ สิทธิสกุลรัตน์

พล.อ.นันทยศ บุชา

พล.อ.ณรงค์ ภักดีศุภผล

พล.อ.กิตติพงษ์ ระมาศ

เลขานุการ

พล.อ.ตรีบัณฑิต จิตรีศรีอร่าม

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พล.อ.จิระ เหล่าจิระอังกูร

พล.อ.หญิง กฤตยา ไม้รอด

ประจำกองบรรณาธิการ

พล.อ.หญิง อโนมา คงตะแบก

พล.อ.หญิง ศิริวรรณ กาญจนโหติ

พล.อ.หญิง ปุษยามาศ ทรรทรานนท์

พล.อ.หญิง จิรัชยา ประสิทธิ์ผล

พล.ท.หญิง ชื่นหทัย สุริยโสภณพันธุ์

พล.ต.หญิง อนันพร ยอดเพชร

ร.ท.หญิง ฉัตรแก้ว ยูพรหม

ฝ่ายศิลป์

พล.อ.ศึกษา วรภักษ์

ฝ่ายกฎหมาย

พล.ท.สุวัฒน์ กฤษณะสมิต

ช่างภาพ

จ.ส.อ.สุรัชชัย พงษ์ปฏิเมศร์

จ.ส.อ.อาทิตย์ รัตนจงาม

กองจัดการ

ผู้จัดการ

พล.อ.นันทยศ บุชา

ผู้พิมพ์และโฆษณา

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

เหรียญ

พล.อ.รณชัย เปลี่ยนนภักดี

ผู้ช่วยเหรียญ

พล.ต.โชคชัย ชิงชนะกุล

ฝ่ายจัดส่ง

พล.ท.ไวพจน์ ปาจะกัง

ส.อ.เกียรติพล พงศ์ทองกุล

นางพรฉิมพรรณ ยอดชมภู

นางนันทวดี ขุนสะอาดศรี

น.ส.กนกนันท์ ปาจันทร์

น.ส.วราภรณ์ ไวยภาพ

ฝ่ายธุรการ

ร.ท.พิสิษฐ์ เกาะเศษ

จ.ส.อ.สมหมาย พุทธา

จ.ส.อ.หญิง พงมาลย์ ยังขวัญ

น.ส.อรสา ทองศิเรียน

นายปฐม กอบแก้ว

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง

จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

โทรสาร ๖๒๕๒๑, ๐ ๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : senacma@gmail.com

✪ การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก เหรียญนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยธนาคารดิจิทัลจ่าย ปรณ.ร.จ.ปร. ในนาม เหรียญ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๑๐๕, ๖๒๗๕๓, ๐๕๗ - ๐๐๕๕๓๙๘ และกรุณาส่งยศชื่อ - สกุล สมาชิก พร้อมหลักฐานการชำระเงิน มาที่เหรียญ

✪ การติดต่อกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓ การย้ายที่อยู่ ทวงถามหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

✪ อัตราค่าบำรุง ๑ ปี (๑ เล่ม ๖ ตอน) ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ(ศิษย์เก่า รร.จ.ปร.) ประจําการสังกัดกระทรวงกลาโหม หักจาก ผงก.ของหน่วย

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และโฆษณา พล.ต.ธัชพล ไม้รอด